

แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษ
เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
ของอาเซียน

โดย

พันเอก ภูวดล พลนาค
รองเสนาธิการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ
กองทัพบก

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙-๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พันเอก ภูวดล พลนาค **หลักสูตร** รพอ. **รุ่นที่** ๕๙

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนนับเป็นก้าวหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง การทหารของประเทศสมาชิก รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการดำเนินการของประชาคมอาเซียน โดยมอบให้กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง มีวัตถุประสงค์หลักคือ การศึกษาวิจัยเพื่อพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนรัฐบาลและกระทรวงกลาโหมในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานตามกรอบความร่วมมือหลักของประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจาเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามในสภาพแวดล้อมของความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยพิจารณาจากหลักนิยม คุณลักษณะ และขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษกองทัพไทยในปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาทำการสรุปวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอาเซียนสามารถขับเคลื่อนความร่วมมือด้านความมั่นคงได้ตามเป้าหมายเป็นส่วนใหญ่ โดยรัฐบาลไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานการสร้างร่วมมือด้านความมั่นคงให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยในส่วนของหน่วยรบพิเศษเมื่อพิจารณาจากกรอบความร่วมมือดังกล่าวสรุปได้ว่าหน่วยมีความเหมาะสมที่สุดในภารกิจช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ สำหรับการต่อต้านการก่อการร้ายและการรักษาสันติภาพเป็นลำดับต่อมา สำหรับกรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น การแพทย์ทางทหาร ความมั่นคงทางทะเล การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงทางไซเบอร์นั้น หน่วยรบพิเศษสามารถให้การสนับสนุนได้เป็นบางส่วนตามความชำนาญการทางทหารของกำลังพลในหน่วย เช่น การรักษาพยาบาล การเก็บกู้วัตถุระเบิด การรวบรวมข่าวสาร การติดต่อสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ โดยกองพันปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสนับสนุนด้านการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ได้ทุกภารกิจ สำหรับศูนย์สงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านวิทยุการและการฝึกศึกษาและพร้อมที่จะเป็นฐานสำหรับการจัดตั้งศูนย์การฝึกศึกษาในวิทยาการที่เกี่ยวข้องของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ในอนาคต ทั้งนี้หน่วยจะต้องเตรียมความพร้อมและปรับปรุงพัฒนาด้านกำลังพล การฝึกศึกษาและยุทธวิธีอุปกรณ์เพื่อการปฏิบัติการร่วม รวมถึงการทดสอบแนวความคิดและแผนการปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติและประชาชนไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาลสืบไป

คำนำ

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ นับว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประชาชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากประชาคมอาเซียนเป็นกลไกอันสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือในหลากหลายมิติทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามร่วมกันในสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ซึ่งมีแนวโน้มที่มีความซับซ้อน รุนแรงและส่งผลกระทบอย่างรวดเร็วและกว้างขวางเกินกว่าที่ประเทศสมาชิกประเทศเดียวจะแก้ไขได้โดยลำพัง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนได้กำหนดให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นดินแดนแห่งสันติภาพ โดยมุ่งเน้นการลดเงื่อนไขความขัดแย้งและให้ลดระดับหรือแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี โดยประเทศสมาชิกได้ร่วมกันพิจารณากำหนดกรอบความร่วมมือที่สำคัญจำนวน ๗ ประการ เช่น การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ การต่อต้านการก่อการร้าย ฯลฯ และได้กำหนดแนวทางและแผนงานเพื่อดำเนินการตามกรอบความร่วมมือซึ่งในภาพรวมถือได้ว่ามีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ สำหรับกองทัพไทยในฐานะเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแนวความคิดในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีของรัฐบาล ซึ่งหน่วยรบพิเศษนับเป็นหน่วยปฏิบัติการด้านความมั่นคงหน่วยหนึ่งซึ่งได้รับมอบให้ปฏิบัติในหลายรูปแบบรวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม ในสภาพแวดล้อมของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้ายซึ่งสอดคล้องกับกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง การศึกษาวิจัยเพื่อพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้หน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจดังกล่าวจึงอาจเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างหน่วยรบพิเศษให้มีความพร้อมรบในทุกด้านเพื่อให้การปฏิบัติการกิจมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศชาติและประชาชนตามยุทธศาสตร์ชาติสืบไป

พันเอก

(ภูวดล พลนาค)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความ	๔
บทที่ ๒ นโยบาย แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
แนวทางในการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน	๕
ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง	๖
เป้าหมายหลักของความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง	๗
ความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคในระดับกระทรวงกลาโหม	๘
ความเป็นมาของการประชุม ADMM และ ADMM-Plus	๙
พัฒนาการและความคืบหน้าการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง	๑๑
กิจกรรมความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง	๑๓
แนวความคิดในการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	๑๖
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล	๒๔
นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔	๒๖
ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง วัตถุประสงค์เฉพาะ มาตรการ	
และขีดความสามารถที่ต้องการ ในระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของยุทธศาสตร์ชาติ	๒๘
ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เฉพาะ มาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการ	
ในระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของยุทธศาสตร์ชาติ	๒๙
แนวความคิดและแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเพื่อขับเคลื่อนประชาคม	
การเมืองและความมั่นคงอาเซียน ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐
บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน	๓๑

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
หลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ	๓๓
แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ	๓๘
เอกภาพของอาเซียน	๓๙
สรุป	๔๗
บทที่ ๓ นโยบาย แผนงานและผลการดำเนินการของกองทัพไทยใน	
 การสนับสนุนประชาคมอาเซียน	๔๙
สรุปนโยบายแผนงานและผลการดำเนินการของกองทัพไทยในการสนับสนุน	
ประชาคมอาเซียน	๔๙
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล	๕๐
แนวความคิดและแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเพื่อขับเคลื่อนประชาคม	
การเมืองและความมั่นคงอาเซียน	๕๑
แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม	๕๒
บทบาทของกองทัพไทยในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน	๕๔
ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียนของกองทัพไทย	๕๖
แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของไทย	๕๗
สรุปแนวทาง/แผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศอาเซียน	๕๗
สรุป	๕๙
บทที่ ๔ แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนประชาคมอาเซียน	๖๑
การดำเนินงานของประชาคมอาเซียน	๖๑
แนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของ	
ประชาคมอาเซียน	๖๒
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	๖๓
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๗๑
สรุป	๗๑
ข้อเสนอแนะ	๗๕
บรรณานุกรม	๗๘
ประวัติย่อผู้วิจัย	๗๙

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดตั้งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Association of Southeast Asian Nations หรือ อาเซียน ASEAN ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๐ เป็นต้นมานั้น ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอันสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านความร่วมมือหลายรูปแบบ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และการทหาร กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมมือกันจัดตั้งประชาคมอาเซียนเมื่อ ๑๕ ธ.ค.๒๕๔๐ โดยเป็นองค์การระดับพหุภาคี เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมทั้งได้มีการจัดทำข้อตกลง กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการเพื่อสนับสนุนกระบวนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่างๆของกลุ่มประเทศสมาชิก รวมถึงการขยายความร่วมมือไปยังกลุ่มประเทศอื่นๆนอกอาเซียน โดยมีองค์การหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงนั้น กลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ได้ร่วมกันกำหนดแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกในแนวทางสันติวิธี โดยมีหลักการสำคัญคือ ทำให้ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุข การแก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคด้วยสันติวิธี ยึดมั่นในหลักความมั่นคงอย่างรอบด้าน ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมามีความคืบหน้ามาโดยลำดับ โดยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการได้แก่

๑. ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกันด้วยการสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาการเมือง การสร้างและแบ่งปันกฎเกณฑ์ร่วมโดยยึดมั่นในกฎบัตรอาเซียน และกรอบความร่วมมือต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอาเซียน

๒. ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ ด้วยการป้องกันความขัดแย้ง สร้างมาตรการสร้างความไว้วางใจ การแก้ไขความขัดแย้งในการระงับข้อพิพาทโดยสันติ การสร้างสันติภาพภายหลังความขัดแย้งและเสริมสร้างความร่วมมือในการรับมือประเด็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่เกี่ยวกับ การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การจัดการภัยพิบัติ และการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓. ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอก ด้วยการกำหนดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาคเช่น ASEAN+๓

กับ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเข้มแข็งกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศเช่น สหประชาชาติ ฯลฯ แผนงานทั้งสาม คุณลักษณะ มีแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ การใช้เอกสารทางการเมืองและกลไกของอาเซียน ที่มีอยู่แล้ว ในการเพิ่มศักยภาพในการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทภายในภูมิภาค รวมทั้งความร่วมมือ ในการต่อต้านการก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ อื่นๆ และการขจัดอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ให้มีการริเริ่มกลไกใหม่ ๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคง รวมถึงการกำหนดมาตรฐานการป้องกันการเกิดข้อพิพาท การแก้ไขข้อพิพาทและการส่งเสริม สันติภาพภายหลังจากการเกิดข้อพิพาท ให้ดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล ทั้งนี้ ความร่วมมือข้างต้นจะไม่กระทบต่อนโยบายต่างประเทศและความร่วมมือทางทหารของประเทศ สมาชิกกับประเทศนอกภูมิภาค ซึ่งจากผลการประชุมระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกและคู่เจรจา ในส่วนของประชาคมการเมืองและความมั่นคง ได้กำหนดกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ๗ ด้าน คือ

๓.๑ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief)

๓.๒ ความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

๓.๓ การต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism)

๓.๔ การแพทย์ทางทหาร (Military Medicine)

๓.๕ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)

๓.๖ การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Demining Operations)

๓.๗ ความมั่นคงทางไซเบอร์ (Cyber Security)

จากกรอบความร่วมมือดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดยุทธศาสตร์ และการดำเนินนโยบายด้านการป้องกันประเทศของไทย ซึ่งกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อม ในการสนับสนุนการดำเนินตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เช่น ความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

หน่วยรบพิเศษ กองทัพบกไทย เป็นหน่วยที่มีการจัดหน่วย การฝึก และยุทธโศปกรณ์ แบบพิเศษ มีขีดความสามารถที่หลากหลาย ทั้งการปฏิบัติทางยุทธวิธี การปฏิบัติงานด้านการข่าว การปฏิบัติการจิตวิทยาและกิจการพลเรือน จึงเป็นหน่วยที่มีความเหมาะสมในการสนับสนุนกรอบ ความร่วมมือดังกล่าว และที่ผ่านมา กองทัพบกไทยได้มอบให้หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษจัดกำลัง ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ การจัดกำลังสนับสนุน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายของกองบัญชาการกองทัพบกไทย รวมถึงการสนับสนุนการ ปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามในรูปแบบอื่นๆ ดังนั้น จึงควรได้มีการศึกษา วิจัย เพื่อพิจารณาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักนิยม คุณลักษณะ ขีดความสามารถ และอัตราการจัดหน่วย และยุทธโศปกรณ์ในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การพิจารณากำหนดแนวทางการเตรียมกำลังหน่วยรบพิเศษ ให้เกิดความพร้อมสูงสุดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติการกิจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษ กองทัพบกไทย ในการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของประชาคมอาเซียน ตลอดจนการปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ที่รัฐบาลกำหนด
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและขีดความสามารถและหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วย เพื่อสนับสนุนประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เน้นการวิจัยเฉพาะภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน
๒. การนำเสนอแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษจะเสนอเฉพาะภารกิจและบทบาท โดยไม่พิจารณาถึงรายละเอียดของการปฏิบัติภารกิจ เนื้อหาทางวิชาการ รายละเอียดการดำเนินการฝึกศึกษา หรือคุณลักษณะเฉพาะของยุทธโศปกรณ์
๓. แนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษจะพิจารณาในห้วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และเป็นการปฏิบัติภารกิจภายใต้โครงสร้างการจัด อัตรากำลังพลและยุทธโศปกรณ์ปัจจุบัน โดยการจัดกำลังบางภารกิจจะใช้โครงสร้างการจัดแบบอัตราเฉพาะกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะทำการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษกองทัพบกไทยในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพิจารณาแนวทางใช้กำลังให้เหมาะสมกับคุณลักษณะและขีดความสามารถของหน่วย โดยมุ่งเน้น การศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางการใช้กำลังและการเตรียมกำลังให้เหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้รับทราบแนวทางและผลการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ปัญหา อุปสรรค และผลกระทบต่อการแนวนโยบายและการดำเนินการด้านการป้องกันประเทศของไทย
๒. ได้แนวทางการใช้กำลังของหน่วยรบพิเศษกองทัพบกไทย ในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง รวมทั้งการพิจารณากำหนดแนวทางการเตรียมกำลังให้เกิดความพร้อมสูงสุดและสามารถปฏิบัติการที่ได้รับมอบอย่างมีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความ

ประชาคมอาเซียน	หมายถึง	กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รวมกลุ่มก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือกันในด้านต่างๆ ต่อมาได้มีการพัฒนาความร่วมมือเป็นการก่อตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยมีองค์ประกอบเป็น ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
หน่วยรบพิเศษ	หมายถึง	บรรดากำลังที่มีการจัดการฝึกและยุทธโศปกรณ์พิเศษเพื่อดำเนินกิจกรรมปฏิบัติการพิเศษ นอกจากนั้นยังทำให้มีขีดความสามารถทางทหารหลายประการเพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ หน่วยรบพิเศษเป็นกำลังส่วนหนึ่งของกองทัพบก ปฏิบัติการพิเศษในทุกสภาพแวดล้อมทั้งในยามปกติ ยามขัดแย้ง และยามสงคราม
หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ	หมายถึง	หน่วยที่ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยรบพิเศษทั้งปวงเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบกมีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (ชั้นยศ พลโท) เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการปฏิบัติการพิเศษ

บทที่ ๒

นโยบาย แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย

๑. แนวทางในการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน
๒. ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม
๓. แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศของกระทรวงกลาโหม (๒๕๕๕-๒๕๖๐)
๔. ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียนของกองทัพไทย พ.ศ.๒๕๕๕
๕. กรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยเหนือระดับกองทัพยกขึ้นไป
๖. หลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ
๗. เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๘. สรุป

แนวทางในการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน

๑. ความเป็นมาของอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) หรือ ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ โดยมีประเทศสมาชิก ๕ ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต่อมาประเทศสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา ตามลำดับ จึงทำให้ปัจจุบันอาเซียน มีสมาชิก ๑๐ ประเทศ

๒. “อาเซียน” สู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนให้เป็นชุมชนที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยสมาชิกในชุมชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีสามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้นและสมาชิกในชุมชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ปัจจุบันบริบททางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย

ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกัน เพื่อเพิ่มอำนาจ ต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนจึงเห็นพ้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศ “ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒ (Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งกำหนดให้มีการสร้างประชาคมอาเซียนที่ประกอบไปด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political– Security Community : APSC) ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community : ASCC)ภายในปี ๒๕๖๓ ซึ่งต่อมาผู้นำอาเซียน ได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นมาเป็นภายในปี ๒๕๕๘

ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

อาเซียนเห็นว่าสันติภาพและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ความไว้วางใจระหว่างกัน (Confidence building) ตลอดจนการสร้างเสถียรภาพ (stability) และสันติภาพ (peace) ในภูมิภาค ตลอดระยะเวลา ๔๑ ปีที่ผ่านมา อาเซียนสามารถระงับข้อพิพาทไม่ให้ขยายตัวเป็นความตึงเครียดโดยการเจรจาหรือทางการเมือง และการสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นพ้องในการจัดตั้ง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community-APSC) อันมี จุดมุ่งหมายในการสร้างความมั่นใจว่าประเทศในภูมิภาคจะอยู่ร่วมกันและร่วมกับประเทศอื่นๆ ในโลก ด้วยความสงบสุขในสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประเทศ สมาชิกของประชาคมได้ให้คำมั่นสัญญาที่จะพึงพากระบวนการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีและค่านึงว่า ความมั่นคงของประเทศสมาชิกจะเกี่ยวโยงกันตามที่ตั้งภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน อันประกอบด้วย การพัฒนาการเมือง การกำหนดยึดถือบรรทัดฐานร่วมกัน การป้องกันความขัดแย้ง การแก้ไขความขัดแย้ง การสร้างสันติภาพหลังความขัดแย้ง โดยอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงของ กระบวนการหลักการความตกลงและโครงสร้างของอาเซียนที่มีวิวัฒนาการมาช้านาน ซึ่งปรากฏ ในเอกสารสำคัญทางการเมืองดังนี้

๑. ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ณ กรุงเทพฯ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐
๒. ปฏิญญาว่าด้วยเขตสันติภาพ และการวางตนเป็นกลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔
๓. ปฏิญญาว่าความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) ณ บาห์ลี วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙
๔. สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) ณ บาห์ลี วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙
๕. ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยทะเลจีนใต้ (ASEAN Declaration the South China Sea) ณ กรุงมะนิลา วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕

๖. สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the Southeast Asia Nuclear-Free Zone : ASEAN-FZ) ณ กรุงเทพฯ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

๗. วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐ (ASEAN Vision ๒๐๒๐) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

๘. ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ครั้งที่ ๒ (Declaration of ASEAN Concord II) ณ บาหลี วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๖

๙. การจัดทำร่างแผนงานเพื่อจัดตั้ง APSC เพื่อให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๔ ที่จัดขึ้นในเดือนธันวาคม ๒๕๕๑ ที่ประเทศไทยให้การรับรอง ทั้งนี้เป้าหมายของ APSC ได้แก่

๙.๑ สร้างประชาคมอาเซียนให้ค่านิยมร่วมกัน

๙.๒ ให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์

๙.๓ ให้ประชาคมอาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยให้อาเซียนมีบทบาทนำในภูมิภาคด้วยตระหนักถึงความเกี่ยวพันกันของความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ประเทศไทยได้เสนอให้มีการประชุมว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum-ARF) ในปี๒๕๓๗ โดย ARF จะมุ่งเน้น ๓ เรื่องหลักได้แก่ ส่งเสริมการสร้างควมไว้วางใจกัน (Confidence Building) การพัฒนาการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) และการแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Resolution)

ประเทศที่เป็นสมาชิกการประชุมว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา แคนาดา จีน สหภาพยุโรป อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เกาหลีเหนือ ลาว มาเลเซีย มองโกเลีย พม่า นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ ศรีลังกา ทิมอร์-เลสเต ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม

การประชุมว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะหารือเรื่องความมั่นคงในภูมิภาคเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศมหาอำนาจ การไม่แพร่ขยายของอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติสถานการณ์ในทะเลจีนใต้และคาบสมุทรเกาหลี

นอกจากนี้ อาเซียนยังมีกรอบความร่วมมือทางทหาร (ASEAN Defense Ministerial Meeting-ADMM) เพื่อสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างฝ่ายทหารของประเทศสมาชิกความร่วมมือด้านการป้องกันยาเสพติด การต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย โดยเฉพาะประเด็นหลังนี้ อาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายในปี ๒๕๕๐

เป้าหมายหลักของความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง

We, the peoples of the Member States of the Association of Southeast Asian (ASEAN) Adhering to the principles of democracy, the rule of law and good governance, respect for and protection of human rights and fundamental freedoms

เราบรรดาประชาชนของรัฐสมาชิกของสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ยึดมั่นในหลักการแห่งประชาธิปไตย หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล การเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

เป้าหมายหลัก ๆ ของความร่วมมือด้านความการเมืองและความมั่นคงที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน ในหมวดที่หนึ่ง ว่าด้วย วัตถุประสงค์และหลักการของอาเซียน ซึ่งมีใจความสำคัญดังนี้

๑. เพื่อธำรงรักษาและเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพ กับทั้งเสริมสร้างคุณค่าทางสันติภาพในภูมิภาคให้มากขึ้น

๒. เพื่อเพิ่มความสามารถในการกลับคืนสู่สภาวะปกติของภูมิภาคโดยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๓. เพื่อธำรงรักษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ และปราศจากอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอื่น ๆ ทุกชนิด

๔. เพื่อประกันว่าประชาชนและรัฐสมาชิกของอาเซียนอยู่ร่วมกันกับประชาคมโลกได้โดยสันติในภาวะที่เป็นธรรม มีประชาธิปไตยและมีความปรองดองกัน

๕. เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ตลอดจนส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกของอาเซียน

๖. เพื่อตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติต่อสิ่งที่ทำลายทุกรูปแบบ อาชญากรรมข้ามชาติและสิ่งทำลายข้ามพรมแดนอื่น ๆ

๗. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง และปราศจากยาเสพติด สำหรับประชาชนของอาเซียน

๘. เพื่อธำรงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์กลางและบทบาทเชิงรุกของอาเซียนในฐานะพลังขับเคลื่อนหลักในความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาค ในภาพแบบของภูมิภาคที่เปิดกว้าง โปร่งใสและไม่ปิดกั้น

ความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคในระดับกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักหน่วยงานหนึ่งในความร่วมมือด้านความมั่นคง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ซึ่งมีกรอบความร่วมมือสำคัญ ๒ กรอบ คือ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum : ARF)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ได้รับการจัดตั้งขึ้น ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๐ ด้วยการประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ซึ่งปัจจุบันมีประเทศสมาชิกจำนวน ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ทั้งนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีฉันทามติร่วมกันที่จะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

และมุ่งหวังให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่มีสันติสุข สันติภาพ และเป็นกลาง รวมทั้งสามารถแก้ไขข้อพิพาทร่วมกัน ลดความขัดแย้ง โดยสันติวิธี และเปิดเสรีทางการค้า โดยอาศัยความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคี อาทิ การแลกเปลี่ยนการเยือน การแลกเปลี่ยนการฝึกศึกษาหรือการเจรจาหารือและระดับพหุภาคี อาทิ การประชุมหรือการสัมมนา เพื่อลดความแตกต่างระหว่างกันในด้านต่างๆ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) กระทรวงกลาโหมมีบทบาทสำคัญในเสาหลักด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) อย่างต่อเนื่องผ่านกลไกที่เป็นรูปธรรม โดยผ่านทาง การเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ADMM) ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี อันจะสามารถเป็นกลไกหนึ่งที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนให้แข็งแกร่งเพื่อพร้อมก้าวสู่การเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งหน่วยงานในกระทรวงกลาโหมที่ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการประชุมในกรอบ ADMM คือ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ความเป็นมาของการประชุม ADMM และ ADMM-Plus

การประชุม ADMM

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งแรก ระหว่างวันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือผู้แทน ของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และเลขาธิการอาเซียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค ผ่านกลไกการหารือและความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีความโปร่งใสและเปิดเผย ให้คำแนะนำ และเสนอแนวทางต่อเวทีการหารือและความร่วมมือที่มีอยู่แล้วของเจ้าหน้าที่ระดับสูงภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศอื่นๆรวมทั้งสนับสนุนความไว้วางใจระหว่างกันและสร้างความเชื่อมั่นโดยการสร้างความโปร่งใสและเปิดเผย

การประชุม ADMM-Plus

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting-Plus : ADMM-Plus) เป็นผลมาจากแนวความคิดว่าด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากกลาโหมของประเทศนอกภูมิภาค ซึ่งมีการกล่าวถึงในการประชุม ADMM ครั้งที่ ๑ และต่อมาได้รับการพัฒนาเป็นเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (Concept Paper on ADMM-Plus) ซึ่งได้รับการรับรองในที่ประชุม ADMM ครั้งที่ ๒ ในการประชุม ADMM ครั้งที่ ๓ ที่ประชุมฯ ได้รับรองเอกสารแนวความคิดว่าด้วยหลักเกณฑ์สำหรับสมาชิกภาพการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (Concept Paper on Principles for Membership of ADMM-Plus) โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ของประเทศที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะเข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus ๓ ประการ คือ

๑. ประเทศที่จะเข้ามาเป็นประเทศคู่เจรจาจะต้องเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน ๙ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์เกาหลีใต้ รัสเซีย และสหรัฐฯ ๗ กับ ๑ กลุ่มประเทศ คือ สหภาพยุโรป

๒. ประเทศคู่เจรจา ดังกล่าวต้องมีระดับของการปฏิสัมพันธ์กับกลาโหมอาเซียน ในระดับสูง

๓. ประเทศคู่เจรjadังกล่าวต้องเป็นประเทศที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถและพัฒนาศักยภาพของกลาโหมอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๔ ที่ประชุมฯ ได้มีฉันทามติให้ความเห็นชอบต่อรูปแบบการประชุม ADMM+๘ ซึ่งมีองค์ประกอบเป็นประเทศคู่เจรจาจำนวน ๘ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ รัสเซียและสหรัฐฯ รวมทั้งเห็นชอบให้กระทรวงกลาโหมเวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ กระทรวงกลาโหมเวียดนามและกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ได้ร่วมยกร่างเอกสารเพื่อการหารือว่าด้วยทิศทางความคาดหวังและความเป็นไปได้ของความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา(Discussion Paper on Potential, Prospect, and Direction of Practical Cooperation within the Framework of the ADMM-Plus) สำหรับใช้เป็นแนวทางในการหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ซึ่งเอกสารฯ ดังกล่าวได้กำหนดแนวทางความร่วมมือไว้ ๕ ด้านคือ

๑. การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR)

๒. ความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

๓. การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ(Peacekeeping Operations)

๔. การแพทย์ทางทหาร (Military Medicine)

๕. การต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-Terrorism)

กลไกการประชุม ADMM และ ADMM-Plus

การประชุมในกรอบการประชุม ADMM และ ADMM-Plus ประกอบด้วย กลไกหลักที่สำคัญ คือ ครั้งแรก การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ASEAN-Defence-Senior-Officials' Meeting : ADSOM) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Senior Officials' Meeting-Plus : ADSOM-Plus) เป็นการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (ปลัดกระทรวงกลาโหมหรือเทียบเท่า) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการเตรียมการสำหรับการประชุม ADMM และ ADMM-Plus และโดยทั่วไปจะพิจารณาความเหมาะสมของหัวข้อการหารือ รวมทั้งพิจารณาแก้ไขร่างเอกสารต่าง ๆ ที่จะให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศคู่เจรจารับรองในที่ประชุม ADMM และ ADMM-Plus และ ครั้งที่ ๒ การประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน (ADSOM Working Group : ADSOM WG) และการประชุมคณะทำงานเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (ADSOMPlus Working Group : ADSOM-Plus WG) เป็นการประชุมในระดับคณะทำงาน (ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหมหรือผู้แทน) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการ

เตรียมการด้านสารัตถะและด้านธุรการสำหรับการประชุม ADSOM และ ADSOM-Plus รวมทั้งการประชุม ADMM และ ADMM-Plus โดยที่ประชุมฯ จะร่วมกันกำหนดหัวข้อการหารือ รวมทั้งเตรียมการด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมฯ และด้านธุรการอื่นๆ ในห้วงการประชุม ADMM แต่ละปีนั้น หากประเทศสมาชิกอาเซียนพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็น เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีโอกาสหารือแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจงอาจเห็นสมควรให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ (ADMM Retreat) ขึ้นได้

พัฒนาการและความคืบหน้าในการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง

๑. การประชุม ADMM และ ADMM Retreat

๑.๑ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘-๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

๑.๒ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๒ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ สิงคโปร์

๑.๓ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๓ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย

๑.๔ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒-๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย

๑.๕ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๔ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐-๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย เวียดนาม

๑.๖ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย เวียดนาม

๑.๗ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๕ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย ซึ่งที่ประชุมฯ ได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการ ๓ ปี ในกรอบการประชุม ADMM ระหว่างปี ๕๔ - ๕๖ (ADMM Three-Year Work Programme ๒๐๑๑ - ๒๐๑๓) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิกอาเซียน ได้ร่วมลงนามในปฏิญญาร่วมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนว่าด้วยการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับความร่วมมือด้านการป้องกันประเทศของอาเซียนในประชาคมโลก เพื่อเผชิญกับความท้าทายรูปแบบใหม่ (Joint Declaration of the ASEAN Defence Ministers on Strengthening Defence Cooperation of ASEAN in the Global Community to Face New Challenges)

๑.๘ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๑-๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ เมืองบาห์ลี อินโดนีเซีย

๑.๙ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๖ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๘-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ณ กรุงพนมเปญ กัมพูชา

๑.๑๐ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ณ จังหวัดเสียมราฐ กัมพูชา

๑.๑๑ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๗ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๖-๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม

๑.๑๒ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ กรุงบันดาร์ เสรีเบกาวัน บรูไนดารุสซาลาม

๑.๑๓ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๘ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ กรุงเนปยีดอ สหภาพเมียนมา

๑.๑๔ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๙ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ เกาะลังกาวิ มาเลเซีย

๑.๑๕ การประชุม ADMM Retreat จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

๑.๑๖ การประชุม ADMM ครั้งที่ ๑๐ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๔-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒. การประชุม ADMM-Plus

๒.๑ การประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ กรุงฮานอย เวียดนาม โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทนของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจา ๘ ประเทศ รวมทั้งเลขาธิการอาเซียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความเชี่ยวชาญ มุมมอง และทรัพยากรต่างๆ จากประเทศอื่นๆ นอกรัฐภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนโดยรวม ซึ่งที่ประชุมฯ ได้ร่วมหารือว่าด้วยเรื่องความร่วมมือ ที่เป็นรูปธรรม อันส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ที่เป็นรูปธรรม ๕ ด้าน ดังนี้

๒.๑.๑ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR)

๒.๑.๒ ความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

๒.๑.๓ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)

๒.๑.๔ การแพทย์ทางทหาร (Military Medicine)

๒.๑.๕ การต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-Terrorism)

ที่ประชุมฯ ได้มอบหมายให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียน กับเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ADSOM-Plus) ไปดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Experts' Working Groups : EWGs) เพื่อรับผิดชอบกิจกรรมความร่วมมือทั้ง ๕ ด้าน ในกรอบการประชุม ADMM-Plus

๒.๒ การประชุม ADSOM-Plus WG จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองดาลัด เวียดนาม โดยมีกระทรวงกลาโหมเวียดนามเป็นเจ้าภาพ และมีผลการประชุมฯ ที่สำคัญคือ ที่ประชุมฯ ได้มีฉันทามติเห็นชอบให้ประเทศต่างๆ เป็นประธานร่วมในคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดังนี้

๒.๒.๑ เวียดนามและจีน เป็นประธานร่วมด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ(Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR)

๒.๒.๒ มาเลเซียและออสเตรเลีย เป็นประธานร่วมด้านความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

๒.๒.๓ ฟิลิปปินส์และนิวซีแลนด์ เป็นประธานร่วมด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)

๒.๒.๔ สิงคโปร์และญี่ปุ่น เป็นประธานร่วมด้านการแพทย์ทางทหาร (Military Medicine)

๒.๒.๕ อินโดนีเซียและสหรัฐฯ เป็นประธานร่วมด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Counter-Terrorism)

การประชุม ในครั้งนี้ส่งผลให้ประเทศไทยมีการยกย่องคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๓๙/๕๔ เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทย (Thai Experts' Working Groups : Thai EWGs) ในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN-Defence Ministers' Meeting-Plus : ADMM-Plus) ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งต่อมาได้รับการลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและส่งผลให้มีหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทย ทั้ง ๕ ด้านดังนี้

๑. รองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๒. เจ้ากรมยุทธการทหารเรือ เป็นหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยด้านความมั่นคงทางทะเล

๓. ผู้อำนวยการศูนย์รักษาสันติภาพ กรมยุทธการทหาร เป็นหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๔. รองเจ้ากรมแพทย์ทหารบก เป็นหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยด้านการแพทย์ทางทหาร

๕. ผู้บัญชาการศูนย์ต่อต้านการก่อการร้าย เป็นหัวหน้าคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยด้านการต่อต้านการก่อการร้าย

การประชุม ADSOM-Plus จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ ณ เมืองยอร์กยาคาร์ตา อินโดนีเซีย โดยมีกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพและมีผลการประชุมฯ ที่สำคัญคือที่ประชุมได้เห็นพ้องร่วมกันให้คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้ง ๕ ด้าน เริ่มดำเนินกิจกรรมตามเอกสารแนวความคิดและแผนงานที่ได้รับการรับรอง

กิจกรรมความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง

๑. ในกรอบการประชุม ADMM

๑.๑ ความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (ASEAN Defence Establishments and Civil Society Organisations (CSOs) Cooperation on Non-Traditional Security) อันเป็นกิจกรรมซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการ

ตามเอกสารแนวความคิดว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคม ในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมไทยมีพัฒนาการความคืบหน้าดังนี้

๑.๑.๑ กระทรวงกลาโหมไทยและมาเลเซีย ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ ๑ ในหัวข้อเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคม ในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ : การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ” ระหว่างวันที่ ๘-๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ กรุงเทพฯ

๑.๑.๒ กระทรวงกลาโหมไทย บรูไน และฟิลิปปินส์ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒ ในหัวข้อเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ : การจัดการภัยพิบัติ” ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ กรุงเทพฯ

๑.๑.๓ กระทรวงกลาโหมไทย เวียดนาม และสำนักเลขาธิการอาเซียน ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ ๓ ในหัวข้อเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมในด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ : การฝึก Table Top Exercise ว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม” ระหว่างวันที่ ๖-๙ กันยายน ๒๕๕๔ ณ กรุงเทพฯ

๑.๑.๔ การใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (The Use of ASEAN Military Assets and Capacities in Humanitarian Assistance and Disaster Relief) อันเป็นกิจกรรมซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดว่าด้วยการใช้ทรัพยากร และศักยภาพทางทหารอาเซียน ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย มีพัฒนาการความคืบหน้าดังนี้

๑.๑.๔.๑ กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียน ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติระหว่างวันที่ ๖ - ๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย

๑.๑.๔.๒ กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซีย ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒ ว่าด้วยการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย

๑.๑.๕ ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน (ASEAN Defence-Industry-Collaboration : ADIC) อันเป็นกิจกรรมซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน (ADMM Concept Paper on Establishing ASEAN Defence Industry Collaboration) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซีย มีพัฒนาการความคืบหน้าคือ กระทรวงกลาโหมมาเลเซีย ได้เริ่มดำเนินการตามเอกสารแนวความคิด ฯ โดยได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มที่ปรึกษา (Consultative Group) เพื่อวางแผน ประสานงาน ดำเนินการ และควบคุมโครงการภายใต้ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน ทั้งนี้ รองปลัดกระทรวงกลาโหม (รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ) และผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้เป็นผู้แทนของกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็น Consultative Group ดังกล่าว

๑.๑.๖ การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน (The Establishment of ASEAN Peacekeeping Centres Network) อันเป็นกิจกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ว่าด้วยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน (ADMM Concept Paper on the Establishment of ASEAN Peacekeeping Centres Network) ซึ่งร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมไทยและอินโดนีเซียมีพัฒนาการความคืบหน้า คือ กระทรวงกลาโหมไทยและอินโดนีเซีย ได้เริ่มดำเนินการ โดยได้ประชุมหารือร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแสวงหาแนวทางในการวางแผนรองรับการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดฯ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย และมีผลการประชุมฯ ที่สำคัญ คือ กระทรวงกลาโหมไทยและอินโดนีเซียจะร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อขยายผลการดำเนินการ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ในห้วงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ ณ กรุงเทพฯ

๑.๒ ในกรอบการประชุม ADMM-Plus

๑.๒.๑ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Experts' Working Group on Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) ซึ่งมีเวียดนามและจีนเป็นประธานร่วมมีการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดและแผนงานในกรอบการประชุม ADMM-Plus ของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (ADMM-Plus Concept Paper and Initial Workplan of the Experts' Working Group on HADR) ที่ร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมเวียดนามและจีน คือ กระทรวงกลาโหมเวียดนามและจีน ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติในกรอบการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒-๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑.๒.๒ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล (Experts' Working Group on Maritime Security) ซึ่งมีมาเลเซียและออสเตรเลียเป็นประธานร่วมมีการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุม ADMM-Plus ว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล (ADMM-Plus Concept Paper on Maritime Security Expert Working Group) ที่ร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมมาเลเซียและออสเตรเลีย คือ กระทรวงกลาโหมมาเลเซียและออสเตรเลียได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเลในกรอบ ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ เมืองเพิร์ธ ออสเตรเลีย

๑.๒.๓ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Experts' Working Group on Peacekeeping Operations) ซึ่งมีฟิลิปปินส์และนิวซีแลนด์เป็นประธานร่วมมีการดำเนินการตามแผนงานในกรอบการประชุม ADMM-Plus ของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ระหว่างปี ๕๔-๕๖ (ADMM-Plus Work Plan of the Experts' Working Group on Peacekeeping Operations ๒๐๑๑-๒๐๑๓) ที่ร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์และนิวซีแลนด์ คือ กระทรวงกลาโหมฟิลิปปินส์และนิวซีแลนด์ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม

คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ กรุงเวลลิงตัน นิวซีแลนด์

๑.๒.๔ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทางทหาร (Experts' Working Group on Military Medicine) ซึ่งมีสิงคโปร์และญี่ปุ่นเป็นประธานร่วม มีการดำเนินการตามแผนงานในกรอบการประชุม ADMM-Plus ว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทางทหาร (ADMM-Plus Workplan on Experts' Working Group on Military Medicine) ที่ร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์และญี่ปุ่น คือ กระทรวงกลาโหมสิงคโปร์และญี่ปุ่นได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ทางทหารในกรอบการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ สิงคโปร์

๑.๒.๕ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (Experts' Working Group on Counter-Terrorism) ซึ่งมีอินโดนีเซียและสหรัฐฯ เป็นประธานร่วมมีการดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุม ADMM-Plus ว่าด้วยคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้าย (ADMM-Plus Concept Paper on Experts' Working Group on Counter-Terrorism) ที่ร่วมยกร่างโดยกระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียและสหรัฐฯ คือ กระทรวงกลาโหมอินโดนีเซียและสหรัฐฯ ได้เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการต่อต้านการก่อการร้ายในกรอบการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ ณ เมืองมากัสซาร์ อินโดนีเซีย การประชุมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้ง ๕ ด้าน ในกรอบการประชุม ADMM-Plus ครั้งที่ ๑ จัดขึ้นเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านต่างๆ และทำความเข้าใจร่วมกันในประเด็นพื้นฐานต่างๆ ของแต่ละด้าน อันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ในอนาคต

แนวความคิดในการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

๑. แนวความคิดเรื่องการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย

วัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพของฝ่ายทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติในภูมิภาคและระหว่างประเทศและเพื่อลดความสูญเสียที่เกิดต่อชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ในขณะที่ยังให้ความเคารพต่ออธิปไตยของประเทศประสภักย์โดยยึดถือหลักการเคารพต่ออธิปไตยแห่งชาติ บูรณภาพแห่งดินแดนและเอกภาพของประเทศผู้ประสภักย์ ดังนี้

๑.๑ ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือต้องเคารพกฎหมายของประเทศ และกฎระเบียบต่างๆ ของประเทศผู้ประสภักย์

๑.๒ ประเทศผู้ประสภักย์ จะบริหารในภาพรวมเรื่องการอำนวยความสะดวก การควบคุมการประสานงาน และการดูแลความช่วยเหลือภายในดินแดนของตน

๑.๓ ความมีมนุษยธรรม

๑.๔ ความเป็นกลาง

๑.๕ การไม่เลือกข้าง

๑.๖ ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารควรถูกนำมาใช้โดยพิจารณาจากทรัพยากรของฝ่ายพลเรือนที่มีอยู่

๒. แนวทางการดำเนินการการใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

๒.๑ เพื่อให้รับประกันถึงการสนองตอบที่มีประสิทธิภาพและทันเวลา เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศจะยึดถือกรอบเวลามาตรฐานในการสนองตอบที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการจัดกำลังเข้าปฏิบัติการกิจ ภายหลังจากได้รับการร้องขอจากประเทศผู้ประสบภัย หรือเมื่อมีการยอมรับข้อเสนอในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของอาเซียน

๒.๒ กรอบเวลาในการจัดกำลังปฏิบัติการกิจ คือ ภายใน ๓๐ วันแรก ภายหลังจากการเกิดภัยพิบัติ หรืออยู่กับการตัดสินใจของประเทศผู้ประสบภัย

๒.๓ กรอบเวลาในการสนองตอบมีดังนี้

๒.๓.๑ การจัดกำลังพลเข้าปฏิบัติการกิจ : ภายใน ๐ - ๒๔ ชั่วโมง

๒.๓.๒ การค้นหาและกู้ภัย : ภายใน ๐ - ๔๘ ชั่วโมง

๒.๓.๓ การบรรเทาทุกข์ฉุกเฉิน : ภายใน ๐ - ๕ วัน

๒.๓.๔ การให้ความช่วยเหลือในการบรรเทาทุกข์ : ภายใน ๐ - ๔ สัปดาห์

๓. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบอาเซียน

๓.๑ วัตถุประสงค์

๓.๑.๑ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของเครือข่ายในกิจกรรมการเตรียมการต่างๆ ของกองกำลังรักษาสันติภาพระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

๓.๑.๒ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนด้านการรักษาสันติภาพ

๓.๑.๓ เพื่อทำแผนงาน การฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน โดยมุ่งหวังที่จะจัดทำข้อตกลงของอาเซียน เพื่อดำรงไว้เพื่อสันติภาพและเสถียรภาพ

๓.๑.๔ เพื่อนำศูนย์รักษาสันติภาพของบางประเทศอาเซียนที่มีอยู่แล้ว และสมาชิกประเทศอื่น ที่มีแผนจะจัดตั้งขึ้น มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓.๑.๕ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาของตกลงของภูมิภาค เพื่อดำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

๓.๒ การดำเนินการ

๓.๒.๑ ระยะสั้น

๓.๒.๑.๑ จัดตั้งเครือข่ายเพื่อเชื่อมต่อระหว่างศูนย์รักษาสันติภาพของประเทศสมาชิกอาเซียน

๓.๒.๑.๒ พิจารณาช่องว่างและลำดับความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการรักษาสันติภาพของอาเซียน

๓.๒.๑.๓ แลกเปลี่ยนความรู้ความชำนาญ การเดินทางเยือนของอาจารย์ ผู้ฝึกสอนและผู้เข้ารับการอบรม ของศูนย์รักษาสันติภาพของอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในภูมิภาค

๓.๒.๑.๔ การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรม อุปกรณ์ การฝึกอบรมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการรักษาสันติภาพ

๓.๒.๒ ระยะกลาง

๓.๒.๒.๑ พัฒนาการฝึกอบรม คู่มือการฝึกอบรม การปฏิบัติการ และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดร่วมกันเพื่อเป็นเอกสารอ้างอิง สำหรับเครือข่ายรักษาสันติภาพของอาเซียน

๓.๒.๒.๒ จัดทำแผนและระเบียบปฏิบัติประจำ

๓.๒.๒.๓ ริเริ่มการฝึกพร้อม

๓.๒.๓ ระยะยาว

๓.๒.๓.๑ จัดทำกรอบการทำงานอย่างเป็นทางการเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการจัดเตรียมความพร้อม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน

๓.๒.๓.๒ ยกระดับความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันของกองกำลังรักษาสันติภาพระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

๓.๒.๓.๓ พัฒนาศูนย์รักษาสันติภาพของอาเซียนที่มีอยู่ภายในประเทศสมาชิกอาเซียนให้ก้าวไปสู่ความเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านการรักษาสันติภาพ

๓.๒.๓.๔ ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาคผ่านความร่วมมือและความเข้าใจกันมากขึ้น บนพื้นฐานของการเคารพซึ่งกันและกัน

๔. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล

๔.๑ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๔.๑.๑ ความมั่นคงทางทะเลมีปัจจัยที่แสดงถึงความท้าทายทางด้านยุทธศาสตร์ต่อภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกประกอบด้วย

๔.๑.๑.๑ การมีเสรีภาพในการเดินเรือทางทะเล

๔.๑.๑.๒ ข้อจำกัดต่อการจัดระเบียบทางทะเล

๔.๑.๒ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล ในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา จะพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพภายในภูมิภาค เพื่อตอบโต้ความท้าทายทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งจะดำเนินงานขั้นแรกโดยการระบุเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวกับ ความท้าทายด้านความมั่นคงทางทะเล เพื่อการหารือในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา และในกรอบที่กว้างกว่าการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา

๔.๑.๓ จุดมุ่งหมายโดยรวมของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล คือ

มากขึ้น

๔.๑.๓.๑ ความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลในระดับภูมิภาคที่เพิ่ม

๔.๑.๓.๒ การประเมินและลดความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้น

๔.๑.๓.๓ การแบ่งปันข้อมูลอย่างกว้างขวาง

๔.๑.๔ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล จะพิจารณาความร่วมมือขั้นต้นในด้านต่าง ๆ คือ

๔.๑.๔.๑ ประเด็นหลักที่เกี่ยวกับความท้าทายความมั่นคงทางทะเลของภูมิภาคและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจนถึงปี๒๕๖๓

๔.๑.๔.๒ การจัดการต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในระดับพหุภาคี

๔.๑.๔.๓ การพัฒนาความเข้าใจและวิธีการต่างๆที่สอดคล้องในเรื่องกฎหมายทางทะเลภายในประเทศและอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS) ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๑.๕ การมีอยู่ของความร่วมมือในระดับพหุภาคีที่หลากหลายในการรับมือกับประเด็นความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค มีผลทำให้ต้องมีการพิจารณาไม่ให้เกิดความขัดกันของระเบียบวาระด้านความมั่นคงทางทะเลในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา กับระเบียบวาระของความร่วมมือในกรอบอื่น ๆ

๔.๑.๖ ความริเริ่มเกี่ยวกับความร่วมมือในกรอบการประชุม มุ่งหวังเพื่อส่งเสริมเกื้อกูลและเชื่อมโยงกับข้อตกลงอื่น ๆ ที่มีอยู่

๔.๒ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

๔.๒.๑ ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมอาเซียนกับเจ้าหน้าที่อาวุโสกลาโหมประเทศคู่เจรจาในการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

๔.๒.๒ ให้คำแนะนำด้านการปฏิบัติที่สำคัญด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเล

๕. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑ วัตถุประสงค์

๕.๑.๑ เพื่อจัดตั้งกลไกที่มีประสิทธิภาพสำหรับการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติระหว่างกองกำลังป้องกันประเทศของประเทศที่เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา

๕.๑.๒ เพื่อพัฒนาและนำผลการตัดสินใจของรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา ในเรื่องความร่วมมือด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติมาดำเนินการ

๕.๑.๓ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและความเชื่อมั่นระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา

๕.๑.๔ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑.๕ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑.๖ เพื่อแสวงหาหนทางในการเสริมสร้างประสานงาน และความร่วมมือ ในกิจกรรมด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑.๗ เพื่อต่อบัณฑิตภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงในภูมิภาค และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๑.๘ เพื่อเสริมสร้างแผนปฏิบัติการสำหรับกิจกรรมความร่วมมือด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ ที่เป็นรูปธรรม

๕.๒ ขอบเขตและรูปแบบของความร่วมมือ

๕.๒.๑ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหารือและผลักดันความคิดริเริ่ม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมความร่วมมือด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงการแบ่งปันข้อมูลและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

๕.๒.๒ การแลกเปลี่ยนด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๒.๓ การให้การศึกษและการฝึกในด้านที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๕.๒.๔ แสวงหาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งการเตือนภัยล่วงหน้าการประสานงาน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและกลไกโต้ตอบ ที่มีขั้นตอนสนับสนุนที่เหมาะสม

๕.๒.๕ จัดการประชุมสัมมนาว่าด้วยการแบ่งปันประสบการณ์ รวมทั้งประเด็นทางกฎหมาย และแสวงหาการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม

๕.๒.๖ อำนาจความสะดวกให้ประเทศที่เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา สามารถเชิญประเทศสมาชิกอื่น ๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ ซึ่งกันและกันในการฝึกด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ทั้งในระดับทวิภาคี บนพื้นฐานแห่งความสมัครใจตามความเหมาะสม

๕.๒.๗ ดำเนินการฝึกร่วมด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา ตามความเหมาะสม

๖. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๖.๑ วัตถุประสงค์

๖.๑.๑ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ มีเป้าหมายที่จะให้แนวทางสำหรับการเจรจา การถกแถลง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการวางแผน รวมถึงกิจกรรมการดำเนินงานขับเคลื่อนนำไปสู่วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๖.๑.๒ เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกการประชุม รัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา ที่จะเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการ ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๖.๑.๓ เพื่อจัดตั้งเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และ หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการและรักษาสันติภาพ ของสมาชิกการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับ รัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา

๖.๑.๔ เพื่อร่วมกันแสดงศักยภาพด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพในภูมิภาค

๖.๑.๕ เพื่อสร้างการริเริ่มที่มีอยู่ด้านความร่วมมือทางทหารในการปฏิบัติการ รักษาสันติภาพและสร้างฐานข้อมูล รวมทั้งวิธีอื่น ๆ สำหรับการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๖.๑.๕.๑ เพื่อบ่งชี้ พัฒนาและเสริมสร้างความแข็งแกร่งในขีด ความสามารถ หลักด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพของฝ่ายทหารของประเทศสมาชิกการประชุม รัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา

๖.๑.๕.๒ เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานสำหรับความร่วมมือระดับ ภูมิภาคในการเตรียมกองกำลังการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (การฝึก การศึกษา การจัดการส่งกำลังบำรุง) เพื่อประกันความพร้อมของประเทศสมาชิกที่จะส่งกองกำลังการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ เมื่อเกิด ความจำเป็น

๖.๑.๕.๓ ปรับปรุงองค์ความรู้ในความต้องการความร่วมมือทางทหาร และพลเรือน และการประสานงานด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๖.๒ การดำเนินการความร่วมมือของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการ รักษาสันติภาพ สำหรับปี ๒๕๕๔-๒๕๕๖

โดยในปี ๒๕๕๔ มีการดำเนินการ

๖.๒.๑ การประชุมของคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการรักษา สันติภาพ

๖.๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติในการประชุมเชิงปฏิบัติการจะต้อง ขยายบทบาท การปฏิบัติการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตรวจสอบสถานะปัจจุบันของศักยภาพ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในภูมิภาค และการริเริ่มด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพระดับภูมิภาค และ ถกแถลงขั้นตอนเร่งด่วนที่เป็นไปได้ไปสู่การยกระดับความสามารถหลักและความร่วมมือด้านการ ปฏิบัติการรักษาสันติภาพระดับภูมิภาค

๖.๒.๓ มาตรฐานการปฏิบัติที่จะสนับสนุนการประชุมเชิงสัมมนาทางกฎหมาย เพื่อช่วยเหลือประเทศสมาชิกการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา ในการพัฒนาความชำนาญทางกฎหมายและความจำเป็นในทางปฏิบัติที่จะสนับสนุนการปฏิบัติการ รักษาสันติภาพ

๗. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ทางทหาร

๗.๑ วัตถุประสงค์

๗.๑.๑ เพื่อจัดตั้งเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ด้านการแพทย์ทางทหาร ในภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับทหารและระหว่างทหารด้วยกัน

๗.๑.๒ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการให้บริการทางการแพทย์ทางทหารของประเทศที่เข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus

๗.๑.๓ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในภูมิภาคด้านการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ สำหรับ ศูนย์ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR) ให้แข็งแกร่งในขั้นแรก สำหรับความร่วมมือในด้านอื่น ๆ นั้น จะได้รับการพิจารณาในอนาคต

๗.๑.๔ เพื่อจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการฝึกและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสร้างและเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ ในภูมิภาค

๗.๒ การดำเนินการ

๗.๒.๑ ปี ๒๕๕๔

๗.๒.๑.๑ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับผู้วางแผนอาวุโสทางการแพทย์ที่มาจากประเทศที่เข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุมุมมองและความท้าทายและเป้าหมายในด้านการแพทย์ทางทหารการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และมุมมองต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ร่วมกันทั้งทำการประเมินศักยภาพในภูมิภาคด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์สำหรับ HADR

๗.๒.๑.๒ จัดทำและคงไว้ซึ่งการลงทะเบียนข้อมูลการติดต่อประสานงานของชาติในการให้บริการทางการแพทย์ของประเทศที่เข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus เพื่ออำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูลและทำให้การติดต่อประสานงานและการดำเนินความร่วมมือราบรื่นในระหว่างการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์สำหรับ HADR

๗.๒.๒ ปี ๒๕๕๕

๗.๒.๒.๑ พัฒนารอบแลกลไกเพื่อการแบ่งปันข้อมูลหลักปฏิบัติที่ดีที่สุดแบบบทเรียนที่เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและอำนวยความสะดวกต่อการแบ่งปันข้อมูลที่สำคัญ ในการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์สำหรับ HADR

๗.๒.๒.๒ จัดทำความเข้าใจหลักการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์และขั้นตอนการปฏิบัติการต่างๆ ร่วมกันระหว่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุม ADMM-Plus

๗.๒.๒.๓ จัดการฝึก Table-Top Exercise (TTX) สำหรับการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์HADR เพื่อส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันในกระบวนการมาตรฐานการวางแผนต่างๆและเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติการร่วมมือระหว่างการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ระหว่างประเทศ

๗.๒.๓ ปี ๒๕๕๖

๗.๒.๓.๑ ดำเนินการฝึกกร่วม (Joint Training) ของบุคลากรด้านการให้บริการทางการแพทย์เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทักษะเฉพาะต่าง ๆ ที่จะช่วยยกระดับศักยภาพหลักทางการแพทย์ในด้านHADR ขั้นตอนการฝึกเหล่านี้ ควรพิจารณาความจำเป็นและระดับของความเชี่ยวชาญของประเทศที่เข้าร่วม การฝึกควรดำเนินการในสาธารณรัฐสิงคโปร์และญี่ปุ่นในขั้นเริ่มต้น โดยมีผู้ได้รับการฝึกจากประเทศที่เข้าร่วมประชุม ADMM-Plus

๗.๒.๓.๒ ดำเนินการฝึกจริง (Live Training) ด้านการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์สำหรับ HADR ซึ่งจะดำเนินการโดยใช้TTX เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติการร่วมในสนาม

๗.๒.๔ ปี ๒๕๕๙ ประเทศไทยโดยกองทัพบกเป็นเจ้าภาพจัดการฝึกกร่วม AM - HEx 2016 เพื่อประเมินโครงสร้าง กลไก การบริหารจัดการและทดสอบขั้นตอนการปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติประจำของศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน ในการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจการบรรเทาสาธารณภัย (HADR) โดยมีการฝึก ๒ รูปแบบ คือ การฝึกปัญหาที่บังคับการ (CPX) และการฝึกภาคสนาม (FTX) เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ในด้านการแพทย์ทหารและด้านการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ การดำเนินงานและเพื่อทดสอบขีดความสามารถของการบริการทางการแพทย์ทหารและการดำเนินการด้าน HADR ของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา สำหรับกำลังเข้ารับการฝึก ประกอบด้วย กองบัญชาการกองทัพไทย หน่วยแพทย์กองบัญชาการกองทัพบก หน่วยแพทย์กองทัพอากาศ และหน่วยแพทย์กองทัพเรือ ได้จัดชุดการฝึก อาทิ ชุดทำลายล้างพิษกองทัพบก ชุดเวชกรรมป้องกันสนาม ชุดพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล ชุดศัลยกรรมสนาม ชุดจิตเวชสนาม รถพยาบาลสนามกองทัพบก ชุดตกแต่งบาดแผลในสถานการณ์ดูแลรักษาพยาบาลในสถานการณ์จริงด้านการแพทย์และเฮลิคอปเตอร์ ๓ ลำ จากสาธารณรัฐประชาชนจีน, C 295 จากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และเฮลิคอปเตอร์ Super Puma ๒ ลำ จากสาธารณรัฐสิงคโปร์ รวมถึงเรือพยาบาลของไทย สหพันธรัฐรัสเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

๘. แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย

๘.๑ วัตถุประสงค์

๘.๑.๑ เสริมสร้างความแข็งแกร่งในขีดความสามารถระดับภูมิภาคสำหรับภัยคุกคามด้านการต่อต้านการก่อการร้าย

๘.๑.๒ แสดงพลังอำนาจในศักยภาพและขีดความสามารถของกลาโหมและกองทัพประเทศสมาชิกและประเทศคู่เจรจา

๘.๑.๓ สนับสนุนและสำรวจหนทางที่เป็นไปได้ที่จะเติมเต็มและสนับสนุนการริเริ่มที่มีอยู่ในขอบเขตการต่อต้านการก่อการร้าย

๘.๑.๔ ยกระดับความตื่นตัวในเหตุต่าง ๆ ด้วยความแบ่งความเข้าใจในความท้าทายร่วมกัน

๘.๑.๕ แลกเปลี่ยนมุมมองทัศนระว่าด้วยการก่อการร้ายระหว่างประเทศและภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้อง

๘.๑.๖ สร้างความสัมพันธ์ในการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดระหว่างกลาโหมและกองทัพกับองค์กรภาคเอกชน โดยคำนึงถึงบทบาทสุดท้ายด้านการต่อต้านการก่อการร้าย

๘.๑.๗ สร้างแผนปฏิบัติงานเพื่อยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลาโหมและกองทัพเช่นเดียวกับองค์กรภาคเอกชนที่เหมาะสมในขอบเขตความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ภายใน ADMM-Plus

๘.๒ ขอบเขตและรูปแบบความร่วมมือ

๘.๒.๑ ความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ต้องรวบรวมเครื่องมือจากความร่วมมือกลาโหมและกองทัพที่มีอยู่ในขอบเขตนี้ภายใต้อาเซียน

๘.๒.๒ ความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย ภายในกรอบการดำเนินการของ ADMM-Plus ครอบคลุมการแบ่งปันข้อมูลและการสร้างศักยภาพ ผ่านรูปแบบซึ่งอาจรวมถึง

๘.๒.๒.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

๘.๒.๒.๒ คณะทำงาน

๘.๒.๒.๓ การสัมมนา

๘.๒.๒.๔ การแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญในแต่ละหัวข้อ

๘.๒.๒.๕ ความร่วมมือด้านเทคนิค

๘.๒.๒.๖ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงด้านความมั่นคงของสาธารณูปโภคที่สำคัญและบริเวณจุดล่อแหลม

๘.๒.๒.๗ การฝึกศึกษาร่วม

๘.๒.๒.๘ การสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง ยุทธภัณฑ์ และเทคโนโลยี

๒.๙ การฝึก (เช่น การจำลองสถานการณ์บนโต๊ะ เคมี ชีวิตภาพ

กัมมันตภาพนิวเคลียร์ และ ระเบิด (CBRNE) การฝึกกลยุทธ์ร่วม) ความตกลงและแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดแนวความคิดในเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ซึ่งจำเป็นต้องหาคำตอบในเรื่องอาวุธนิวเคลียร์ การก่อการร้าย การส่งผู้ร้ายข้ามแดนการค้นหาและกักขัง อุตสาหกรรรมป้องกันประเทศร่วม และการแพทย์ทหาร ต่อไป

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงรัฐบาล

รัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม./หน.คสช. ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักตามวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยสรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านความมั่นคงดังนี้

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทางทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ

และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุนิติสัมพันธ์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือ คติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่น ในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมืองขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๓. การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนบริหารจัดการความมั่นคงภายในและชายฝั่งทะเล

๔. การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

๕. การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

๖. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

หลักการสำคัญ

ผลประโยชน์แห่งชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔ ได้กำหนดประโยชน์แห่งชาติไว้ดังนี้

๑. การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณาภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ

๒. การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ

๓. การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๔. การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

๕. ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมชาติ และความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร

๖. ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ

๗. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๔

เป็นนโยบายระดับชาติที่กำหนดกรอบทิศทางหลักในการดำเนินการด้านความมั่นคง เพื่อให้ภาครัฐและภาคส่วนต่างๆ ในสังคม นำไปเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการในกรอบขอบเขตและภารกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสนองผลประโยชน์แห่งชาติและการรักษาความมั่นคงของประเทศได้อย่างประสานสอดคล้องและเป็นเอกภาพ นโยบายฉบับนี้ได้จัดลำดับความสำคัญเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายอย่างมีทิศทางที่ชัดเจน โดยกำหนดเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. ส่วนที่ ๑ นโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแก่นหลักของชาติ มีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้ความจงรักภักดี และธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความปลอดภัย ความมั่นคงและความเป็นธรรมและความสมานฉันท์ของคนในชาติ เพื่อลดการเผชิญหน้าและการใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยปราศจากเงื่อนไขการใช้ความรุนแรง ประกอบด้วยประเด็นนโยบายหลัก ๓ ประเด็น คือ

๑.๑ ประเด็นนโยบายที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒ ประเด็นนโยบายที่ ๒ สร้างความเป็นธรรม ความปลอดภัย และความสมานฉันท์ในชาติ

๑.๓ ประเด็นนโยบายที่ ๓ ป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. ส่วนที่ ๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐและส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง เพื่อให้การจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม พลังงาน และอาหาร มีความมั่นคง และมีความสมดุลกับการขยายตัวของการพัฒนาประเทศรวมถึงลดความเสี่ยงจากผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ พัฒนาศักยภาพการเตรียมความพร้อมของชาติในการเผชิญกับภาวะสงครามและวิกฤติการณ์ความมั่นคงอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพ เสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันประเทศ สนับสนุนภารกิจที่ไม่ใช่การสงคราม และสามารถฉีกกำลังของกองทัพกับทุกภาคส่วนในการเผชิญกับภัยคุกคามด้านการป้องกันประเทศในทุกรูปแบบ ส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์ และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านกลุ่มประเทศ

อาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ ประกอบด้วยนโยบายหลัก ๑๒ ประเด็น

๒.๑ ประเด็นนโยบายที่ ๔ จัดระบบการบริหารจัดการชายแดน เพื่อป้องกันแก้ไข ปัญหาข้ามพรมแดน

๒.๒ ประเด็นนโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหา ภัยคุกคามข้ามชาติ

๒.๓ ประเด็นนโยบายที่ ๖ ปกป้อง รักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

๒.๔ ประเด็นนโยบายที่ ๗ จัดระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

๒.๕ ประเด็นนโยบายที่ ๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน

๒.๖ ประเด็นนโยบายที่ ๙ เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๒.๗ ประเด็นนโยบายที่ ๑๐ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม

๒.๘ ประเด็นนโยบายที่ ๑๑ รักษาความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร

๒.๙ ประเด็นนโยบายที่ ๑๒ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ เพื่อสร้างเสริม ความมั่นคงของชาติ

๒.๑๐ ประเด็นนโยบายที่ ๑๓ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๒.๑๑ ประเด็นนโยบายที่ ๑๔ พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑๒ ประเด็นนโยบายที่ ๑๕ เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ

โดยการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศภายใต้ สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงนั้น กระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ **“มีกองทัพชั้นนำมี บทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐและมาบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค”** ด้วยการยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ ๓ แนวความคิด ได้แก่ ๑) การสร้าง ความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ๒) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) และ ๓) การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) รวมทั้งกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์รองรับ จำนวน ๖ ประเด็น ซึ่งในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับด้านต่างๆ จำนวน ๒๗ ด้าน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) การสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ๒) การพัฒนาความร่วมมือ ด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหาร ๓) การสร้างความมั่นคงอาเซียน ๔) การปฏิบัติการ เพื่อสันติภาพ ๕) การแก้ไขปัญหาความไม่ใช้เงินของเส้นเขตแดน และ ๖) การพัฒนาพื้นที่ข้ามแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนารักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ให้ ให้ความสำคัญกับ ๑ ด้าน ได้แก่ การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การรักษาความมั่นคงของรัฐ และให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒) การสร้างความปรองดอง ๓) การแก้ไขปัญหาการ

ก่อการร้ายภายในประเทศไทย ๔) การแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในประเทศ ๕) การแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และ ๖) การแก้ไขปัญหาชายแดนและในทะเล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ให้มีความสำคัญกับ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ ๓) การคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน ให้มีความสำคัญกับ ๒ ด้าน ได้แก่ ๑) การจัดตั้งและใช้กำลังเครือข่ายภาคประชาชน และ ๒) การเสริมสร้างอุดมการณ์เครือข่ายกำลังภาคประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ ให้มีความสำคัญกับ ๙ ด้าน ได้แก่ ๑) การรบหลัก ๒) การปฏิบัติการด้านไซเบอร์ ๓) กิจการอวกาศ ๔) การข่าวกรอง ๕) การวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การมาตรฐานทางทหาร กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ๖) ระบบการควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานทั่วไป ๗) ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วม ๘) ระบบส่งกำลังสำรองและระบบการระดมสรรพกำลัง ๙) การใช้กำลังประชาชนสนับสนุนการรบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง วัตถุประสงค์เฉพาะ มาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการ ในระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
(ตามแนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง)

๑. วัตถุประสงค์เฉพาะ มีความสัมพันธ์ความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ ตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนด รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในประชาคมอาเซียนและการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ

๒. มาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการ

๒.๑ เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ ให้มีพื้นฐานที่เพียงพอต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันต่อไป และเป็นช่องทางในการคลี่คลายความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วยการแลกเปลี่ยนการเยือนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการทุกระดับที่จำเป็น รวมทั้งใช้งานด้าน การทูตฝ่ายทหารและการสร้างความสัมพันธ์ของหน่วยที่ปฏิบัติการกิจพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ พัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน โดยให้มีคณะกรรมการร่วมหรือกลไกที่มีลักษณะเดียวกันในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในแต่ละระดับที่เหมาะสม

๒.๓ เสริมสร้างความมั่นคงของประชาคมอาเซียนให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ด้วยการเป็นประเทศที่มีบทบาทนำในการพัฒนาความร่วมมือในกรอบการประชุมสุดยอดและกรอบความร่วมมือทางทหารอาเซียนทุกระดับ รวมทั้งการสนับสนุนประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๒.๔ ปฏิบัติภารกิจเพื่อรักษาสันติภาพภายใต้สหประชาชาติในพื้นที่ต่างๆ เพื่อแสดงภาพลักษณ์ที่ดีของไทยในสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง โดยต้องมีความพร้อมทั้งด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และหลักนิยม สามารถสนับสนุนได้ทันทีเมื่อได้รับการร้องขอ

๒.๕ เร่งรัดการดำเนินการในกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน เพื่อลดเงื่อนไขและโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกัน โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการในพื้นที่ที่มีปัญหา พื้นที่ใกล้ชุมชนและพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๒.๖ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน (Cross-Border Development) ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งและการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยทั้งการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีปัญหาร่วมกันบนพื้นฐานความมีเกียรติ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านเกิดความรู้สึกที่ดีต่อไทย ลดเงื่อนไขความขัดแย้งและสร้างความไว้วางใจ

ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์เฉพาะ มาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการ ในระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศ (ตามแนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง)

๑. วัตถุประสงค์เฉพาะ มีความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น และกว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งมีบทบาทสำคัญมากในประชาคมอาเซียนและการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ

๒. มาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการ

๒.๑ เสริมสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนมิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ ให้คงมีพื้นฐานที่เพียงพอต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันต่อไป และเป็นช่องทางในการคลี่คลายความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการแลกเปลี่ยนการเยือนและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการทุกระดับที่จำเป็น รวมทั้งใช้งาน ด้านการทูตฝ่ายทหารและสร้างความสัมพันธ์ของหน่วยที่ปฏิบัติการกิจในพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่องโดยต้องมีการบริหารงานการทูตฝ่ายทหารแบบรวมการ

๒.๒ พัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนมิตร มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศเพื่อความ เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน โดยปรับปรุง

คณะกรรมการร่วมมือหรือกลไกที่มีลักษณะเดียวกันในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในแต่ละระดับให้เหมาะสมอยู่เสมอ

๒.๓ เสริมสร้างความมั่นคงของประชาคมอาเซียนให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ด้วยการรักษาความเป็นประเทศที่มีบทบาทนำในการพัฒนาความร่วมมือในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา และกรอบความร่วมมือทางทหารอาเซียนทุกระดับ รวมทั้งการสนับสนุนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

๒.๔ ปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติในพื้นที่ต่างๆ เพื่อแสดงภาพลักษณ์ที่ดีของไทยในสังคมโลกอย่างต่อเนื่อง โดยต้องสามารถจัดกำลังร่วมในกองบัญชาการร่วม/ผสมของภูมิภาคได้ รวมทั้งมีขีดความสามารถที่จะเผชิญกับการปฏิบัติการไม่ตามแบบ

๒.๕ เร่งรัดการดำเนินการในกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน เพื่อลดเงื่อนไขและโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง

๒.๖ สนับสนุนการพัฒนาที่ข้ามชายแดน (Cross-Border Development) ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งและการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทยรวมทั้งการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีปัญหาร่วมกับบนพื้นฐานความมีเกียรติ ศักดิ์ศรี และผลประโยชน์แห่งชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านมีความรู้สึกที่ดีขึ้นต่อไปและมีความไว้วางใจกัน

แนวความคิดและแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเพื่อขับเคลื่อนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

วัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ

จากการพิจารณาหลักการสำคัญด้านการป้องกันประเทศและการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง กระทรวงกลาโหมจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ดังนี้

๑. เพื่อป้องกันและรักษาเอกราชอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติจากการรุกรานด้วยกำลัง

๒. เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

๓. เพื่อปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. เพื่อพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการแก้ปัญหาของชาติ

๕. เพื่อเสริมความมั่นคง และรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ภายในประเทศ

๖. เพื่อขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ

๗. เพื่อสนับสนุนภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ

แนวความคิดทางยุทธศาสตร์

การดำเนินการของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ยังคงยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ๓ แนวความคิด ดังนี้

๑. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) : การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาลโดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และประเทศมหาอำนาจต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไขและลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วจะต้องสามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

๒. การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) : การผนึกกำลังป้องกันประเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติทั้งด้านการทหารการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งขจัดเขยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๓. การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) การป้องกันเชิงรุก หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมดให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึกในทุกสถานการณ์มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาในเดียวกัน การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการรวบรวม เป็นหลัก โดยยึดมั่นในหลักการ การมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และมุ่งความพยายามในพื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดน และใช้หน่วยที่มีคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ที่จัดเตรียมไว้เข้าคลี่คลายสถานการณ์ในขั้นต้น พร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

บทบาทของกองทัพไทยในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน

กองทัพในฐานะสถาบันหลักด้านความมั่นคงของชาติ มีบทบาทและความรับผิดชอบหลักตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งได้ระบุบทบาทและความรับผิดชอบของกองทัพบกการบริหารอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการใช้กำลังโดยคณะผู้บัญชาการทหารให้มีความสอดคล้องกับนโยบายด้านความมั่นคงในทุกระดับ

บทบาทของกองทัพไทย

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดบทบาทของกองทัพไทยที่สำคัญไว้ดังนี้

๑. ให้กองทัพบกจัดและวางกำลัง เพื่อการป้องกันประเทศไว้ตั้งแต่ยามปกติ ในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยความชอบของสภากลาโหม ปัจจุบันได้มีการจัดกองกำลังป้องกันชายแดนไว้ ๘ กองกำลัง (มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗)

๒. ให้กองทัพไทยจัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหารในแต่ละระดับชั้น ตั้งแต่ยามปกติ เพื่อเป็นศูนย์ควบคุม อำนาจการ และสั่งการปฏิบัติ โดยให้ศูนย์บัญชาการทางทหารของกองบัญชาการกองทัพไทย ทำหน้าที่ควบคุม อำนาจการ และสั่งการศูนย์ปฏิบัติการเหล่าทัพ รวมทั้งกองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนป้องกัน (มาตรา ๓๙)

๓. การปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศ การปราบปรามการจลาจล การใช้กำลังทหารหรือการอื่นใดเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปราม การกระทำความผิดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือเกี่ยวกับการก่อการร้าย และการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๔๐)

ด้านการปฏิบัติการทางทหาร ในภารกิจการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก ปัจจุบันกองทัพไทยได้ยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง การผนึกกำลังการป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก โดยจัดทำแผนป้องกันประเทศรองรับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าทุกเหล่าทัพจะสามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้วยการวางกำลังตามแผนป้องกันประเทศ ไว้ตั้งแต่ยามปกติมีศูนย์บัญชาการทางทหารกองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการของ เหล่าทัพ ติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทีเมื่อมีการละเมิดอธิปไตยไม่ว่ากรณีใดๆ

บทบาทในเวทีภูมิภาคและนานาชาติ

๑. การเสริมสร้างความไว้วางใจ

กองทัพได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสและความไว้วางใจในระดับภูมิภาคและนานาชาติดังนี้

๑.๑ จัดทำเอกสารการป้องกันประเทศไทย

๑.๒ ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมในเวทีระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๑.๓ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกัน และต่อต้านการ

ก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๔ เพิ่มระดับความร่วมมือทางด้านการข่าวการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๑.๕ การจัดตั้งช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

๑.๖ การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บังคับบัญชาและกำลังพลระดับต่าง ๆ

๑.๗ การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. ความร่วมมือกับมิตรประเทศ

กองทัพไทยได้ดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างแน่นแฟ้น ด้วยการประสานงานของส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติและสนับสนุนให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ ดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์กับทุกมหาอำนาจ โดยเลือกโอกาส เวทีและประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ

หลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ

บทบาทและภารกิจของหน่วยรบพิเศษ ได้พัฒนามาจากประสบการณ์ในการทำงานและการถ่ายทอดแนวความคิดจากมิตรประเทศ ทั้งนี้การทำงานของหน่วยรบพิเศษจะมีผลกระทบโดยตรงจากนโยบายความมั่นคงของชาติ หากนโยบายหรือยุทธศาสตร์เปลี่ยนแปลง การทำงานของหน่วยรบพิเศษก็จะต้องเปลี่ยนไปด้วย

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ได้ใช้คู่มือราชการสนามว่าด้วยหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษกองทัพไทย (รส.๓๑-๘๑) พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตั้งแต่การใช้กำลังในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งระดับต่ำสุด (low intensity conflict) จนถึงระดับความขัดแย้งสูงสุด ประกอบด้วยภารกิจหลักหรือการปฏิบัติการพิเศษ ๗ ประการ พร้อมทั้งกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ได้แก่ สงครามนอกแบบ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ การปฏิบัติการโดยตรง การลาดตระเวนพิเศษ การต่อสู้การก่อการร้าย การปฏิบัติการจิตวิทยาและกิจการพลเรือน และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ (การช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม การป้องกันและการปราบปรามยาเสพติด การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร การป้องกันการก่อการร้าย และการรักษาความปลอดภัยอื่นๆ การลวง การสาธิต และการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ)

๑. สงครามนอกแบบ : สนบ. (Unconventional Warfare : UW)

เป็นลักษณะการปฏิบัติการทางทหารในเชิงรุกต่อประเทศคู่สงคราม โดยมีวัตถุประสงค์ในการลิดรอนศักยภาพในการต่อสู้ของฝ่ายตรงข้าม จนไม่สามารถจะทำสงครามอย่างเปิดเผยต่อเราได้ (หลักนิยมนี้ได้ถูกใช้อย่างกว้างขวางในการเผชิญภัยคุกคามจากกลุ่มประเทศ อินโดจีน โดยกองทัพเวียดนามตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ จนสามารถหยุดยั้งการสงครามเข้ามาสู่ประเทศไทยได้) สงครามนอกแบบประกอบด้วย สงครามกองโจร การปฏิบัติการลับ การปฏิบัติรวบรวมข่าวสาร-ข่าวกรอง การบ่อนทำลาย การก่อวินาศกรรม และการเล็ดลอดหลบหนี

๑.๑ สงครามกองโจร (Guerrilla Warfare : GW) คือการปฏิบัติด้วยกำลังหน่วยรบพิเศษร่วมกับกำลังกองโจร หรือขบวนการต่อต้านที่ไม่เห็นด้วยกับการปกครองของประเทศนั้นๆ โดยการก่อความไม่สงบในลักษณะต่างๆ ซึ่งจะต้องมีการจัดและการอำนวยความสะดวกที่เป็นระบบภายใต้การชี้นำของฝ่ายเราโดยมีพื้นที่ปฏิบัติการอยู่ในดินแดนข้าศึกตลอดเวลา

๑.๒ การปฏิบัติการลับ (Clandestine Activity) หมายถึง การดำเนินการใดๆ ก็ตามในลักษณะลับ ด้วยความมุ่งหมายที่จะรวบรวมข่าวสารหรือปฏิบัติการอื่นๆ อันมีคุณค่าต่อประเทศชาติซึ่งไม่อาจกระทำได้ด้วยวิธีการที่เปิดเผย

๑.๓ การปฏิบัติการรวบรวมข่าวสาร-ข่าวกรอง (Intelligence Collecting Operation) หมายถึง การรวบรวมและรายงานข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับขีดความสามารถเจตนาและกิจกรรมของรัฐบาลที่ตั้งขึ้นหรือพลังอำนาจที่ยึดครองและผู้อุปถัมภ์จากภายนอก อนึ่ง การปฏิบัติการรวบรวมข่าวกรองยังหมายรวมถึง การปฏิบัติการรวบรวมข่าวสารของแหล่งข่าวระดับต่ำทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ

๑.๔ การบ่อนทำลาย (Subversion) คือ การปฏิบัติการลับของพวกใต้ดินของกลุ่มขบวนการต่อต้าน ทั้งการปฏิบัติการอิสระหรือร่วมกับกำลังของหน่วยรบพิเศษ มุ่งทำลายความเข้มแข็งทางทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการเมืองของประเทศคู่สงคราม ตัวอย่างวิธีการ เช่น การบ่อนทำลายความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ด้วยการลดความน่าเชื่อถือผลผลิตของประเทศนั้นๆ ด้วยกลยุทธ์ต่างๆ ความแนบเนียนและละเอียดอ่อนถือเป็นเรื่องสำคัญและในภาวะสงครามจำเป็นจะต้องมีแผนยุทธการร่วมเพื่อให้ผลการปฏิบัติสนองตอบต่อความสำเร็จและชัยชนะของสงครามอย่างสอดคล้อง

๑.๕ การก่อวินาศกรรม (Sabotage) คือ กิจกรรมที่ต้องการทำอันตรายหรือขัดขวางประเทศคู่สงคราม ด้วยการทำให้เกิดความเสียหายและการทำลายล้างเช่น การวางเพลิง การระเบิด ทำลายสะพานหรือจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพื่อให้เกิดความวุ่นวายสับสนของประชาชนจนไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งเป็นการลดทอนขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้ามโดยตรง การปฏิบัติลักษณะนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมอย่างสอดคล้องเช่นกัน

๑.๖ การเล็ดลอดและหลบหนี (Evasion & Escape : E / E) หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ทางทหารและบุคคล ซึ่งได้รับการคัดเลือกแล้วให้สามารถเคลื่อนย้ายออกจากดินแดนที่ถูกเข้ายึดครอง หรือพื้นที่วิกฤตและล่อแหลมไปยังพื้นที่ภายใต้การควบคุมของฝ่ายเรา

๒. การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ : ปปส. (Counter Insurgency : CI) หมายถึง การดำรงไว้ซึ่งสถานะทางกฎหมายและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศที่จำเป็นด้วยการจัดความรุนแรง การบ่อนทำลายและการละเมิดกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีศรัทธาเชื่อมั่นต่อรัฐบาล โดยการพัฒนาและการป้องกันภายใน การป้องกันและการปราบปรามการก่อความไม่สงบเป็นการปฏิบัติการโดยเปิดเผย เป็นการรวมพลังอำนาจของประชาชนให้มีมากกว่าฝ่ายก่อความไม่สงบโดยปกติแล้ว การก่อความไม่สงบเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นจากภาวะความต้องการตามปกติของประชาชนในการแสวงหาความชอบธรรมตามสิทธิที่พึงได้จากข้อกฎหมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หากความต้องการนั้นได้รับการสนองตอบตามความพอใจแล้ว การก่อความไม่สงบนั้นก็เลยสลายลง แต่ถ้าหากความต้องการที่เป็นพื้นฐานนั้นไม่ได้รับการสนองตอบจากอำนาจทางฝ่ายบริหารก็จะทำให้การรวมพลังนั้นมากขึ้น แล้วมีกิจกรรมที่ทำร้ายต่ออำนาจทางกฎหมายมากขึ้นจนก่อให้เกิดความเสียหายอันนำไปสู่การกระทำที่ผิดกฎหมาย และเมื่อฝ่ายป้องกันกระทำที่รุนแรงและขาดมนุษยธรรมในการแก้ไขก็จะเป็นเหตุทำให้เกิดการจลาจล จนกระทั่งเกิดการใช้อาวุธระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร จนอาจนำไปสู่สงครามกลางเมือง ซึ่งเป็นภัยที่ร้ายแรงของชาติบ้านเมืองได้

การป้องกันและการปราบปรามการก่อความไม่สงบ เปรียบเสมือนเหรียญอีกด้านหนึ่งของสงครามนอกแบบ มาตรการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบจะต้องดำเนินการตั้งแต่ยามปกติประกอบด้วย การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการช่วยเหลือประชาชน การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ การปฏิบัติการข่าวกรอง และการปฏิบัติการจิตวิทยา

การพัฒนาและป้องกันภายในเป็นยุทธศาสตร์โดยส่วนรวมของการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบจะต้องกระทำควบคู่กันไปและมุ่งกระทำเพื่อให้เกิดผลกระทบทั้งต่อประชาชนและผู้ก่อความไม่สงบ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ การพัฒนาภายใน (Internal Development) หมายถึง การดำเนินการของประเทศเพื่อสร้างความเจริญเติบโตของสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งในการตอบสนองความต้องการของสังคมโดยส่วนรวมของประเทศทั้งทางด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา

๒.๒ การป้องกันภายใน (Internal Defense) หมายถึง มาตรการอย่างเต็มขนาดซึ่งรัฐบาลใช้ในการพิทักษ์และดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมอิสระของสังคมของประเทศให้ปลอดภัยจากการบ่อนทำลาย สภาวะซึ่งไร้กฎหมายและการก่อความไม่สงบ

๓. การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ : ปนม. (Foreign Internal Defense : FID) เป็นการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือของประเทศหนึ่งต่อมิตรประเทศที่มีปัญหาการก่อความไม่สงบภายในประเทศให้กลับมามีอยู่ในสภาพปกติ หน่วยรบพิเศษจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติได้แก่ ความช่วยเหลือทางด้านการฝึกอบรม ความช่วยเหลือทางด้านการให้คำแนะนำ การปฏิบัติการข่าวกรอง การปฏิบัติการจิตวิทยา การปฏิบัติการพลเรือน-ทหาร การควบคุมประชากรและทรัพยากร และการปฏิบัติการทางยุทธวิธี

๔. การปฏิบัติการโดยตรง : ปต. (Direct Action : DA) เป็นการปฏิบัติงานในระยะสั้นเชิงรุกด้วยกำลังรบขนาดเล็ก โดยกำลังของหน่วยรบพิเศษ เพื่อยึด ทำลาย และ / หรือก่อความเสียหายให้กับเป้าหมายโดยเฉพาะหรือเพื่อทำลาย จับเชลย คั่นหาบุคคลหรือทรัพยากรที่กำหนด โดยใช้ยุทธวิธีการโจมตีโดยตรง การตีโฉบฉวยหรือการซุ่มโจมตี การวางทุ่นระเบิด ดำเนินการโจมตีระยะไกลด้วยการยิงจากฐานยิงทางอากาศ พื้นดินและทะเล การนำอาวุธนำวิถีเข้าสู่เป้าหมายและการดำเนินการก่อวินาศกรรมโดยอิสระ ในอดีตชุดปฏิบัติการรบพิเศษ เป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติการโดยตรงเนื่องจาก แต่เดิมกองทัพบกไม่มีหน่วยจู่โจม แต่ในปัจจุบันหน่วยจู่โจมจะเป็นกำลังรบขั้นต้นของการปฏิบัติการโดยตรง บทบาทของชุดปฏิบัติการรบพิเศษและหน่วยจู่โจม มีความทับซ้อนกัน การปฏิบัติการโดยตรงของชุดปฏิบัติการรบพิเศษต้องการยุทธวิธี เทคนิคและความเข้าใจต่อพื้นที่ปฏิบัติการรวมทั้งขีดความสามารถของการใช้ภาษาเป็น น้อย่างดี การปฏิบัติการโดยตรงของหน่วยจู่โจมจะใช้ยุทธวิธีของการรบบตามแบบและเทคนิคพิเศษของหน่วยจู่โจมในการใช้กำลังในระดับหมวดหรือใหญ่กว่านั้น

๕. การลาดตระเวนพิเศษ : ลว.พ. (Special Reconnaissance : SR) การลาดตระเวนพิเศษ คือ การลาดตระเวนและการเฝ้าตรวจที่ดำเนินงานโดยกำลังของหน่วยรบพิเศษ เพื่อที่จะได้รับทราบข่าวสารหรือการพิสูจน์ทราบข่าวสาร ด้วยการสังเกตการณ์ด้วยสายตา หรือวิธีการรวบรวมข่าวสารอื่นๆ ข่าวสารดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับขีดความสามารถ เจตนากรรม หรือศักยภาพของข้าศึก ข้อมูลเกี่ยวกับอุตุนิยมวิทยา อุทกวิทยา หรือคุณลักษณะของสภาพทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่โดยเฉพาะบางแห่ง นอกจากนั้น การลาดตระเวนพิเศษยังหมายถึง การค้นหาเป้าหมาย การประเมินค่าพื้นที่ และการลาดตระเวนภายหลังโจมตี ซึ่งการดำเนินการจำเป็นจะต้องใช้กำลังพลที่มีขีดความสามารถยุทธโศปกรณ์พิเศษ และปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความลึกในดินแดนของฝ่ายข้าศึก

๖. การต่อสู้การก่อการร้าย : ตสร. (Combatting Terrorism : CBT) การก่อการร้าย (Terrorism) หมายถึง การปฏิบัติการที่ใช้ความรุนแรงหรือทำการคุกคามต่อเป้าหมายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมือง ศาสนา หรือความต้องการใดๆ การก่อการร้ายอาจจะกระทำด้วยการข่มขู่ให้กลัว ด้วยการบีบบังคับ การดำเนินการมีลักษณะเหมือนพวกอาชญากรซึ่งใช้อิทธิพลข่มขู่เหยื่อผู้เคราะห์ร้าย การต่อสู้การก่อการร้าย เป็นมาตรการเชิงรุกที่ปฏิบัติโดยองค์กรทางพลเรือนและองค์กรทางทหารของรัฐบาลหนึ่ง เพื่อที่จะป้องกัน ยับยั้ง และตอบโต้ต่อลัทธิการก่อการร้าย การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้การก่อการร้ายจะถูกจำกัดด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายและการเมือง เนื่องจากองค์กรการก่อการร้ายมีความไม่ชัดเจน ทำให้การพิสูจน์ทราบเป้าหมายกระทำด้วยความยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง การต่อสู้การก่อการร้ายเป็นภารกิจพิเศษของหน่วยรบพิเศษที่มีการจัดหน่วย การฝึกอบรมและการบรรจุมอบสิ่งอุปกรณ์พิเศษแตกต่างไปจากหน่วยรบพิเศษอื่นๆ ไม่ใช่หน่วยรบพิเศษทุกหน่วยจะสามารถปฏิบัติการนี้ได้ การต่อสู้การก่อการร้ายจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติซึ่งรวมถึงการป้องกันการก่อการร้าย (Antiterrorism) เป็นมาตรการเชิงรับเพื่อลดความสูญเสียจากการปฏิบัติของผู้ก่อการร้ายและการปราบปรามการก่อการร้าย (Counter Terrorism) ซึ่งเป็นมาตรการเชิงรุก เพื่อที่จะป้องกันและโต้ตอบการก่อการร้าย

๖.๑ การป้องกันการก่อการร้าย (Anti Terrorism : AT) หมายถึง การดำเนินการโดยใช้มาตรการเชิงรับ กระทำเพื่อลดความสูญเสียอันจะเกิดขึ้นแก่บุคคล อาคาร สถานที่ หรือสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ที่ถูกกระทำโดยผู้ก่อการร้าย มาตรการเชิงรับ หมายรวมถึง การปฏิบัติการข่าว และการเตรียมการ การวิเคราะห์ภัยคุกคามและมาตรการป้องกันอื่นๆ

๖.๒ การปราบปรามการก่อการร้าย (Counter Terrorism) หมายถึง การปฏิบัติมาตรการเชิงรุกที่กระทำเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และโต้ตอบการก่อการร้าย

๗. การปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว. และกิจการพลเรือน : กร. (Psychological Operations : PSYOP and Civic Action : CA)

๗.๑ การปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว. (Psychological Operations : PSYOP) เป็นการปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางอุดมคติ-อุดมการณ์ ศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกอย่างแรงกล้าที่จะสนับสนุนความต้องการของฝ่ายเรา อย่างไรก็ตามพื้นฐานของการปฏิบัติการจิตวิทยาโดยหน่วยรบพิเศษ มีเป้าหมายโดยแน่ชัดคือ การกระทำเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชน การกระทำทางจิตวิทยาต้องมุ่งไปที่ประชาชนให้มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนฝ่ายเรา การใช้การปฏิบัติการจิตวิทยาที่เหมาะสมและทันเวลาจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติการพิเศษให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย การปฏิบัติการจิตวิทยานั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องเป็นผู้มีความรู้เป็นอย่างดีในเรื่อง คุณลักษณะของชาติ หรือภูมิภาคนั้นๆ เกี่ยวกับสังคมจิตวิทยา เศรษฐกิจ การเมือง รวมทั้งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของประชาชน การปฏิบัติการจิตวิทยาจะต้องนำมาใช้ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนและจะต้องทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นว่า การปฏิบัติการในครั้งนั้นๆ สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ การปฏิบัติการจิตวิทยาในการปฏิบัติการพิเศษ จะมีลักษณะเด่นแตกต่างจากการปฏิบัติการจิตวิทยาในสงครามตามแบบในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ลำดับความเร่งด่วนในการปฏิบัติ ลักษณะของการดำเนินการรวมทั้งหน่วยปฏิบัติและผู้ปฏิบัติการ

๗.๒ กิจการพลเรือน : กร. (Civil Affairs : CA) เป็นการดำเนินงานทั้งปวงของหน่วยรบพิเศษที่เกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กับส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ ทั้งในยามปกติ และในยามสงครามเพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยรบพิเศษ ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ อีกทั้งจะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา รวมทั้งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ

๘. กิจการพิเศษอื่นๆ (Special Activities)

๘.๑ ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย (Security Assistance : SA) บทบาทขั้นต้นของหน่วยรบพิเศษในกิจกรรมนี้ ก็คือ การจัดชุดฝึกรอบรมเคลื่อนที่และรูปแบบการช่วยเหลือในการฝึกรอบรมเคลื่อนที่อื่นๆ ในเรื่องการรักษาความปลอดภัยให้กับหน่วยงานอื่นๆ

๘.๒ การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance : HA) กิจกรรมนี้เป็นทั้งการปฏิบัติทางทหารและการปฏิบัติการขอความเมตตาต่อมนุษยชาติ กิจกรรมดังกล่าวจะประกอบด้วยการบรรเทาทุกข์จากภัยพิบัติ การส่งกลับผู้ที่ไม่ใช่กำลังรบ (Noncombatant Evacuation Operation/NEO) และสนับสนุนต่อการจัดตั้งถิ่นฐานใหม่ของพลเรือนผู้พลัดถิ่น หน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสมเป็นอย่างมากที่จะปฏิบัติงานตามกิจกรรมในพื้นที่ห่างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมของความขัดแย้ง ในกิจกรรมดังกล่าวต้องการความร่วมมือในการประสานการปฏิบัติระหว่างองค์กรต่างๆ อย่างแนบชิด

๘.๓ การป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด (Counter Narcotics) กิจกรรมนี้เป็นมาตรการที่จะกระทำเพื่อแยกสลาย ควบคุม ชัดขวางและโจมตีต่อกิจกรรมการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ระดับความรุนแรงของการค้ายาเสพติดได้บีบบังคับให้มีการใช้กำลังทหารและกำลังกึ่งทหารเพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดดังกล่าวที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น บทบาทขั้นต้นของหน่วยรบพิเศษในกิจกรรมระหว่างองค์กรก็เพื่อสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลและประเทศเจ้าบ้าน หน่วยรบพิเศษอาจได้รับคำสั่งให้จัดชุดครุฝึกภายในพื้นที่เป้าหมายและนอกพื้นที่เป้าหมายเพื่อฝึกรอบรมต่อกำลังรบของรัฐบาลและรัฐบาลประเทศเจ้าบ้าน ที่ปรึกษาของหน่วยรบพิเศษอาจให้คำแนะนำต่อฝ่ายอำนวยการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนี้ในด้านการวางแผน การจัดตั้ง การปฏิบัติการ โดยใช้กำลังขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม หากไม่มีข้อจำกัดทางด้านกฎหมายและนโยบาย ที่ปรึกษาของหน่วยรบพิเศษอาจเข้าร่วมปฏิบัติงานกับกำลังป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด ในการปฏิบัติการจริงๆ ก็ได้

๘.๔ การค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue : SAR) หน่วยรบพิเศษสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการค้นหาและกู้ภัยในระดับยุทธบริเวณ กิจกรรมดังกล่าวมีภารกิจที่จะต้องกำหนดที่ตั้ง ค้นหาและรักษาไว้ซึ่งการควบคุมบุคคล หรือสิ่งอุปกรณ์ที่ได้รับการกำหนดไว้แล้วของฝ่ายเดียวกันซึ่งตั้งอยู่โดดเดี่ยวและได้รับการคุกคามภายในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่ออันตราย พื้นที่ที่เข้าถึงปิดกั้นไว้และพื้นที่ช่วงชิง สถานการณ์ดังกล่าวอาจเกิดได้จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปฏิบัติการทางทหาร เหตุการณ์ตามโอกาสหรืออุบัติเหตุทางเครื่องยนตกลไก เมื่อได้รับคำสั่งหน่วยรบพิเศษจะปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยและ / หรือค้นหาและกู้ภัยทางทหาร โดยใช้ขีดความสามารถที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่เป็นประจำแล้ว

๘.๕ การปฏิบัติการลวง (Deception Operations) หน่วยรบพิเศษสามารถให้การสนับสนุนและขยายผลต่อแผนการลวงในระดับชาติและยุทธบริเวณ การปฏิบัติการลวงของหน่วยรบพิเศษอาจจะบิดเบือน หรือให้ข้อความที่เป็นเท็จ เพื่อโน้มน้าวให้รัฐบาลต่างประเทศ หรือกลุ่มประเทศต่างๆ ตอบโต้ และ/หรือตอบสนองต่อผลประโยชน์ของรัฐบาลของฝ่ายเรา การปฏิบัติดังกล่าวนี้ยังขยายผลไปสู่การปฏิบัติการเพื่อรักษาความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน หน่วยรบพิเศษอาจปฏิบัติการลวงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจอื่นๆ หรือในเนื้อหาแห่งภารกิจของตน เมื่อมีความเป็นไปได้ บทบาทในการลวงของหน่วยรบพิเศษที่จะให้ผลมากขึ้นนั้น จะต้องมีการปฏิบัติการพิเศษอื่นๆ เช่น การสาธิตและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ

๘.๖ การสาธิตและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ (Demonstrations and Shows of Force) การปฏิบัติการดังกล่าว เป็นการสาธิตหรือการแสดงออกโดยเปิดเผยของเจตนาหรือการแก้ปัญหาของชาติ หน่วยบัญชาการระดับชาติจะเริ่มการปฏิบัตินี้เพื่อแสดงอิทธิพลต่อรัฐบาลประเทศอื่นๆ หรือกลุ่มการเมืองอื่นๆ เพื่อให้เคารพและยอมรับต่อผลประโยชน์แห่งชาติของเรา หรือเพื่อใช้กำลังบีบบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศ การปฏิบัติการดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับการใช้กำลังทางทหารในเขตหน้า การฝึกผสมและการแนะนำหรือการสรรค์สร้างกำลังทหารในภูมิภาค การปฏิบัติดังกล่าวนี้มีได้หมายถึงการหลอกลวงต่อประเทศเป้าหมาย นอกจากนั้นยังอาจจะประสพกับการตอบโต้ของฝ่ายข้าศึก ดังนั้น หน่วยรบพิเศษจะต้องวางแผนและปฏิบัติการเพื่อต่อต้านกับการตอบโต้จากฝ่ายข้าศึกด้วย

แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.ปณิธาน วัฒนายากร ให้แนวคิดด้านความมั่นคง บรรยาย วปอ.๑๒ ต.ค.๕๕ โดยสรุปจากการบรรยาย ดร.ปณิธาน ฯ ได้กล่าวถึงภัยคุกคามในรูปแบบเดิม ซึ่งจะดำเนินถึงเรื่องสงคราม ปัญหาเขตแดนและการแทรกแซงของมหาอำนาจ ซึ่งเป็นหลักในการนำมาพิจารณาถึงกำลังทหาร งบประมาณและยุทธวิธี ในการรับมือกับภัยคุกคามดังกล่าว แต่เนื่องจากโลกปัจจุบันเมื่อสิ้นสุดสงครามเย็นและเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคของภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่มีสถานะแวดล้อมซับซ้อนมากกว่า เช่น โครงสร้างประชากรใหม่ มีการรวมกลุ่มในภูมิภาคและกลุ่มต่างๆเช่น กลุ่มทางการค้า เป็นต้น มีหลายขั้วอำนาจ มีความท้าทายใหม่ๆ ดังนั้นภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติในยุคนี้จึงปรากฏออกมาในรูปการก่อการร้าย การลักลอบขนอาวุธ การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การฟอกเงิน โรคระบาด การแปลงสภาพภูมิอากาศ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ภัยพิบัติต่างๆ โจรสลัด การก่อการร้ายทางชีวภาพ อาวุธทำลายล้างสูง เหล่านี้ล้วนเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติในยุคโลกาภิวัตน์

รศ.ดร.สุชาติ บำรุงสุข กล่าวถึง ประเด็นปัญหาความร่วมมือทางทหารอาเซียนจาก “ระบบทหารไทย : บทศึกษากองทัพในบริบททางสังคม-การเมือง”, เอกสารวิชาการ สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ ๕, ๒๕๓๐, หน้า ๑๐๐-๑๑๐.

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า อาเซียนเป็นองค์กรของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของกลุ่มประเทศที่มีได้ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้นำของอาเซียนพยายามที่จะขีดจำกัดตัวเองในบางครั้งว่า จะไม่ให้องค์กรก้าวข้ามไปสู่การเป็นองค์กรของความร่วมมือทางการทหารเหมือนอย่างที่ดี (องค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ได้เคยเป็นมาก่อนที่จะถูกยุติบทบาทไปอย่างจริงจังในปี ๒๕๑๘ แต่หลังจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของประเทศในอินโดจีนในปี ๒๕๑๘ พร้อมกับการถอนตัวของสหรัฐออกจากแผ่นดินใหญ่ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ๒๕๑๙ ทำให้มีการพูดถึงถึงความเป็นไปได้ของความร่วมมือทางการทหารของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้ก็มิได้หมายความว่า จะทำให้อาเซียนกลายเป็นองค์กรของความร่วมมือทางการทหารขึ้นมาได้ บทความนี้พยายามทำการสำรวจถึงประเด็นและปัญหาของความร่วมมือทางการทหารของอาเซียน เพื่อมุ่งที่จะทำความเข้าใจของแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและปัญหาของความร่วมมือทางการทหารเช่นนี้จะประเด็นใหญ่ประเด็นหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อปัญหาและนโยบายความมั่นคงของไทย ในระยะเวลาข้างหน้า

เอกภาพของอาเซียน

โดยปกติแล้วการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือทางการทหารขึ้นนั้นจะต้องมีปัจจัยสำคัญร่วมกันอันได้แก่ การมีทัศนคติต่อกันหรือการมีศรัทธาที่มีศักยภาพร่วมกัน เพราะปัจจัยนี้จะเป็นเสมือนสายใยที่จะเหนี่ยวรั้งเอาความปรารถนาและความตั้งใจของรัฐที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้ข้อตกลงทางด้านความมั่นคงเดียวกัน แต่หากไม่มี “ศรัทธาร่วม” แล้ว โอกาสที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้ภาคีทางการทหารเดียวกัน คงจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ด้วยความลำบาก ตัวอย่างของความร่วมมือทางการทหารระหว่างไทยกับสหรัฐเป็นลักษณะหนึ่งในอันที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีทัศนคติต่อกันหรือตัวอย่างความร่วมมือทางการทหารของสหรัฐกับพันธมิตรอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน และตัวอย่างของการแตกตัวออกจากภาคีทางการทหาร เพราะการมีทัศนคติแตกต่างจากผู้นำของกลุ่มมีตัวอย่างให้เห็นทั้งในค่ายตะวันตกและตะวันออก หรือในบางครั้ง ถ้าไม่แยกตัวออกก็อาจจะดำรงความเป็นสมาชิกอยู่ต่อไป หากแต่มีได้มีบทบาทสำคัญแต่อย่างใด ตัวอย่างของซีโต้จากที่ผ่านๆ มาเป็นตัวอย่างให้เห็นได้อย่างชัดเจนหรืออาจกล่าวได้อีกด้านหนึ่งว่า การมีทัศนคติต่อกันจะเป็นสิ่งที่ทำให้รัฐมีผลประโยชน์ร่วมในอันที่จะดำเนินมาตรการทั้งทางการเมือง-การทหารให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เพื่อให้บรรลุผลในอันที่จะขจัดและ/หรือลดระดับของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นหรืออยู่ในระดับที่น่าพึงใจ ดังนั้น หากพิจารณาในประเด็นนี้ ในกรณีของอาเซียนจะพบว่าเอกภาพของศรัทธาร่วมจะไม่ชัดเจนเท่าใดนัก แม้ว่าจะมีการออกเสียงคัดค้านในเวทีสหประชาชาติต่อการดำรงอยู่ของเวียดนามในกัมพูชาก็ตามที แต่หากพิจารณาอย่างละเอียดโดยไม่ได้ดูเพียงพฤติกรรมการออกเสียงของรัฐในเวทีระหว่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าอินโดนีเซียและมาเลเซียมีทัศนคติค่อนข้างจะคล้ายคลึงกันในปัญหา กัมพูชา ในขณะที่ไทยและสิงคโปร์ มีทัศนคติที่แตกต่างออกไป อันจะเห็นได้จากการดำเนินนโยบายทางการทูตของประเทศดังกล่าวเหล่านี้ ความแตกต่างเหล่านี้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นด้วยเหตุผลและพื้นฐานทางประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศ อย่างไรก็ตาม ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติต่อกันที่แตกต่างกัน ฉะนั้น โอกาสที่เวียดนามจะเป็น “ภัยคุกคามร่วม” ที่จะป็นปัจจัยสนับสนุนให้

สมาชิกอาเซียนเข้ามาร่วมกันเป็นองค์กรทางทหารจึงคงยังเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเป็นไปได้และที่สำคัญคือ ปัญหาที่ชนะต่อจีนจะเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่ง เพราะในขณะที่ไทยมีความใกล้ชิดกับจีนมากขึ้นในปัจจุบัน แต่มาเลเซียและอินโดนีเซียยังมีทัศนะที่ยังมองว่าจีนน่าจะยังคงเป็นภัยคุกคามหลักสำหรับตน อยู่มากกว่าโดยเปรียบเทียบกับเวียดนาม ผลที่เกิดขึ้น จึงอาจเป็นไปได้ว่า แทนที่เวียดนามหรือจีน (ประเทศใดประเทศหนึ่ง) จะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันเป็นเป็นองค์กรทางทหารกลับ กลายเป็นปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องเอกภาพทางด้านความมั่นคงของประเทศของสมาชิก อาเซียนได้ นอกจากเอกภาพในการดำเนินนโยบายต่างประเทศในปัญหาเวียดนาม (รวมถึงปัญหา กัมพูชาด้วย) และปัญหาจีนแล้ว เอกภาพภายในของประชาคมอาเซียนที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างกัน เช่น ข้อพิพาทเรื่องดินแดนเหนือรัฐซาบารุระหว่างมาเลเซียและฟิลิปปินส์ ซึ่งแม้ว่าจะสงบลงแต่ก็ อาจจะปะทุเป็นปัญหาขึ้นมาอีกได้โดยง่าย ปัญหาข้อพิพาทของผลประโยชน์ในการแสวงหาทรัพยากร ทางทะเล อันเนื่องมาจากการขยายเศรษฐกิจจำเพาะ ๒๐๐ ไมล์ของบรรดารัฐชายฝั่ง ตลอดจนการ อ้างสิทธิในการครอบครองหมู่เกาะบางแห่งของบรรดารัฐเหล่านี้ล้วนแต่เป็นแนวโน้มที่อาจจะทำลาย เอกภาพภายในของอาเซียนลงได้อย่างง่ายดายและตลอดจนความระแวงสงสัยระหว่างหมู่ประเทศ สมาชิกด้วยกัน เพราะในขณะที่อาเซียนแสดงออกถึงการร่วมมือกัน แต่ในอีกด้านหนึ่ง การแข่งขันกัน ระหว่างประเทศ สมาชิกเหล่านี้ยังคงดำรงอยู่อย่างมาก ตัวอย่างของการแสวงหารายได้เข้าประเทศเพิ่ม จากการแข่งขันในเรื่องการท่องเที่ยว การต่อสู้เพื่อนำเอาโครงการการลงทุนจากต่างประเทศในส่วนที่ดี ที่สุดมายังประเทศตน อีกทั้งการมีลักษณะของผลผลิตที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ต้องต่อสู้แข่งขันกันเพื่อให้ ได้มาซึ่งตลาดในการส่งออก สิ่งเหล่านี้อาจจะไม่ใช่เรื่องของความมั่นคงโดยตรง แต่สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัย ที่ไม่อาจละเลยได้ในการพิจารณาถึงเอกภาพของอาเซียน แม้ว่าการพิจารณาจะมีได้คาดหวังว่า เอกภาพที่เกิดขึ้น จะต้องเป็นร้อยเปอร์เซ็นต์ก็ตาม เพราะการแข่งขันในหมู่สมาชิกเช่นนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความระแวงสงสัยระหว่างประเทศดำรงอยู่ในหมู่สมาชิก ดังนั้นโอกาสที่ประเทศสมาชิกของ อาเซียนจะขยายบทบาทขององค์กร จนกลายเป็นองค์กรของความร่วมมือทางทหารที่มีประสิทธิภาพ นั้นหมายความว่า ประเทศเหล่านี้จะต้องมีความไว้วางใจกันมากขึ้น คือจะต้องก้าวให้พ้นจากความ ระแวงสงสัยเพราะการมีความร่วมมือทางการเมืองและการทหารร่วมกันนั้น เป็นเรื่องของความ ละเอียดอ่อนที่จะต้องอาศัยความไว้วางใจระหว่างมิตรประเทศเป็นพื้นฐานอันสำคัญด้วย ซึ่งถ้าประเทศ เหล่านี้ต้องการให้เกิดองค์กรทางทหารในระดับภูมิภาคอย่างจริงจังแล้ว ประเทศเหล่านี้ก็ควรจะยุติ บทบาทของการทำลายกันเองในบางประเด็น ก่อนที่ข้อขัดข้องใจเหล่านี้จะกลายเป็นข้อพิพาทระหว่าง ประเทศขึ้นมาจนทำให้ความร่วมมือกันในประเด็นพื้นฐานทั่ว ๆ ไปต้องสูญเสียไปด้วยและเมื่อเกิด ปัญหาดังกล่าวขึ้นแล้ว โอกาสที่จะไปพูดถึงความร่วมมือทางการเมือง-การทหารก็คงจะเป็นไปได้ยาก

ความร่วมมือในปัจจุบัน

แม้ว่าในปัจจุบันอาเซียนมิได้มีฐานะเป็นองค์กรทางทหารในภูมิภาค แต่ก็มีความร่วมมือ ทางทหารระหว่างสมาชิกดำรงอยู่ หากแต่ความร่วมมือดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นความร่วมมือแบบ ๒ ฝ่ายหรือทวิภาคี (มิได้มีความร่วมมือในฐานะที่มีอาเซียนเป็นพื้นฐานหรือเป็นผู้จัดการของความ ร่วมมือทางทหารที่เป็นอยู่) ลักษณะของความร่วมมือทางทหารแบบทวิภาคีที่เกิดขึ้น ได้แก่ ความ ร่วมมือระหว่างไทยและมาเลเซียในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ตามแนวพรมแดนไทย-มาเลเซีย เช่น ปฏิบัติการร่วมดาวใหญ่มูสนาในปี ๒๕๒๐ แต่หลังจากการปฏิบัติการร่วมในปี ๒๕๒๐ แล้ว

ความระวางสงสัยที่ดำรงอยู่ระหว่างสองฝ่ายอันเป็นผลของความเชื่อที่ว่าไทยให้ความสนับสนุน และที่หลบซ่อนแก่คอมมิวนิสต์มาเลเซียซึ่งมีเชื้อสายชาวจีนในเขตไทยและไทยมีความเห็นว่า มาเลเซีย ให้ความสนับสนุนทั้งในเรื่องที่หลบซ่อน การเงิน และอาวุธแก่ขบวนการแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้ของ ไทย ความเชื่อเช่นนี้ทำให้ปฏิบัติการร่วมดังกล่าวหลังจากปี ๒๕๒๐ แล้ว ไม่มีปฏิบัติการร่วมขนาดใหญ่ เกิดขึ้นอีก แม้จะเคยมีความเห็นว่า ปฏิบัติการเช่นนี้น่าจะเป็นแบบแผนและตัวอย่างที่ดีของความ ร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน การซ้อมรบร่วมเป็นอีกประเด็นของความร่วมมือทางทหาร ที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นลักษณะของทวิภาคีการซ้อมรบร่วมมักจะเป็นการซ้อมทางทะเล และทางอากาศเป็นสำคัญ เช่น การซ้อมรบทางทะเลและทางอากาศระหว่างไทย-มาเลเซีย, สิงคโปร์-อินโดนีเซีย หรืออินโดนีเซีย-ฟิลิปปินส์ เป็นต้น แต่ในบางกรณีก็เป็นลักษณะของความร่วมมือ ทางทหารแบบ ๓ ฝ่าย เช่น การซ้อมรบระหว่างไทย-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย (การซ้อมรบร่วมแบบ ๓ ฝ่ายนี้ไม่ค่อยเกิด ส่วนใหญ่มักจะเป็นการดาเนินการภายใต้ลักษณะทวิภาคีมากกว่า) นอกเหนือไปจากการซ้อมรบร่วมดังกล่าวแล้ว ยังได้มีการจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาทางทหาร ระหว่างประเทศ ตลอดจนการส่งทหารจากประเทศหนึ่งไปทำการฝึกในอีกประเทศหนึ่ง เช่น ทหาร จากสิงคโปร์ไปทำการฝึกรบในป่า ในพื้นที่ของมาเลเซีย, ทหารจากมาเลเซียและสิงคโปร์เข้ามาทำการ ฝึกในประเทศไทย, หรือทหารจากมาเลเซีย เข้าไปทำการฝึกในอินโดนีเซีย เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกันแล้ว ก็ยังจะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์สำหรับทหาร จากประเทศเพื่อนบ้านที่จะทำการรบในพื้นที่ที่มีความแตกต่างออกไปจากภูมิประเทศของตนเองอีก ด้วย อีกทั้งยังจะเป็นการทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในบรรดานายทหารที่เข้าร่วมปฏิบัติการหรือ ดำเนินการดังกล่าว อันจะเป็นพื้นฐานของความร่วมมือทางทหารที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปอีกในอนาคต

ประเด็นในอนาคต

ประเด็นอื่นๆ ของความร่วมมือทางทหาร นอกเหนือไปจากเรื่องของการซ้อมรบร่วม, การแลกเปลี่ยนนักศึกษาทางทหารและการอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อทำการฝึกทหารแล้ว ยังมีเรื่องของ ความร่วมมือทางทหารที่ควรจะได้รับความสะดวกเพิ่มเติมอีก เช่น การบังคับบัญชา, การควบคุม, การ ติดต่อสื่อสาร และการแสวงหาข่าวกรองในปัจจุบัน อาจจะเป็นความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ ระหว่างหน่วยงานข่าวกรองของบรรดา รัฐสมาชิก ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน แต่ความ ร่วมมือเช่นนี้อาจจะสามารถยกระดับขึ้นอีกได้ เช่น มีรายงานข่าวว่าสิงคโปร์ได้ทำการจัดซื้อเครื่องบิน เตือนภัยทางอากาศแบบ อี-๒ซี ซึ่งเครื่องบินนี้สามารถ จะอำนวยความสะดวกต่อระบบป้องกันภัยทาง อากาศให้แก่ไทย, มาเลเซีย (หรืออาจจะขยายไปสู่อินโดนีเซียได้ อีกด้วย) หรือการขยายและ/หรือ ประสานข่ายงานป้องกันภัยทางอากาศร่วมกัน เช่น ระหว่างไทย-มาเลเซีย-สิงคโปร์ อันจะก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปิดช่องว่างทางอากาศตั้งแต่จากทางตอนเหนือของไทยจนถึงสิงคโปร์และ เครื่องบินแบบ อี-๒ ซี จะอำนวยความสะดวกมากในการควบคุมเขตอากาศเช่นนี้ นอกจากอนาคต

ความร่วมมือทางอากาศร่วมกันแล้ว ความร่วมมือในการลาดตระเวนและตรวจการณ์ทางทะเลเป็นอีก เรื่องหนึ่งในหัวข้อนี้ที่ควรจะได้รับความสะดวกเพิ่มมากขึ้น เพราะบรรดาสมาชิกของอาเซียนเป็นรัฐ ชายฝั่งทะเล การป้องกันภัยทางทะเลหรือการปกป้องผลประโยชน์ทางทะเล จึงเป็นเรื่องสำคัญอีก ประการหนึ่ง และโดยปกติแล้วกองทัพเรือของไทย, มาเลเซีย และอินโดนีเซียมีขีดความสามารถใน การควบคุมทะเลชั้นในของตนเองอยู่แล้วและกองทัพเรือของสิงคโปร์อาจจะมีขีดความสามารถมากขึ้น

อันเนื่องมาจากการขยายจำนวนเรือเร็วโจมตีติดอาวุธปล่อยและการมีความร่วมมือของการลาดตระเวน และการตรวจการณ์ทางทะเลเช่นนี้ ยังอาจจะช่วยเหลือในการปราบปรามโจรสลัด, การลักลอบค้ายาเสพติด ในทะเลหลวงอีกด้วย คลังอาวุธสำรองและการส่งกำลังบำรุงร่วมและการจัดระบบมาตรฐานของอาวุธกองทัพของกลุ่มประเทศอาเซียนนั้น มีความเป็นมาตรฐานของระบบอาวุธของตนอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านกองทัพอากาศของสมาชิกทั้งหมดนั้นใช้เครื่องบินขับไล่ในสกุลเอฟ-๕ (ยกเว้นบรูไน) และนอกจากนี้อินโดนีเซีย, มาเลเซียและสิงคโปร์ยังใช้เครื่องบินแบบเอ-๔เช่นเดียวกันอีกด้วย และในอนาคตไทยและสิงคโปร์ก็จะมี เอฟ-๑๖ เข้าประจำการกองทัพอากาศ(ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าอินโดนีเซียจะเป็นชาติต่อไปที่จะสั่งซื้อ เอฟ-๑๖) หรือการใช้เครื่องบินขนส่งแบบ ซี-๑๓๐ เหมือนกับบรรดาประเทศสมาชิก นอกจากทางด้านกองทัพอากาศแล้ว ทางกองทัพบกนั้นจะเห็นว่าแม้จะมีการใช้อาวุธแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น เอ็ม-๑๖, เอชเค-๓๓, หรือ เอสเออาร์-๘๐ แต่ก็ใช้กระสุนขนาด ๕.๕๖ มม. เช่นเดียวกัน หรือการใช้ปืนใหญ่ขนาด ๑๐๕ มม., ค.ขนาด ๖๐ มม., ๘๑ มม. หรือปืนไร้แรงสะท้อนขนาด ๑๐๖ มม. เป็นต้น ส่วนทางด้านกองทัพเรือ นั้น ยกเว้นฟิลิปปินส์กับสิงคโปร์แล้ว สมาชิกทั้ง ๔ ชาติ ใช้อาวุธปล่อยจากพื้นน้ำสู่พื้นน้ำแบบเอ็กโซเซตกับเรือเร็วโจมตีของตนและไทยและสิงคโปร์ยังได้ใช้อาวุธปล่อยแบบกาเบรียลเหมือนกันอีกด้วย จากลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นว่า น่าที่จะมีความร่วมมือในการส่งกำลังบำรุงร่วมกันเพื่อช่วยเหลือต่อความขาดแคลนที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ชาติสมาชิกต้องพบกับวิกฤติการณ์ดังนั้น ในสมัยหนึ่งฝ่ายไทยซึ่งถือว่าตนเองมีปัญหาวิกฤติที่สุดในฐานะที่เป็น “รัฐแนวหน้า” ของกลุ่มประเทศอาเซียนจึงได้เสนอให้มีการก่อตั้ง “คลังอาวุธสำรองร่วม” ของกลุ่มสมาชิกอาเซียนขึ้น (ความคิดนี้ถูกเสนอขึ้นมาในสมัยพลเอกสายหยุด เกิดผล เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด) และความคิดนี้ได้หายเงียบไปจนกระทั่งในเดือนตุลาคม ๒๕๒๘ ความคิดในการก่อตั้งคลังอาวุธสำรองจึงได้เกิดขึ้นอย่างเป็นจริงเป็นจัง แต่แนวความคิดแตกต่างออกไปจากเดิม เพราะเป็นคลังอาวุธสำรองในลักษณะทวิภาคีระหว่างไทยกับสหรัฐฯ มิใช่คลังอาวุธสำรองร่วมของชาติสมาชิกอาเซียนแต่อย่างไรก็ตามคลังอาวุธสำรองที่ตั้งขึ้นระหว่างไทยกับสหรัฐฯนี้ยังไม่มีรายละเอียดเป็นที่แน่ชัดว่าจะเปิดโอกาสให้แก่ชาติสมาชิกของอาเซียนอย่างไรหรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าคาดหวังในอนาคตว่าบรรดาสมาชิกของอาเซียน จะสามารถสร้างความเป็นมาตรฐานของระบบอาวุธ ให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง เหมือนอย่างที่ได้เกิดขึ้นในระบบอาวุธบางประเภทของ กลุ่มสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (นาโต้)

แนวโน้มน

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าความร่วมมือทางทหารที่เกิดขึ้นในหมู่สมาชิกของอาเซียนนั้น เป็นความร่วมมือเฉพาะประเทศ มิได้เป็นการกระทำภายใต้โครงการของอาเซียนในลักษณะนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า อาเซียนยังมิได้มีฐานะเป็นองค์กรทางทหารภายในภูมิภาคและที่สำคัญคือ หากมีการยกฐานะของอาเซียนให้มีลักษณะดังกล่าวแล้ว เป็นที่เกรงว่าจะกลายเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การแข่งขันทางทหารในภูมิภาค เพราะจะทำให้เกิดการประจันหน้าอย่างแท้จริงระหว่างพันธมิตรทางทหารในอินโดจีนกับกลุ่มอาเซียน แต่ถึงกระนั้น โอกาสในอนาคตที่จะรวมตัวกันเป็นองค์กรทางทหารที่มีเอกภาพยังเป็นสิ่งที่น่าสงสัย เพราะทัศนคติต่อภัยคุกคามที่แตกต่างกันและปัญหาความแคลงใจที่ยังดำรงอยู่ระหว่างหมู่สมาชิก หากแต่โอกาสคงจะอยู่ที่การมีและขยายความร่วมมือที่มีอยู่แล้วในหมู่สมาชิกให้พัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นหรือการแสวงหาความร่วมมือในรูปแบบอื่นๆ แต่จะยังไม่นำไปสู่การรวมตัวกัน

เป็นองค์กรทางทหาร ดังนั้น แนวโน้มในอนาคตสำหรับการรวมตัวกันเป็นองค์กรทางทหาร ดูจะเป็นสิ่งที่ยังไม่น่าจะเกิดขึ้นได้และดูเหมือนว่าจริง ๆ แล้วผู้นำของสมาชิกประเทศต่างๆ ก็ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการดังกล่าวด้วย

พล.อ.ต.นเรศวร์ สังข์วรรณ ได้เสนอแนวทางในการเตรียมกองทัพไทยเพื่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในปี ๒๕๕๘ ประกอบด้วย

๑. แนวทางกระทรวงกลาโหม ได้แก่ การพัฒนาด้านกำลังพล การพัฒนาด้านการจัดทำงบประมาณ และ การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ เป็นหลักการกว้างๆ เพื่อเตรียม คน เงิน และ กิจกรรม เอกสาร กฎระเบียบต่างๆ ให้เหล่าทัพเข้าไปเตรียมการในรายละเอียด

๒. แนวทางเหล่าทัพ ได้แก่การเตรียมความพร้อมด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์และยุทธวิธี การปฏิบัติเพื่อปรับปรุงศักยภาพกองทัพในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นำไปสู่ความร่วมมือบนพื้นฐานผลประโยชน์ร่วมกันใน ๕ ด้านอันเป็นภารกิจใหม่ที่เหล่าทัพต้องดำเนินการ คือ

๒.๑ การให้ความช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๒.๒ ความมั่นคงทางทะเล

๒.๓ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๒.๔ การแพทย์ทางทหาร และ

๒.๕ การต่อต้านการก่อการร้าย

แนวทางการพัฒนา บุคลากร ยุทธโศปกรณ์ และ ยุทธวิธี ของกองทัพต่อภารกิจที่มีขึ้นใหม่ ได้โดยสรุปดังนี้ **การพัฒนาบุคลากร** มีความจำเป็นที่กองทัพต้องรีบพัฒนา ด้านภาษาและ ทักษะ ความรู้ความเชี่ยวชาญในภารกิจใหม่ทั้ง ๕ **การพัฒนายุทธโศปกรณ์** ผลักดันให้ใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ ร่วมกันกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพจะต้องปรับทัศนคติใหม่ มุ่งเน้นงานด้านวิจัยให้เข้มข้นมากขึ้น สนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ใช้สหป. ให้มีบทบาทเริ่มต้นในส่วนของงานวิจัย พัฒนาและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แล้วจึงพัฒนาไปสู่การจัดทำมาตรฐานกลางเพื่อการสื่อสารและ สารสนเทศ หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการการร่วมมีบทบาทในการหารือระดับพหุภาคีเกี่ยวกับ โครงสร้างพื้นฐานด้านความมั่นคงเชิงอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อันจะนำไปสู่ความไว้วางใจเชื่อมต่อกันและกัน ซึ่งจะนำมาสู่การเชื่อมโยงด้านการสร้างยุทธโศปกรณ์ การฝึก การค้า และการซื้อขาย การซ่อมบำรุง และแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและยุทธโศปกรณ์ต่อกันและกันในที่สุด จนถึงมีลักษณะคล้ายกับที่เป็นอยู่ในสหภาพยุโรปในปัจจุบัน แนวทางการฝึก พิจารณาถึง การปฏิบัติภารกิจ ที่เหล่าทัพจะต้องปฏิบัติเพิ่มเติมเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง ๕ ภารกิจคือ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการ บรรเทาภัยพิบัติ ความมั่นคงทางทะเล การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การแพทย์ทางทหาร และ การต่อต้านการก่อการร้าย ภารกิจที่เกิดขึ้นใหม่นี้ โดยแตกภารกิจทั้ง ๕ ออกเป็นการปฏิบัติภารกิจย่อยๆ ที่เหล่าทัพต้องดำเนินการ จะเห็นว่าเหล่าทัพจะต้องให้ความสำคัญผลิตบุคลากร จัดหายุทธโศปกรณ์ และ เตรียมการปฏิบัติต่อภารกิจย่อย ๆ เหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

๑. ภาษาอังกฤษเป็นจุดอ่อนของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และไม่สามารถที่จะเห็นผลสัมฤทธิ์ได้อย่างรวดเร็วทันใจ ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจริงจังไม่ใช่เรื่องยากแต่

ต้องเริ่มทำตั้งแต่บัดนี้ในทุกภาคส่วนของเหล่าทัพ จึงควรถือเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนและมีมาตรการ
จูงใจให้กำลังพลเกิดการพัฒนา

๒. ความรู้เรื่องอาเซียนของเหล่าทัพยังอยู่วงจำกัด ควรที่จะมีการบรรจุอยู่ในหลักสูตร
หลักของเหล่าทัพ และมีการเปิดอบรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่บัดนี้ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยน
บุคลากรกับประเทศอาเซียน เช่น แลกเปลี่ยนนักบิน อาจารย์ รร.หลัก และ สนับสนุนที่นั่งให้กับ
ต่างชาติในอาเซียนเพิ่มขึ้นในสถาบันการศึกษาของกองทัพ

๓. ควรรณรงค์ปรับทัศนคติเรื่องความหวาดระแวงซึ่งกันและกันในหมู่ประเทศอาเซียน
รวมทั้งแต่ละเหล่าทัพต้องปรับท่าทีต่อการปรับเปลี่ยนยุบรวมหน่วยงานที่จะต้องสนับสนุนภารกิจ
อาเซียนในอนาคต การปรับเกลียงประมาณและการให้น้ำหนักสนับสนุนความสำคัญด้านการวิจัย
และการศึกษา

๔. ศึกษาและปฏิบัติอย่างจริงจังในเรื่อง อุตสาหกรรมทางทหารร่วม จะช่วยชาติ
ประหยัดงบประมาณและเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง

๕. ความต่อเนื่องในการดำเนินการเป็นเรื่องที่สำคัญ

พล.ต.พิบูลย์ มณีโชติ ได้เสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมของหน่วยรบพิเศษ
ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

จากการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษที่สามารถ
สนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า หน่วยรบพิเศษมีคุณลักษณะ การจัดหน่วยและ
ขีดความสามารถที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติการกิจเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือของ
ประชาคมอาเซียน ด้วยเหตุผลดังนี้

๑. ความร่วมมือในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน การดำเนินงานของ
กระทรวงกลาโหม มีความร่วมมือที่สำคัญ ๕ ด้าน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและ
การบรรเทาภัยพิบัติ ความมั่นคงทางทะเล การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย
และการแพทย์ทางทหาร ซึ่งพิจารณาจากภารกิจ ขีดความสามารถ และผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา
ของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ สามารถให้การสนับสนุนกระทรวงกลาโหมได้ในหลายๆ ด้าน
ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ
การต่อต้านการก่อการร้าย และการแพทย์ทางทหาร อีกทั้งยังเป็นไปตามหลักนิยมการปฏิบัติการพิเศษ
หลักนิยมการปฏิบัติการจิตวิทยา หลักนิยมการปฏิบัติการข่าวสาร ตลอดจนมีหน่วยกำลัง
ทั้งกองพันรบพิเศษ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา และหน่วยอื่นๆ สามารถจัดกำลังสนับสนุน
กระทรวงกลาโหมได้เมื่อกองทัพบกสั่งการ

๒. ด้านการฝึก เนื่องจากหน่วยรบพิเศษปฏิบัติงานโดยใช้กำลังพลประเภทนายทหาร
สัญญาบัตรและนายทหารประทวนเป็นหลัก จึงเป็นข้อได้เปรียบ มีระบบการฝึกทั้งการฝึกตามวงรอบ
ประจำปี การฝึก พิเศษ การฝึกร่วมกับเหล่าทัพ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการฝึกผสมกับมิตรประเทศ
โดยเฉพาะมิตรประเทศในกลุ่มอาเซียนเช่น การฝึกกับสิงคโปร์และอินโดนีเซีย และกับประเทศ
มหาอำนาจทั้ง สหรัฐอเมริกา จีน และ ออสเตรเลีย การฝึกเหล่านี้จะนำไปสู่การเสริมสร้างความไว้นื้อ
เชื่อใจกัน รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกันเมื่อเป็นกองกำลังอาเซียน

๓. ด้านการศึกษา ศูนย์สงครามพิเศษในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติด้านสายวิทยาการของหน่วยรบพิเศษ มีหน่วยรองหลัก ได้แก่ โรงเรียนสงครามพิเศษ และกองวิทยาการ ซึ่งสามารถเตรียมการสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ให้กับกำลังพลของหน่วยรบพิเศษ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาโดยสอดคล้องเนื้อหาของประชาคมอาเซียนจนถึงขั้นการเปิดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรเสริมได้ การจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา การดูงานกับประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแล้วก็จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวันได้

๔. ด้านการป้องกันราชอาณาจักร ในฐานะที่หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษปฏิบัติงานในพื้นที่ระวังป้องกันรอบนอกประเทศ เป็นหน่วยแจ้งเตือนทั้งทางยุทธศาสตร์และทางยุทธวิธี รวบรวมข้อมูลข่าวสารทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร รวมทั้งข้อมูลประวัติบุคคลสำคัญ โดยใช้ช่องทางที่ได้จัดเตรียมไว้แล้ว ดังนั้น หน่วยสามารถสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้ด้วยการแจ้งเตือนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในลักษณะต่างๆ ที่เกิดจากการไหลเวียนอย่างเสรีของสินค้าทุนบริการและคน ทั้งนี้จะต้องเกิดความสมดุลไม่กระทบต่อภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ

สำหรับกองทัพบกนั้น การดำเนินการใดๆ ในกรอบของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะต้องยึดถือตามนโยบายและกรอบแผนงานของรัฐบาล กระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทยตามลำดับ ซึ่งในระดับพื้นที่จนถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบกยังคงรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับกำลังพลของประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ปฏิบัติการและผู้นำทางทหารของประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง

๑. บทบาทของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษในการสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนการที่จะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทุกหน่วยงานมีความสำคัญ และสามารถให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรมหรือด้านอื่นๆ สำหรับหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานสำคัญด้านความมั่นคงมีภารกิจในการป้องกันประเทศ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเมื่อพัฒนาไปถึงจุดสูงสุดแล้ว เส้นเขตแดนจะไม่ใช้เส้นเขตแดนของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่จะเป็นเขตแดนของภูมิภาคอาเซียน แต่ก็มีเชื่อว่าปัญหาภัยคุกคามต่อความมั่นคงจะหมดไป เพียงแต่จะเป็นภัยคุกคามร่วมกันของทุกประเทศในอาเซียนจะต้องแก้ไข ดังนั้น การปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงครามจึงมีแนวโน้มที่จะต้องเตรียมความพร้อมหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษอาจจะต้องปรับบทบาทภารกิจ หรือวิธีการปฏิบัติงานที่จะรองรับต่อภัยคุกคามดังกล่าว เช่น การพัฒนางานด้านการข่าวและการพัฒนาการปฏิบัติทางด้านยุทธการที่จะต้องมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลหน่วยรบพิเศษซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุดทั้งนี้ในระยะสั้นของการเป็นประชาคมอาเซียนสามารถใช้ศักยภาพ ข้อมูลด้านการข่าวและช่องทางทางลับเพื่อสนับสนุนการเผชิญต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทั้งอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย โดยจะต้องมีการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน สำหรับในระยะยาว เมื่อมีการจัดตั้งกลไกรองรับด้านต่างๆ แล้วหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษจำเป็นต้องปรับบทบาทและแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม

เนื่องจากการเคลื่อนย้ายคน ทุน แรงงานมีความอิสระ มาตรการควบคุมตามแนวชายแดนเปลี่ยนไป การเข้าถึงเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ทั้งฝ่ายเราและฝ่ายตรงข้ามกระทำได้ง่ายขึ้น หากยังคงมี แนวความคิดในการปฏิบัติการพิเศษในลักษณะเดิมๆ จะส่งผลต่อการสร้างความไว้วางใจกับ ประเทศเพื่อนบ้าน หน่วยรบพิเศษในฐานะที่เป็น หน่วยแจ้งเตือนทั้งทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เป็น หน่วยที่มีการจัดและขีดความสามารถที่หลากหลายทั้งหน่วยรบพิเศษ หน่วยข่าว หน่วยปฏิบัติการ จิตวิทยา หน่วยต่อต้านการก่อการร้าย มีประสบการณ์ในการจัดกำลังร่วมปฏิบัติการรักษาสันติภาพ หน่วยสามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งช่วยแก้ปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นตามขีดความสามารถได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ได้วางระบบข่ายงานด้านการข่าว การแจ้งเตือนตลอดจนข่ายงานลับไว้แล้วตั้งแต่ยามปกติตามแผน ป้องกันชายแดนประจำปีของกองทัพบก เพียงแต่ว่าอาจจะต้องปรับหรือเพิ่มเติมบางข่ายงานและ เทคนิคในการปฏิบัติเพื่อมุ่งไปสู่การแจ้งเตือน และการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่อาจเกิดขึ้น จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบกับข่ายงานที่ได้เตรียมการไว้เพื่อเผชิญกับภัย คุกคามแบบดั้งเดิมและที่สำคัญที่สุดคือ การปฏิบัติงานของหน่วยรบพิเศษทั้งปวงจะต้องกระทำใน ลักษณะปิดลับ เพื่อลดความหวาดระแวงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓. การสนับสนุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษต่อบทบาทของกระทรวงกลาโหม ในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษในการสนับสนุนกรอบความ ร่วมมือการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน และ รัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจานั้น สมควรให้การ สนับสนุนตามขีดความสามารถที่มีอยู่ ทั้งนี้ เพราะหน่วยรบพิเศษมีทั้งศักยภาพและขีดความสามารถ ทั้งด้านกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ การฝึก-ศึกษา การแทรกซึมเข้าพื้นที่ปฏิบัติการที่อยู่ห่างไกลได้ อย่างรวดเร็ว รวมทั้งภารกิจที่ต้องใช้ความชำนาญเป็นพิเศษเฉพาะกรณี งานสำคัญที่สามารถให้การ สนับสนุนเมื่อได้รับการร้องขอ ได้แก่ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ การ ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้ายและการแพทย์ทางทหาร เมื่อประชาคมอาเซียน มีการรวมตัวอย่างมั่นคงแล้ว หน่วยควรมีการพัฒนาความร่วมมือในด้านต่างๆมากขึ้น โดยเฉพาะด้าน การเตรียมกำลังพล ทั้งในเรื่องขีดความสามารถของภาษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาชิกอาเซียน จึงนับได้ว่าเป็นการเตรียมการสนับสนุนความร่วมมือได้ในอนาคต อย่างไรก็ตามในบางเรื่องจำเป็นต้อง มีการสั่งการที่ชัดเจนตามสายการบังคับบัญชา

๔. เหตุผลที่หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษสามารถสนับสนุนความร่วมมือในกรอบของ กระทรวงกลาโหม มีดังนี้

๔.๑ ด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ เนื่องจากมีการ จัดเตรียมกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ในรูปแบบของกองร้อยช่วยเหลือประชาชนจำนวน ๗ กองร้อย สามารถปฏิบัติการกู้ภัย การปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์ในการฟื้นฟูสภาพ จิตใจ การอพยพประชาชน รวมทั้งการจัดตั้งและดำเนินงานในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย

๔.๒ ด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ เนื่องจากหน่วยรบพิเศษได้รับมอบหมาย ให้จัดกำลังปฏิบัติการกิจการลาดตระเวน การระวังป้องกัน การปฏิบัติการจิตวิทยาและการ ประชาสัมพันธ์สนับสนุนกองกำลังรักษาสันติภาพ

๔.๓ ด้านการต่อต้านการก่อการร้าย เนื่องจากจากการจัดหน่วยที่รับผิดชอบต่อภารกิจดังกล่าวโดยตรง สามารถสนับสนุนงานด้านการต่อต้านการก่อการร้ายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของหน่วยเหนือ

๔.๔ ด้านการแพทย์ทางทหาร เนื่องจากหน่วยรบพิเศษมีการจัดหน่วยแพทย์ได้แก่หน่วยตรวจโรคของศูนย์สงครามพิเศษ ในระดับชุดปฏิบัติการรบพิเศษมีนายสิบพยาบาลชุดละ ๒ นาย หากมีความจำเป็นสามารถจัดหน่วยแพทย์ร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยแพทย์ของกลุ่มประเทศอาเซียนได้นอกจากนั้น การฝึกผสมกับมิตรประเทศในปัจจุบันของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษกับประเทศสมาชิกอาเซียนจะเป็นพื้นฐานต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในอนาคตและเสริมสร้างความไว้วางใจเชื่อมั่นรวมทั้งการที่หน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในด้านภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการข่าวสาร จึงสามารถสนับสนุนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนได้

สรุป

ในบทที่ ๒ ผู้วิจัยสามารถสรุป แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนได้ดังนี้

๑. อาเซียนเห็นว่าสันติภาพและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความไว้วางใจระหว่างกัน (Confidence building) ตลอดจนการสร้างเสถียรภาพ (stability) และสันติภาพ (peace) ในภูมิภาคตลอดระยะเวลา ๔๑ ปีที่ผ่านมา อาเซียนสามารถระงับข้อพิพาทไม่ให้ขยายตัวเป็นความตึงเครียดโดยการเจรจาหรือทางการเมืองและการสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นพ้องในการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community-APSC) อันมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความมั่นใจว่าประเทศในภูมิภาคจะอยู่ร่วมกันและร่วมกับประเทศอื่นๆ ในโลกด้วยความสงบสุขในสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยผ่านการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิก (ADMM) ซึ่งสามารถกำหนดกรอบความร่วมมือที่สำคัญจำนวน ๕ ด้านและมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานในแต่ละด้านรวมถึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบเช่น ในส่วนของประเทศไทย กองทัพบกได้จัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน(ASEAN Center of Military Medicine) ที่กรมแพทย์ทหารบก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในด้านการแพทย์ทหารในภูมิภาคอาเซียน แสดงบทบาทเชิงรุกและความพร้อมของไทยในการยกระดับมาตรฐานการให้บริการทางการแพทย์ในสถานการณ์ต่างๆ และให้สามารถสนับสนุนความร่วมมือในภูมิภาคได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย การปฏิบัติการทุ่นระเบิด และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในด้านการแพทย์ทหารในอาเซียน สำหรับความร่วมมือด้านอื่นๆ ได้มีการกำหนดประเทศรับผิดชอบและจัดทำกรอบการปฏิบัติงานไว้แล้ว จึงนับว่าความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของประชาคม

อาเซียนมีแนวโน้มที่จะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามความมุ่งหมายตามห้วงเวลาที่กำหนดได้เป็นส่วนใหญ่

๒. รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข ลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งบนพื้นฐานของควมมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศรวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงได้รับ โดยให้ความเร่งด่วนกับประเทศในกลุ่มอาเซียนตามกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ทั้งนี้กระทรวงกลาโหมได้จัดทำแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ (๒๕๕๘-๒๕๖๐) เพื่อให้หนต.กท.และเหล่าทัพยึดถือเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาสัมพันธ์กับมิตรประเทศ ซึ่งกองทัพไทยและกองทัพปกได้จัดทำแผนงาน โครงการรองรับการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงกลาโหมรวมถึงมอบหมายให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลต่อไป สำหรับหน่วยรบพิเศษของกองทัพปกเป็นหน่วยหนึ่งที่ได้มีการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนจากหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยที่กำหนดให้มีการกิจและบทบาทรวมถึงการจัดหน่วย การฝึกศึกษายุทธโธปกรณ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการสนับสนุนกรอบความร่วมมือทางทหารทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกักขัง การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การปฏิบัติการจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ จึงควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษที่ชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับหลักนิยมการปฏิบัติการ คุณลักษณะและขีดความสามารถของหน่วย เพื่อให้สามารถสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลต่อการเสริมสร้างความมั่นคงและความมั่งคั่งของประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ ๓

นโยบาย แผนงานและผลการดำเนินการของกองทัพไทย ในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในระดับหน่วยกำกับนโยบายของกระทรวงกลาโหมและกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบการวางแผน อำนวยการและกำกับดูแลการดำเนินงานของเหล่าทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงของประชาคมอาเซียน รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ กองพลรบพิเศษที่ ๑ และหน่วยขึ้นตรง ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการหลักและศูนย์สงครามพิเศษและโรงเรียนสงครามพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบในการฝึกศึกษาให้กับกำลังพลของหน่วยรบพิเศษ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ในการรองรับภารกิจที่จะได้รับมอบต่อไป

สรุปนโยบาย แผนงานและผลการดำเนินการของกองทัพไทยในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน

อาเซียนได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนไว้ ๓ ประการ ได้แก่

๑. สร้างประชาคมอาเซียนให้มีค่านิยมร่วมกัน
๒. ให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์
๓. ให้ประชาคมอาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก โดยให้อาเซียนมีบทบาทนำในภูมิภาคด้วยตระหนักถึงความเกี่ยวพันกันของความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

จากการกำหนดเป้าหมายดังกล่าว ประชาคมอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำร่างกฎบัตรอาเซียน เพื่อกำหนดเป้าหมายหลักๆ ของความร่วมมือด้านความการเมืองและความมั่นคง โดยปรากฏในหมวดที่หนึ่งว่าด้วยวัตถุประสงค์และหลักการของอาเซียนซึ่งมีใจความสำคัญดังนี้

๑. เพื่อธำรงรักษาและเพิ่มพูนสันติภาพความมั่นคงและเสถียรภาพกับทั้ง เสริมสร้างคุณค่าทางสันติภาพในภูมิภาคให้มากขึ้น

๒. เพื่อเพิ่มความสามารถในการกลับคืนสู่สภาวะปกติของภูมิภาคโดยการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น
๓. เพื่ออำนวยการรักษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์และปราศจากอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอื่นๆ ทุกชนิด
๔. เพื่อประกันว่าประชาชนและรัฐสมาชิกของอาเซียนอยู่ร่วมกันกับประชาคมโลกได้โดยสันติในภาวะที่เป็นธรรมมีประชาธิปไตยและมีความปรองดองกัน
๕. เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ตลอดจนส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐสมาชิกของอาเซียน
๖. เพื่อตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติต่อสิ่งที่ท้าทายทุกรูปแบบ อาชญากรรมข้ามชาติและสิ่งท้าทายข้ามพรมแดนอื่นๆ
๗. เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมั่นคงและปราศจากยาเสพติดสำหรับประชาชนของอาเซียน
๘. เพื่ออำนวยการไว้ซึ่งความเป็นศูนย์รวมและบทบาทเชิงรุกของอาเซียนในฐานะพลังขับเคลื่อนหลักในความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาคในภาพแบบของภูมิภาคที่เปิดกว้าง โปร่งใส และไม่ปิดกั้น

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล

รัฐบาลไทยภายใต้การนำของพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม./หน.คสช. ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักตามวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยสรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านความมั่นคงดังนี้

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทางทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการและสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกันและเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** หรือคติพจน์ประจำชาติ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** เพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดีกินดีสังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง

ความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยในส่วนของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของไทยมีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

๑. การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
๓. การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล
๔. การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่
๕. การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
๖. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

แนวความคิดและแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมเพื่อขับเคลื่อนประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียน

จากการพิจารณาร่วมกันของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ กระทรวงกลาโหมในฐานะหน่วยรับผิดชอบหลักด้านความมั่นคง ได้จัดทำแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ (๒๕๕๘-๒๕๖๐) เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานการเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศ โดยในขั้นต้น กระทรวงกลาโหมได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงกลาโหมในการรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ซึ่งมีการดำเนินการที่สำคัญ ๓ ด้าน ๗ ข้อดังนี้

๑. การพัฒนาด้านกำลังพลพัฒนาการฝึกศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของชาติในอาเซียนของกำลังพลในกองทัพให้สามารถบูรณาการองค์ความรู้ได้อย่างประสานสอดคล้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกันเช่นการพัฒนารูปแบบในการฝึกร่วมผสมหรือการปรับปรุงหลักสูตรโรงเรียนเสนาธิการเหล่าทัพเพื่อให้รองรับนายทหารนักเรียนต่างชาติในอาเซียนได้มากขึ้น เป็นต้น
๒. การพัฒนาด้านการจัดทำงบประมาณปรับปรุงแผนปฏิบัติการ ๔ ปี ของกระทรวงกลาโหมและหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘) และแผนปฏิบัติการ

ประจำปี ให้สามารถตอบสนองและสามารถรองรับต่อภารกิจในความรับผิดชอบ และสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓. การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

๓.๑ บูรณาการกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียนที่ได้มีการจัดทำไว้อยู่แล้วเช่น การประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ การประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพอาเซียน การแข่งขันยิงปืนอาเซียน การประชุมเจ้ากรมยุทธการทหารอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ เป็นต้น โดยให้รายงานผ่านกองบัญชาการกองทัพไทยและนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเพื่อทราบ

๓.๒ ดำเนินการตามเอกสารแนวความคิดในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Minister's Meeting – Plus : ADMM-Plus) ทั้ง ๙ ฉบับ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยการจัดทำแผนงานงบประมาณเพื่อรองรับทั้ง๙ด้านกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ๔ ปีของกระทรวงกลาโหมและหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘) และแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงกลาโหมและหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม (ปี ๒๕๕๖ ปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘)

๓.๓ จัดตั้งกลไกในการดำเนินการขับเคลื่อนความร่วมมือในกรอบอาเซียนและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกลไกหรือกระเปาะต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีความเหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรวมถึงอาจจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวกับการสร้างความไว้วางใจ สถาบันด้านการศึกษาและวิจัยงานด้านอาเซียนเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกระเปาะต่างๆ ที่ล่าสมัยเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน เป็นต้น

๓.๔ ปรับปรุงแผนป้องกันประเทศและภารกิจของกองกำลังป้องกันชายแดนให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ด้วยการเตรียมความพร้อมของหน่วยยุทธโศภรณ์บุคลากรให้มีความเป็นสากล และสามารถรองรับการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของอาเซียนในภาพรวมได้

๓.๕ สนับสนุนการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนด้วยการใช้ศักยภาพ และขีดความสามารถที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม

แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม

แนวความคิดทางยุทธศาสตร์

กระทรวงกลาโหมได้พิจารณากำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์หลักในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในการพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่างๆ รวมทั้งกลุ่มองค์การระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไขและลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในแนวคิดการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้นและหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์และศักดิ์ศรีในเวทีการเมือง

ระหว่างประเทศรวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพม่าจะได้รับ โดยได้กำหนดกรอบกิจกรรมหลักที่จะดำเนินการประกอบด้วย

๑. การเดินทางเยือนมิตรประเทศอย่างเป็นทางการของผู้บังคับบัญชาระดับสูง
 ๒. การประชุมภายใต้กรอบความร่วมมือระดับทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้านในรูปแบบของคณะกรรมการในระดับต่างๆตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับกองทัพถึงระดับรัฐบาล
 ๓. การดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อาทิ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆที่เป็นการยกระดับความร่วมมือและขีดความสามารถการปฏิบัติการร่วมสำหรับการรับมือต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ
 ๔. การประชุมทวิภาคีด้านความมั่นคงกับกระทรวงกลาโหมมิตรประเทศ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ
 ๕. การเข้าร่วมการประชุมระดับพหุภาคีที่กระทรวงกลาโหมมิตรประเทศเป็นเจ้าภาพ
 ๖. การให้และรับการสนับสนุนความร่วมมือและความช่วยเหลือทางทหารจากมิตรประเทศ มุ่งเน้นการขอรับการสนับสนุนด้านการศึกษาทางทหาร การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และการวิจัยและพัฒนาทางทหารร่วมกัน สำหรับมิตรประเทศที่มีศักยภาพน้อยกว่าไทยหรือประเทศเพื่อนบ้าน ไทยอาจพิจารณาเสนอให้การสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์หรือให้ความอนุเคราะห์ด้านการรักษาพยาบาลแก่บุคคลสำคัญของประเทศเพื่อนบ้าน
 ๗. การประชุมแลกเปลี่ยนเฉพาะด้าน (Expert Talks) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์รวมทั้งข้อมูลระหว่างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านการข่าวกรอง การแพทย์ทหาร เป็นต้น
 ๘. การแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับกลาง (Staff Visit) และในระดับผู้ปฏิบัติงาน (Officer Visit) รวมทั้งพิจารณาการพัฒนสัมพันธ์ที่มีมากขึ้นในการแลกเปลี่ยนการเยือนของเรือรบและอากาศยานในรูปแบบ Goodwill Visit จนถึงเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์การฝึกก่อนเข้าร่วมการฝึกร่วม/ผสมต่อไป
 ๙. การฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศ
 ๑๐. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการร่วม/ผสมระหว่างประเทศของกองทัพไทย ในการเข้าร่วมในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ
 ๑๑. การเข้าร่วมนิทรรศการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นิทรรศการการแสดงอาวุธและการบิน เพื่อติดตามความก้าวหน้าด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน
- ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมตามกรอบความร่วมมือดังกล่าวต่อแต่ละประเทศนั้นจะแตกต่างกันไปตามระดับความสำคัญของประเทศและกลุ่มประเทศเป้าหมายในการพัฒนาความร่วมมือ โดยสำหรับในกลุ่มสมาชิกอาเซียน กระทรวงกลาโหมได้จัดลำดับความสำคัญโดยแบ่งเป็นกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านจำนวน ๕ ประเทศ คือ กัมพูชา เมียนมา สปป.ลาว มาเลเซีย และเวียดนาม และกลุ่มประเทศอาเซียนอื่นๆ

บทบาทของกองทัพไทยในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดบทบาทของกองทัพไทยตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารอื่นๆ ซึ่งพบว่าบางส่วนมีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการดำเนินการของประชาคมอาเซียนดังนี้

๑. การป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก

ปัจจุบันกองทัพไทยได้ยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงการฉีกกำลังการป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก โดยจัดทำแผนป้องกันประเทศรองรับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าทุกเหล่าทัพจะสามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้วยการวางกำลังตามแผนป้องกันประเทศ ไว้ตั้งแต่ยามปกติ มีศูนย์บัญชาการทางทหารกองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการของเหล่าทัพติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทีเมื่อมีการละเมิดอธิปไตยไม่ว่ากรณีใดๆ

๒. การปฏิบัติการทางทหารอื่นที่ไม่ใช่สงคราม

๒.๑ กองทัพให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาด้านการเมืองภาคประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางการเมือง

๒.๒ ร่วมมือในการพัฒนาพลังอำนาจด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น ด้วยการสนับสนุนการดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การรักษาสภาพประโยชน์ของชาติ การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและมั่งคั่งภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ กองทัพมีส่วนร่วมในการป้องกันบรรเทาและแก้ไขปัญหาสังคมที่สำคัญของชาติ เช่น การแพร่ระบาดของยาเสพติด โรคระบาด ตลอดจนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

๒.๔ กองทัพร่วมกับภาครัฐเอกชนและมิตรประเทศ ในการวิจัยและพัฒนาเสริมสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ เช่น การปฏิบัติการบินทำฝนหลวง การใช้พลังงานทดแทน อาทิ ไบโอดีเซลเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ และการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อาทิ โครงการจรวดเพื่อความมั่นคง

๒.๕ กองทัพมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขภาวะวิกฤตของสภาพแวดล้อมจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติอันเนื่องมาจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่ระมัดระวัง

๒.๖ การป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติร่วมกับองค์กรภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน กองทัพเป็นกลไกของรัฐมีหน้าที่ในการป้องกันและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ โดยสร้างความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และ

ภาคประชาชนด้วยการทำงานในลักษณะเครือข่าย ใช้ศักยภาพของกองทัพให้เหมาะสม ผนึกกำลังประสานการปฏิบัติอย่างใกล้ชิดและให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อแหล่งพลังงาน แหล่งทรัพยากร แหล่งอุตสาหกรรมในและนอกชายฝั่งแหล่ง ท่องเที่ยวตลอดจนเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกทางทะเล และทางอากาศ

๒.๗ การปฏิบัติการอื่นๆประกอบด้วย การบรรเทาสาธารณภัยการต่อต้านการก่อการร้าย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมการป้องกันและสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น

๓. บทบาทในเวทีภูมิภาคและนานาชาติ

๓.๑ การเสริมสร้างความไว้วางใจเชื่อใจกองทัพได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสและความไว้วางใจในระดับภูมิภาคและนานาชาติดังนี้

๓.๒ จัดทำเอกสารการป้องกันประเทศไทย

๓.๓ ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมในเวทีระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๓.๔ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติประเทศในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓.๕ เพิ่มระดับความร่วมมือทางด้านการข่าวการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

๓.๖ การจัดตั้งช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

๓.๗ การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บังคับบัญชาและกำลังพลระดับต่างๆ

๓.๘ การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔. ความร่วมมือกับมิตรประเทศ

กองทัพดำเนินความสัมพันธ์กับนานาชาติประเทศอย่างแน่นแฟ้นด้วยการประสานงานของส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติและสนับสนุนให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ ดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนสร้างความสัมพันธ์กับทุกมหาอำนาจโดยเลือกโอกาส เวทีและประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐานของกองทัพ เป็นกลไกหลักในคณะกรรมการร่วมระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายระดับตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นต้น มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน

ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียนของ กองทัพไทย

จากนโยบายของกระทรวงกลาโหมในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง กองทัพไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานต่างๆ ของกองทัพไทย โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น เพื่อเป็นมาตรการ แนวทาง กลไกในการดำเนินการสนับสนุนยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้แก่

๑. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
๒. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การกำหนดระดับความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข่าวกรองกับประเทศในกลุ่มอาเซียน
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความมั่นคงตามชายแดนให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมอาเซียน
๕. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนากำลังพล ภูมิ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายและระบบงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวความคิดในการดำเนินการในภาพรวม ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เน้นการสร้างความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ด้วยกลไกที่มีอยู่เดิมและกลไกที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ให้มีความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เช่น การฝึกศึกษาทางทหาร การส่งกำลังบำรุงร่วม การเตรียมความพร้อมและสนับสนุนการรักษาสันติภาพ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการก่อการร้ายสากล รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจเชื่อใจด้วยการทูตโดยฝ่ายทหาร และมาตรการสร้างความไว้วางใจเชื่อใจต่อกัน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เป็นการกำหนดระดับความร่วมมือของประเทศสมาชิกอาเซียนโดยแบ่งเป็นประเทศที่มีชายแดนติดกับไทยจำนวน ๖ ประเทศ ให้ความสำคัญเร่งด่วนเป็นลำดับแรกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ส่วนประเทศอื่นๆ นั้น เน้นการสร้างสรรผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลัก ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เป็นการสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข่าวกรองให้มีความเป็นเอกภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนนักวิเคราะห์ข่าวเพื่อเกิดความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมแสดงความคิดเห็น ในประเด็นสำคัญต่างๆ ในลักษณะเครือข่ายนักวิเคราะห์แห่งอาเซียน สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ เน้นการพัฒนาข้ามแดน การสนับสนุนการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ การรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมเพื่อป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ แรงงานผิดกฎหมาย การค้าสินค้าหนีภาษี การค้ามนุษย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เป็นการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และระบบงานให้เอื้อต่อการดำเนินงานร่วมกัน การพัฒนากำลังพลของกองทัพ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมระหว่างกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงของประเทศสมาชิกและการจัดทำข้อตกลงเพื่อช่วยเหลือในกรณีพิเศษ เช่น การช่วยเหลือเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์วิกฤตต่างๆ

แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของไทย

จากประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าว กองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพได้ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของไทยต่อประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยพิจารณาประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ ในมุมมองด้านความมั่นคง และความร่วมมือด้านอื่นๆ เช่น ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จากนั้นจึงกำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือให้เหมาะสม สอดคล้องกับประเด็นความสัมพันธ์ที่อาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกันไป เช่น ด้านสภาพเมียนมา มีความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว ภัยคุกคามด้านการก่อการร้าย ด้าน สปป.ลาว เป็นความร่วมมือในการปฏิบัติการร่วมตามลำน้ำโขง ความร่วมมือในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จว.มุกดาหาร เป็นต้นนอกจากนั้น ยังมีโครงการที่ดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น การเก็บกู้วัตถุระเบิดตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา โดยศูนย์ปฏิบัติการทุระเบิดแห่งชาติของกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งนับว่าเป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี

สรุปแนวทาง/แผนงานความร่วมมือด้านความมั่นคงกับกลุ่มประเทศอาเซียน

กองบัญชาการกองทัพไทยได้ร่วมกับเหล่าทัพพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยได้กำหนดความสำคัญและเป้าหมายให้มีความชัดเจน ประสานสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งสามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำรงสถานภาพพันธมิตรด้านความมั่นคงของไทยกับประเทศเหล่านั้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ โดยสรุปแนวทางความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ดังนี้

๑. สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

- ๑.๑ ความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง โดย ขว.ทหาร
- ๑.๒ การดำเนินงานด้านการเกษตรและการปศุสัตว์ โดย กร.ทหาร
- ๑.๓ การฝึกแพทย์เผชิญเหตุ การควบคุมโรคระบาด โครงการหมู่บ้านคู่ขนานตามแนวชายแดน โครงการปลูกป่าอาเซียน ไทย-เมียนมาร์ โดย ทบ.
- ๑.๔ การเสนอที่นั่งศึกษารร.สธ.ทร. การลาดตระเวนร่วม ทรภ.๓ กับ ทร.เมียนมาร์ โดย ทร.
- ๑.๕ การสนับสนุนการศึกษาศิษย์การบิน เวชศาสตร์การบิน การฝึกร่วมการลำเลียงทางอากาศ ความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑสถาน การ แลกเปลี่ยน บ.ที่ปลดประจำการแล้ว โดย ทอ.

๒. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

- ๒.๑ การสนับสนุนบทบาทของ สปป.ลาว ในเวทีอาเซียนความร่วมมือด้านการข่าว
- ๒.๒ การประชุม GBC และ Sub-GBC การแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดย ขต.ทหาร
- ๒.๓ การให้ที่นั่งศึกษาหลักสูตรระยะสั้น เช่น นิรภัยการบิน โดย ทอ.
- ๒.๔ การลาดตระเวนร่วมเรือพยาบาลร่วมตามแนวแม่น้ำโขงโดย ทร.

๓. ราชอาณาจักรกัมพูชา

- ๓.๑ การพัฒนาความร่วมมือด้านการข่าวเพื่อแก้ไขความมั่นคงในระยะยาว โดย ขว.ทหาร
- ๓.๒ โครงการเกษตรแบบมีสัญญา Contact Farming โดย ขต.ทหาร
- ๓.๓ โครงการแลกเปลี่ยนการเยือนโดย ศตท.
- ๓.๔ การส่งเสริมความร่วมมือการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ โดย ศสภ. ยก.ทหาร การเก็บกู้ทุ่นระเบิดโดย ศทช.
- ๓.๕ การแลกเปลี่ยนการเยือนเมืองท่า การฝึกผสมทางทะเลโดย ทร.
- ๓.๕ การให้ทุน นนอ. การแลกเปลี่ยนการเยือนโดยใช้ บ.ตนเอง
- ๓.๖ การจัดสรรคลื่นวิทยุตามแนวชายแดน การสนธิการสื่อสารนานาชาติ โดย สส.ทหาร

๔. ประเทศมาเลเซีย

- ๔.๑ การพัฒนาความร่วมมือด้านการข่าว โดย ขว.ทหาร
- ๔.๒ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ การแลกเปลี่ยนบุคลากรในการฝึกกรรม โดย ศสภ.ยก.ทหาร
- ๔.๓ การฝึกผสม JCEX THA-MAL เน้นการขยายผลการฝึกไปสู่การเป็น Rapid Deployment Force ด้าน HADR ของอาเซียน
- ๔.๔ การแก้ไขปัญหาบุคคลสองสัญชาติโดย ทบ.(ร่วมกับ มท.)
- ๔.๕ การพัฒนา/เพิ่มการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางทะเล โดย ทร.
- ๔.๖ การฝึก บ.รบ Fighter Cross Deployment

๕. ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

- ๕.๑ การแลกเปลี่ยนการเยือน การแลกเปลี่ยนความชำนาญ โดย ศตท.
- ๕.๒ การลาดตระเวนร่วม การเยี่ยมเมืองท่า การผลักดัน Navy to Navy Talk การแลกเปลี่ยนการศึกษา Ship Rider โดย ทร.
- ๕.๓ การแลกเปลี่ยนการเยือน หลักสูตร รร.สธ.ทอ. ความร่วมมือการสนับสนุน การบินต่อระยะโดย ทอ.

๖. ประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

- ๖.๑ การส่งเสริมบทบาทนำของศูนย์สันติภาพ ไทย-อินโดนีเซียให้เกิด Peace Keeping Force ASEAN
- ๖.๒ ส่งเสริมการฝึกต่อต้านการก่อการร้ายกับ NCTA ของอินโดนีเซีย โดย ศตท.
- ๖.๓ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการข่าวเน้นด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและหน่วยงานระดับนักวิเคราะห์ข่าวโดยขว.ทหาร
- ๖.๔ การศึกษาดูงานระยะสั้นด้าน NTS โดย ทบ.
- ๖.๕ การแลกเปลี่ยนหน่วยงานการแพทย์ทหารเวชศาสตร์ใต้น้ำและเวชศาสตร์การบิน
- ๖.๖ การขอรับการสนับสนุนสนามบินฉุกเฉินและสนามบินต่อระยะของอินโดนีเซีย เพื่อเดินทางไปทำการฝึกที่ออสเตรเลีย

๗. ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์

- ๗.๑ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการข่าวเน้นด้านการต่อต้านการก่อการร้ายโดย ขว.ทหาร
- ๗.๒ การสนับสนุนการฝึกและการใช้พื้นที่การฝึก โดย ทบ.
- ๗.๓ การสนับสนุนงาน MDA(Maritime Domain Awareness) โดย ทร.
- ๗.๔ ความร่วมมือด้าน Aviation Center การสนับสนุนการฝึกการแปลความภาพถ่ายการฝึก UAV โดย ทอ.

๘. ประเทศเนการา บรูไน ดารุสซาลาม

- ๘.๑ ขยายความร่วมมือด้านการทูตฝ่ายทหาร จัดตั้ง ผขท.ทหาร ส่งเสริมความร่วมมือด้านการข่าว เน้นความมั่นคงในภูมิภาคและการต่อต้านการก่อการร้าย ส่งเสริมความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง
- ๘.๒ สนับสนุนความร่วมมือด้าน Logistic ในกรอบ กห.อาเซียน
- ๘.๓ สนับสนุนการดำเนินงานหน่วยทหารรักษาพระองค์ซึ่งสุลต่านบรูไนให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดย ทบ.
- ๘.๔ ขยายความร่วมมือ Navy To Navy Talk การเยี่ยมเมืองท่าของเรือรบตามโอกาส

๙. ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

- ๙.๑ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการข่าวเน้นด้านการต่อต้านการก่อการร้ายความมั่นคงทางทะเล โดย ขว.ทหาร
- ๙.๒ การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้าน HADR โดย กร.ทหาร
- ๙.๓ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือ ศสภ.ไทย-ฟิลิปปินส์ ในเรื่องการแลกเปลี่ยนการเยือนการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ โดย ศสภ.ยก.ทหาร
- ๙.๔ ยกระดับเป็น Navy To Navy Talk ความร่วมมือด้านการฝึกร่วม/ผสมทั้งทวิภาคีและพหุภาคีโดย ทร.
- ๙.๕ การผลักดันให้เกิด AWG โดย ทอ.

นอกจากกรอบความร่วมมือดังกล่าวแล้ว ยังมีความร่วมมือระดับทวิภาคีระหว่างเหล่าทัพที่ได้มีการดำเนินการอยู่เดิม เช่น การฝึกร่วมระหว่างหน่วยรบพิเศษของไทยกับอินโดนีเซียและสิงคโปร์ ซึ่งทำการฝึกร่วมกันเป็นประจำทุกปี การแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างหน่วยของเหล่าทัพและในปี ๒๕๖๐ ทบ. มีแผนในการทำการฝึกร่วมระหว่างหน่วยรบพิเศษไทยกับกัมพูชา รวมถึงการสนับสนุนที่นึ่งศึกษาและสิ่งอุปกรณ์ให้กับกัมพูชาอีกด้วย

สรุป

จากแนวความคิดของสมาชิกประชาคมอาเซียนอาเซียนซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ประการที่ ๑ การสร้างประชาคมอาเซียนให้มีค่านิยมร่วมกัน ประการที่ ๒ ให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่และส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ และประการที่ ๓ ให้ประชาคมอาเซียนตระหนักถึงความเกี่ยวพันกันของความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประชาคมอาเซียน

และประเทศคู่เจรจาได้ร่วมกันจัดตั้งกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือหลัก ซึ่งมีความคืบหน้ามาโดยลำดับนั้น ในส่วนของกระทรวงกลาโหมได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวความคิด ในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อร่วมกับประเทศสมาชิกในการ เฝ้าระวังภัยคุกคามรูปแบบเดิมด้วยการจัดตั้งกลไกความร่วมมือในระดับต่างๆ เพื่อใช้ในการระงับ ข้อพิพาทหรือความขัดแย้งด้วยแนวทางสันติ ซึ่งในห้วงที่ผ่านมากลไกที่จัดตั้งขึ้นนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ทำให้ไม่เกิดการปะทะกันด้วยกำลังขนาดใหญ่ระหว่างประเทศสมาชิก และมีกลไกในการเจรจา ไกล่เกลี่ยหรือความขัดแย้งไม่ให้ขยายตัวมากขึ้น สำหรับการเฝ้าระวังภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย ยาเสพติด ภัยพิบัติต่างๆ ฯลฯ นั้นได้มีความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกทั้งในระดับ ทวิภาคีและพหุภาคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การฝึกซ้อม เป็นต้น โดยกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพได้จัดทำแนวทางและแผนงานการเสริมสร้างความร่วมมือ ด้านความมั่นคงกับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน พ.ศ.๒๕๕๘ – พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อเป็นกรอบการ ดำเนินการรองรับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงกลาโหม ซึ่งบางส่วนเป็น กิจกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องจากห้วงที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการประสานสอดคล้องและบูรณาการ ระหว่างเหล่าทัพและกองบัญชาการกองทัพไทย สำหรับประเทศที่มีแนวชายแดนติดกับประเทศไทยนั้น ยังมีกลไกความร่วมมือแบบทวิภาคี เช่น คณะกรรมการชายแดนร่วม คณะกรรมการระดับภูมิภาค ซึ่งมีการประชุม แลกเปลี่ยนการเยือน การลาดตระเวนร่วม และความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องที่เป็นการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีประสิทธิภาพอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งสามารถขยายผลไปสู่ความร่วมมือระดับชาติได้ต่อไป

บทที่ ๔

แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุน ประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ ทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียนโดยกำหนดประเด็นหลักในการรวบรวมข้อมูลจำนวน ๒ ประเด็นคือ ประเด็นที่ ๑ เป็นข้อคิดเห็นและข้อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาเซียน ประชาคมอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในภาพรวม ปัญหา อุปสรรค ความท้าทาย โอกาส หรือปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือด้านความมั่นคงต่างๆ โดยเฉพาะในกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง ประเด็นที่ ๒ เป็นข้อคิดเห็นและข้อพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของหน่วยรบพิเศษเกี่ยวกับแนวทางการใช้หน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน

การดำเนินงานของประชาคมอาเซียน

คำถามประกอบการสัมภาษณ์

- นับตั้งแต่การจัดตั้งสมาคมอาเซียน การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ท่านคิดว่า ในภาพรวมการดำเนินการของอาเซียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง หรือไม่ อย่างไร
- การจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยกำหนดให้ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก คือ ประชาคม เศรษฐกิจ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และประชาคมการเมืองและความมั่นคง ท่านคิดว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคหรือไม่ อย่างไร
- ท่านคิดว่า ในภาพรวมการขับเคลื่อนการดำเนินการของ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียนส่วนใดที่น่าจะมีความเร่งด่วนและความสำคัญสูงสุดและประเทศไทยจะได้รับประโยชน์ จากกรอบความร่วมมือใดมากที่สุด เพราะเหตุใด
- ตามที่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ๕ ด้าน นั้นท่านคิดว่า มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และควรมีความร่วมมือ ในด้านอื่นๆ เพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร
- ตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล ท่านคิดว่า การจัดตั้งประชาคมการเมือง และความมั่นคงและการกำหนดกรอบความร่วมมือดังกล่าวนี้ มีความสอดคล้อง/สนับสนุน หรือเป็น ปัญหา/อุปสรรคต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของไทย หรือไม่ อย่างไร
- ท่านคิดว่า กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย การประชุม รมว.กท. การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการมีความเหมาะสมหรือไม่ ควรมีการเพิ่มเติมกลไก ความร่วมมืออื่นๆ หรือไม่ เช่น ในระดับทวิภาคี หรือระดับภูมิภาค

๗. ในการดำเนินการที่ผ่านมา ประชาคมการเมืองและความมั่นคงได้กำหนดรูปแบบของความร่วมมือในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม การแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกศึกษา ฯลฯ ท่านคิดว่ารูปแบบของความร่วมมือใดที่สามารถเสริมสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียนได้มากที่สุดและควรเพิ่มเติมความร่วมมือในลักษณะใด

๘. จากการประชุม รมว.กท.อาเซียนที่ผ่านมาได้พิจารณากำหนดกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนเพิ่มเติมอีก ๒ เรื่อง คือ การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมและความมั่นคงทางไซเบอร์ ท่านคิดว่า การกำหนดกรอบความร่วมมือเพิ่มเติมดังกล่าวมีความเหมาะสม/สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของภัยคุกคามในภูมิภาคในปัจจุบันและอนาคตหรือไม่ อย่างไร

๙. ปัญหาสำคัญที่มีให้การขับเคลื่อนการดำเนินการของประชาคมในบางเรื่องไม่มีความก้าวหน้าตามแผนที่กำหนดมีหลายประการ เช่น ความไว้นื้อเชื่อใจในหมู่สมาชิก ปัญหาเส้นเขตแดน การแพร่ขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาค ฯลฯ ท่านคิดว่า ปัญหาใดที่เป็นอุปสรรคและส่งผลกระทบต่อการดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมากที่สุด เพราะเหตุใด

๑๐. ตามที่รัฐบาลไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี โดยมุ่งเน้นการนำประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ท่านคิดว่า การดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะส่งผลกระทบและ / หรือสนับสนุนให้ยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวบรรลุได้อย่างไร เหตุผล

แนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน

คำถามประกอบการสัมภาษณ์

๑. ตามหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ การจัดหน่วย คุณลักษณะ และขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษในปัจจุบัน ท่านคิดว่าในภาพรวม หน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสมในการสนับสนุนการปฏิบัติของประชาคมอาเซียน หรือไม่ เพราะเหตุใด

๒. ตามที่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนได้กำหนดกรอบความร่วมมือหลัก ๕ ด้าน และเพิ่มเติมอีก ๒ ด้านนั้น ท่านคิดว่า หน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสมในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือ ๗ ด้านมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด (กรุณาจัดลำดับ ๑ ถึง ๗)

๓. ท่านคิดว่า หน่วยรบพิเศษที่มีความเหมาะสมในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือทั้ง ๗ ด้านของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนควรเป็นหน่วยใด เพราะเหตุใด

๓.๑ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

๓.๒ ความมั่นคงทางทะเล

๓.๓ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ

๓.๔ การแพทย์ทางทหาร

๓.๕ การต่อต้านการก่อการร้าย

๓.๖ การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรม

๓.๗ ความมั่นคงทางไซเบอร์

๔. ตามหลักนियมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ ท่านคิดว่า หน่วยรบพิเศษสามารถสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงอื่นๆ นอกเหนือจากกรอบความร่วมมือทั้ง ๗ ด้าน หรือไม่ อย่างไร

๕. นอกจากการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือดังกล่าวแล้ว ท่านคิดว่า ที่ผ่านมา หน่วยรบพิเศษมีภารกิจ/บทบาทในการสนับสนุนการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศสมาชิกอาเซียนหรือไม่ อย่างไร

๖. ท่านคิดว่ารูปแบบของความร่วมมือที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในภูมิภาคในปัจจุบัน ควรจะมีรูปแบบใดบ้าง

๗. ท่านคิดว่า การดำเนินการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีผลกระทบในทางบวกหรือลบต่อการปฏิบัติงานตามแผนป้องกันชายแดนและแผนป้องกันประเทศของกองทัพบกและ นสศ. หรือไม่ อย่างไร และควรมีการปรับแนวทางการปฏิบัติงานอย่างไร

๘. ในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพ ท่านคิดว่า หน่วยรบพิเศษควรมีการปรับปรุงพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างไร

๘.๑ ด้านกำลังพล

๘.๒ ด้านการฝึกศึกษา

๘.๓ ด้านยุทธโศปกรณ์

๘.๔ ด้านโครงสร้างการจัดหน่วย

๘.๕ ด้านอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น ๒ ประเด็นหลัก คือ ส่วนที่ ๑ เป็นข้อคิดเห็น ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพรวมของการดำเนินการของประชาคมอาเซียน กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมถึง นโยบาย แนวความคิด เป้าหมายและแผนการดำเนินการของรัฐบาลไทยในการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือหลัก ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ส่วนที่ ๒ เป็นข้อคิดเห็น ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการตอบสนองต่อการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือทั้ง ๗ ประการ ทั้งนี้มีขอบเขตของการพิจารณาจากหลักนियมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ ปี ๒๕๕๐ คุณลักษณะ ขีดความสามารถและการจัดหน่วยตามอัตรากิจการและยุทธโศปกรณ์ปัจจุบัน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญได้ดังนี้

๑. สรุปภาพรวมการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน

ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การดำเนินงานของประชาคมอาเซียน ที่ผ่านมานับตั้งแต่การก่อตั้งสมาคมอาเซียนจนพัฒนาไปสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ในภาพรวมถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยถือว่าเป็นเครื่องมือหลักอันสำคัญในการลดความหวาดระแวง นำไปสู่การแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ลดการเผชิญหน้าด้วยกำลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมของการแพร่ขยายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เป็นภัยคุกคามร่วมกัน เช่น การก่อการร้าย

ความมั่นคงทางทะเล ภัยพิบัติต่างๆ และเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรองหรือความร่วมมือในการปฏิสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคในด้านความมั่นคง เช่น ปัญหาในทะเลจีนใต้ หรือการร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบของการค้าเสรี (AFTA) นอกจากนี้ยังมีความคืบหน้าในรูปแบบของการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินการ การจัดทำแผนการดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาโดยประเทศสมาชิก อย่างไรก็ตาม ผู้รับการสัมภาษณ์บางท่านมีความเห็นว่า พัฒนาการของความร่วมมือหรือผลการดำเนินงานในบางเรื่องยังไม่ค่อยเป็นรูปธรรมเท่าที่ควรหรือมีคืบหน้าในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละประเทศยังมีปัญหาภายในประเทศของตนเอง เช่น ปัญหาความสงบเรียบร้อย ความขัดแย้งและขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาเศรษฐกิจ รวมถึงความแตกต่างทางสังคม วัฒนธรรม ศาสนา และความขัดแย้งที่มีมาในอดีตระหว่างประเทศสมาชิก และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อที่สำคัญในปัจจุบันและอนาคตคือการแพร่ขยายอิทธิพลของกลุ่มประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาคเพื่อแสวงประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

๒. การดำเนินการของ ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน

ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การกำหนดให้ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมเศรษฐกิจ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และประชาคมการเมืองและความมั่นคงนั้น นับว่ามีความเหมาะสมเนื่องจากทั้งสามกลุ่มประชาคมนั้นมีความสัมพันธ์และยึดโยงซึ่งกันและกัน โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน และพิจารณาเห็นว่า ประเทศสมาชิกควรจะร่วมกันพัฒนาขับเคลื่อนการดำเนินการของทั้งสามเสาหลักไปพร้อมๆ กัน จึงจะทำให้เกิดความมั่นคงและมั่นคงได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกเป็นจุดเริ่มหรือพื้นฐานอันสำคัญที่จะทำให้ลดปัญหาด้านความไม่ไว้วางใจ อันจะส่งผลไปสู่ความร่วมมือทางการเมือง ความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจต่อไป และในอนาคตควรเพิ่มความร่วมมือหรือจัดตั้งเป็นประชาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อร่วมมือกันรองรับต่อผลกระทบทั้งทางบวกและลบจากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว สำหรับประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุดน่าจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจเนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลไทยมีนโยบายในการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับกลุ่มอาเซียนและประเทศคู่เจรจามากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV (Cambodia Laos Myanma Vietnam) รวมทั้งการเกิดข้อตกลงตลาดเสรีอาเซียนกับคู่เจรจา สำหรับความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงนั้น ผลประโยชน์สำคัญที่ได้รับคือ การสร้างบรรยากาศของความร่วมมือ ลดความตึงเครียดกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนทรัพยากรทางทหารระหว่างประเทศสมาชิกในการเผชิญกับภัยคุกคามต่างๆ ตามกรอบความร่วมมือหรือเมื่อเกิดสภาวะวิกฤติต่างๆ ในภูมิภาค

๓. ความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การที่ประชาคมอาเซียนกำหนดกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงหลัก ๗ เรื่องนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของภัยคุกคามที่เป็นแนวโน้มของโลก (Global Trend) ในแง่ของความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่เป็นภัยคุกคามร่วมกันทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียนในลักษณะภัยคุกคามข้ามชาติซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น และเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันอย่างแน่นแฟ้นทั้งในด้านการข่าว การฝึกศึกษา การสนับสนุน

ทรัพยากรทางทหารของประเทศสมาชิกและการปฏิบัติการร่วมกันจึงจะสามารถเผชิญกับภัยคุกคามดังกล่าวได้ โดยผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านได้ให้ข้อพิจารณาถึงกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลอาจมีปัญหาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลหรือมีการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ในแง่ของการแบ่งปันทรัพยากรทางทะเล รวมถึงการแข่งขันด้านการเพิ่มอำนาจกำลังรบหรือการจัดหาทุโพรกรณ์เพิ่มเติมของประเทศสมาชิกอาจทำให้เกิดความหวาดระแวงได้ สำหรับในด้านความร่วมมือเกี่ยวกับการปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมในปัจจุบันอาจมีประเทศที่ได้รับผลกระทบเพียงบางประเทศ เช่น กัมพูชา หรือลาว เท่านั้น แต่ก็อาจเป็นประโยชน์ในแง่ของการระดมความช่วยเหลือให้กับประเทศที่ประสบปัญหาเหล่านั้น สำหรับกรอบความร่วมมืออื่นๆ นั้นเห็นว่าควรเพิ่มความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งปัจจุบันยังคงมีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงในภูมิภาค

๔. ผลกระทบของการดำเนินงานของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนต่อยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของไทย

ในประเด็นดังกล่าวผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การดำเนินงานของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนที่ผ่านมาถือว่าสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของไทยในด้านการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงซึ่งจะลดโอกาสที่จะเกิดความขัดแย้งจนถึงขั้นการใช้กำลังทหารเพื่อแก้ปัญหา รวมถึงเป็นการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เป็นภัยคุกคามร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก การร่วมกันควบคุมและจัดระเบียบพื้นที่ต่อปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรม การค้ามนุษย์ โจรสลัดทางทะเล หรือ การบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ เช่น กรณีเกิดพายุไต้ฝุ่นในพม่าเมื่อปี ๒๕๕๑ หรือคลื่นสึนามิในไทย เมื่อปี ๒๕๔๗ อย่างไรก็ตามในแง่ของการเตรียมความพร้อมในป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทางทหารยังเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเนื่องจากยังมีเงื่อนไขของปัญหาระหว่างประเทศหลายประการที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข เช่น ปัญหาเส้นเขตแดน ปัญหาเสถียรภาพการเมืองภายในของแต่ละประเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจหรือการแย่งชิงทรัพยากร รวมถึงความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งเป็นผลสืบต่อมาจากความขัดแย้งในอดีต

๕. กลไก/รูปแบบของความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า แนวทางการดำเนินความร่วมมือรวมถึงกลไก/รูปแบบของความร่วมมือด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและแผนงานในอนาคตในระดับกระทรวงกลาโหม บก.กองทัพไทยและเหล่าทัพในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยควรจัดทำแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน โดยให้หน่วยทุกระดับมีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การปฏิบัติมีความสอดคล้องและเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการเพิ่มเติมหรือขยายผลความร่วมมือแบบพหุภาคีในระดับพื้นที่หรือภูมิภาคกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอยู่เดิม เช่น คณะกรรมการชายแดนระดับต่างๆ ให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่องยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้การแก้ปัญหาในระดับพื้นที่มีความรวดเร็วและป้องกันการขยายตัวของปัญหา สำหรับการแลกเปลี่ยน ด้านการศึกษา นั้นนับว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวางพื้นฐานทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการเสริมสร้าง

ความสัมพันธ์อันดีทั้งในระดับบุคคลและระดับหน่วยงานซึ่งทุกหน่วยจะต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมดังกล่าวและปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

๖. ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการดำเนินการของประชาคมอาเซียน ผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่า ถึงแม้ว่าในภาพรวมการดำเนินงานของประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ เป็นต้นมาจะถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งแต่ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้หรือบางเรื่องยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะความร่วมมือด้านความมั่นคง เช่น การจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพร่วม ความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข่าวกรองระหว่างประเทศสมาชิก โดยเห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดคือความไว้วางใจระหว่างประเทศที่มีชายแดนติดกัน เนื่องจากบางประเทศยังมีปัญหาเรื่องเส้นเขตแดนที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านการเมืองภายในของแต่ละประเทศที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ระบบการเมืองการปกครอง สภาพสังคมวัฒนธรรม ศาสนาที่แตกต่างกันทำให้แต่ละประเทศมีแนวทางในการดำเนินการหรือแก้ปัญหาที่แตกต่างกันหรือไม่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสำคัญคือการดำรงอยู่และการแพร่ขยายของอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจนอกภูมิภาค เช่น สหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การทหารทำให้ประเทศสมาชิกไม่สามารถดำเนินนโยบายความร่วมมือด้านความมั่นคงได้อย่างอิสระเนื่องจากยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากประเทศมหาอำนาจ สำหรับในด้านการปฏิบัติการร่วมกันเช่น การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้ายนั้น ยังมีข้อแตกต่างในด้านของหลักนิยม การฝึกศึกษา ยุทธวิธีปฏิบัติการ แต่สามารถแก้ไขได้ด้วยการแลกเปลี่ยนด้านการฝึกศึกษา

๗. ผลกระทบของความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีของรัฐบาล

ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การที่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์อันดีและมีความร่วมมือด้านความมั่นคงทั้งในกรอบความร่วมมือหลัก ๗ ประการรวมถึงความร่วมมืออื่นๆ นอกเหนือจากกรอบความร่วมมือจะส่งผลดีต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ๒๐ ปีของรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความร่วมมือดังกล่าวถือว่าสอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงซึ่งมีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกจะทำให้เกิดสภาวะของสันติภาพ ความมั่นคง เสถียรภาพ มีการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย เพิ่มพูนธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม ซึ่งบรรยากาศของสภาวะแวดล้อมที่มีความปลอดภัยจะทำให้การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ตามแผนงาน โครงการที่ต้องอาศัยความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน เช่น การค้าการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ร่วม การพัฒนาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการพัฒนาความร่วมมือให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่จะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๘. แนวความคิดในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุนการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน

ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในภาพรวมหน่วยรบพิเศษนับว่าเป็นหน่วยที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน เนื่องจากเป็นหน่วยที่มีความพร้อมรบ มีการจัดหน่วยที่อ่อนตัว มีขีดความสามารถที่หลากหลายทั้งด้านยุทธการ การข่าว กิจการพลเรือน สามารถปฏิบัติการได้ทุกสภาพพื้นที่ปฏิบัติการและลมฟ้าอากาศ โดยปัจจุบันหน่วยรบพิเศษของกองทัพบกไทยจะประกอบด้วยหน่วยรบพิเศษของกรมรบพิเศษซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการหลัก คือ ชุดปฏิบัติการรบพิเศษ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ คือ กองพันปฏิบัติการพิเศษ มีภารกิจในการต่อต้านการก่อการร้าย หน่วยจู่โจม คือ กองพันจู่โจมมีภารกิจในการปฏิบัติโดยตรงต่อที่หมาย หน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา คือ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยามีภารกิจในการปฏิบัติการจิตวิทยา/ประชาสัมพันธ์ หน่วยสื่อสาร คือ กองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ มีภารกิจในการติดต่อสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษทำหน้าที่เป็นหน่วยสายวิทยาการด้านการสงครามพิเศษให้กับหน่วยรบพิเศษและหน่วยในกองทัพบก โดยมีหลักนิยมการปฏิบัติการที่กำหนดให้หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการทั้งระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี สามารถเผชิญกับภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ซึ่งที่ผ่านมากองทัพบกได้มอบให้หน่วยรบพิเศษปฏิบัติการสนับสนุนหน่วยในพื้นที่ เช่น การต่อต้านและปราบปรามยาเสพติด การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เป็นต้น

๙. แนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ในประเด็นดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากกรอบความร่วมมือหลักทั้ง ๗ ด้าน และคุณลักษณะ/ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษ ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า หน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสมในการสนับสนุนด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติมากที่สุด โดยหน่วยกรมรบพิเศษมีขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาที่สามารถช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์ การฟื้นฟูสภาพขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัย การแจ้งเตือนและสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยมีภารกิจด้านการต่อต้านการก่อการร้ายเป็นภารกิจที่เหมาะสมกับหน่วยรบพิเศษเป็นลำดับที่ ๒ เนื่องจากมีหน่วยที่กองทัพบกมอบให้รับผิดชอบการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายในบทบาทของหน่วยปฏิบัติการพิเศษของกองทัพบกสนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล (ศตค.) ของ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยร่วมปฏิบัติการกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของเหล่าทัพและกรมตำรวจภายใต้การอำนวยการของ กองบัญชาการกองทัพไทย นอกจากนี้ หน่วยกรมรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนในภารกิจการลาดตระเวนพิเศษเพื่อรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล องค์กร ผู้สนับสนุน พื้นที่ปฏิบัติการ ความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้าย สำหรับหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสนับสนุนด้านการแจ้งเตือนการประชาสัมพันธ์ หรือ แจ้งข้อมูลข่าวสาร ลดผลกระทบต่อสภาพขวัญกำลังใจของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้าย สำหรับการรักษาสันติภาพ หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการได้หลายรูปแบบตามสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการ เช่น การจัดหน่วยรบพิเศษปฏิบัติการทางยุทธวิธีในลักษณะหน่วยทหารขนาดเล็ก ภารกิจด้านการระวังป้องกัน การรักษาความปลอดภัย

บุคคล สถานที่สำคัญ การลาดตระเวนหาข่าวหรือการลาดตระเวนระวังป้องกัน การเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองกำลังรักษาสันติภาพกับประชาชนในพื้นที่ โดยที่ผ่านมานหน่วยได้รับมอบให้จัดกำลังสนับสนุนสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก อิรัก อัฟกานิสถานและซูดาน และปัจจุบันได้จัดกำลัง ๑ กองร้อยรบพิเศษเป็นกำลังเตรียมพร้อมปฏิบัติการกิจเมื่อได้รับการร้องขอจากสหประชาชาติสำหรับภารกิจอื่นๆ นั้น สามารถสนับสนุนโดยใช้ขีดความสามารถเป็นบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ เช่น การสนับสนุนด้านการแพทย์ทางทหาร โดยนายสิบพยาบาลของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ กำลังพลของหน่วยตรวจโรคของศูนย์สงครามพิเศษ สำหรับภารกิจการปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมนั้น ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทยโดยศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (ศทช.) ได้มอบให้ พัน.ปจว. สนับสนุนศูนย์ฝึกการแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าว ศทช. ด้านการฝึกอบรมการแจ้งเตือนและให้ความรู้เกี่ยวกับทุ่นระเบิด และในชุดปฏิบัติการรบพิเศษมีตำแหน่ง ส.การช่างและทำลาย ซึ่งสามารถปฏิบัติงาน ด้านการเก็บกู้วัตถุระเบิดได้ในระดับหนึ่ง สำหรับภารกิจด้านไซเบอร์สามารถใช้ขีดความสามารถด้านการข่าวของหน่วยรบพิเศษร่วมกับกองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ ในการตรวจสอบ ติดตามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดทางไซเบอร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคโดยเป็นการปฏิบัติงานในกรอบของกองทัพบกหรือกองบัญชาการกองทัพไทย สำหรับด้านความมั่นคงทางทะเลสามารถสนับสนุนการต่อต้านการก่อการร้ายทางทะเล โจรสลัด การปฏิบัติการทางน้ำในพื้นที่ในแผ่นดินต่อเนื่องกับทะเล การค้นหาและกู้ภัยทางทะเล นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษ ซึ่งมีโรงเรียนสงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาซึ่งสามารถเป็นฐานการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งศูนย์การฝึกการต่อต้านการก่อการร้ายของอาเซียน หรือให้การสนับสนุนการฝึกในเรื่องอื่นๆ เช่น การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ การปฏิบัติการจิตวิทยาการปฏิบัติงานด้านการข่าวได้อีกด้วย

๑๐. การสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงอื่นๆของประชาคมอาเซียน

ตามหลักนิยามการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษกองทัพไทยปี ๒๕๕๑ หน่วยรบพิเศษมีภารกิจที่กำหนดไว้ประกอบด้วยภารกิจหลัก ๗ ประการและกิจกรรมพิเศษอื่นๆ โดยภารกิจหลักประกอบด้วย

๑๐.๑ สงครามนอกแบบ : สนบ. (Unconventional Warfare/UW)

๑๐.๒ การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ : ปปส. (Counter Insurgency/CI)

๑๐.๓ การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ : ปนม. (Foreign Internal Defense/FID)

๑๐.๔ การปฏิบัติการโดยตรง : ปต. (Direct Action/DA)

๑๐.๕ การลาดตระเวนพิเศษ : ลว.พ. (Special Reconnaissance/SR)

๑๐.๖ การต่อสู้การก่อการร้าย : ตสร. (Combatting Terrorism/CBT)

๑๐.๗ การปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว. และกิจการพลเรือน : กร. (Psychological Operations/PSYOP and Civil Affairs/CA)

สำหรับกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ที่หน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในการปฏิบัติเมื่อได้รับมอบประกอบด้วย ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย (Security Assistance/SA) การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance/HA) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Counter Narcotics) การค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue/SAR) การปฏิบัติการลวง

(Deception Operations) และการสาธิตและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ (Demonstrations and Shows of Force)

ในประเด็นนี้ ผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า หน่วยรบพิเศษสามารถให้การสนับสนุนภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติด เนื่องจากหน่วยกรมรบพิเศษมีขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติรวมถึงเครือข่ายการค้ายาเสพติดภายในประเทศ การลาดตระเวนพิสูจน์ทราบที่ตั้ง การวางกำลัง แหล่งผลิต เส้นทาง การขนย้าย การใช้กำลังปฏิบัติการทางยุทธวิธีต่อกลุ่มกองกำลังของขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดน รวมถึงการปฏิบัติการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านตามแนวชายแดน โดยการสร้างเครือข่ายประชาชนต่อต้านยาเสพติด การปฏิบัติการจิตวิทยาประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติดและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังสามารถให้การสนับสนุนด้านการค้นหาและกู้ภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกรอบของหน่วยเหนือ สำหรับการปฏิบัติการลงและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบสามารถปฏิบัติได้ตามขีดความสามารถและคุณลักษณะของหน่วย

๑๑. การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาหน่วยรบพิเศษเพื่อรองรับการสนับสนุนประชาคมอาเซียน

จากการพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือหลัก ๗ ประการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนซึ่งจากความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่สรุปได้ว่าในภาพรวม หน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติการกิจตามกรอบความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้รูปแบบของการปฏิบัติการพิเศษในการสนับสนุนความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติในกรอบของความร่วมมือของหน่วยเหนือ เช่น กองบัญชาการกองทัพไทย หรือ เหล่าทัพ ลักษณะของการปฏิบัติจะเป็นการปฏิบัติการเป็นหน่วยตาม อยจย. หรือการจัดเฉพาะกิจ เช่น กองร้อยรบพิเศษ ชุดปฏิบัติการพิเศษ กองร้อยจู่โจม หน่วย ปจว. หน่วยสื่อสาร หน่วยแพทย์ ชุดรักษาความปลอดภัย มว.ระวังป้องกัน หรือ การสนับสนุนกำลังพลเป็นรายบุคคล เช่น นายสิบพยาบาล นายสิบการช่างและการทำลาย นายสิบแลงข่าว รวมทั้ง การสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกร่วม การสนับสนุนที่นั้งศึกษาในโรงเรียนสงครามพิเศษ หรือการเปิดหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ปรับมาตรฐานการปฏิบัติการ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้หน่วยมีความพร้อมในการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการรองรับภารกิจที่มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการร่วม/ผสมกับมิตรประเทศจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาในหลายๆ ด้าน ซึ่งผู้รับการสัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนากำลังพลเป็นความเร่งด่วนแรก โดยเป็นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของอาเซียน ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล นโยบาย แนวความคิดและแผนงานการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทยและกองทัพบก เพื่อสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติเชิงบวกในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างองค์ความรู้ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ การทหารของประเทศสมาชิก การพัฒนา

ขีดความสามารถทางภาษาทั้งภาษากลางคือภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกให้สามารถสื่อสารกันได้ การพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจตามตำแหน่งหน้าที่หรือภารกิจที่คาดว่าจะได้รับ สำหรับด้านการฝึกศึกษา จะต้องมีการพัฒนาการฝึกศึกษาในเรื่องการปฏิบัติภารกิจหลักและ กิจกรรมพิเศษต่างๆ ตามหลักนิยมการปฏิบัติการ ภารกิจตามกรอบความร่วมมือของประชาคม การเมืองและความมั่นคง เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เพิ่มการฝึก ผสมกับมิตรประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และพัฒนาสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยรบพิเศษ ของประเทศสมาชิก ในส่วนของการพัฒนาด้านอาวุธยุทโธปกรณ์นั้น ยุทโธปกรณ์ตาม อจย. ที่หน่วยรบพิเศษมีใช้อยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของอำนาจการยิงนับว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการ ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนประชาคมอาเซียน แต่อาจจำเป็นต้องพัฒนาในด้านความทันสมัยของ เครื่องมือสื่อสาร เครื่องช่วยในการปฏิบัติการในเวลากลางคืนทั้งด้านการตรวจการณ์และเครื่องช่วยเล็ง การอยู่รอดในสนามรบ รวมถึงยานพาหนะที่สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ของมิตรประเทศ ซึ่งบางส่วนเป็นพื้นที่ป่าเขาและเพื่อเพิ่มความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ สำหรับด้านแผนปฏิบัติการ ควรมีการวางแผนปฏิบัติการร่วมกับมิตรประเทศ การทดสอบแผนในลักษณะของการฝึกโดยไม่ใช้ หน่วยทหาร (TEWT) การฝึกแบบ Tabletop หรือการฝึกปัญหาที่บังคับการ (CPX) ในสถานการณ์ ต่างๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการฝึกและทดสอบแผนการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติในระดับรัฐบาล ของประเทศสมาชิก โดยอาจแสวงประโยชน์จากการฝึกผสมระหว่างประเทศสมาชิก ทั้งนี้เพื่อปรับมาตรฐาน หลักนิยม แนวความคิดในการปฏิบัติทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วยตั้งแต่ในสภาวะปกติ

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน มีวัตถุประสงค์หลักคือ การศึกษาภารกิจ บทบาทของหน่วยรบพิเศษ กองทัพบกไทยที่เหมาะสมในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางบก ตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับหลักนियมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษ คุณลักษณะ ซีดความสามารถ และการจัดหน่วยในปัจจุบัน และเนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดให้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลัก ๖ ด้านตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีนโยบายการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศในกลุ่มอาเซียนและมิตรประเทศเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลและศึกษาวิเคราะห์ถึงภาพรวมของการดำเนินความร่วมมือในกรอบของอาเซียนในปัจจุบันและอนาคต โดยพิจารณาถึงโอกาส ปัญหา อุปสรรค และแนวโน้มของการดำเนินการ เพื่อจัดทำข้อพิจารณาหรือข้อเสนอแนะให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมต่อไป

จากการรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นว่สันติภาพและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงมุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความไว้วางใจระหว่างกัน (Confidence building) ตลอดจนการสร้างเสถียรภาพ (stability) และสันติภาพ (peace) ในภูมิภาค ซึ่งตลอดระยะเวลา ๔๑ ปีที่ผ่านมา อาเซียนสามารถระงับข้อพิพาทไม่ให้เกิดขยายตัวเป็นความตึงเครียด โดยใช้การเจรจาหารือทางการเมืองและการสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ผู้นำของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นพ้องในการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community-APSC) อันมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความมั่นใจว่าประเทศในภูมิภาคจะอยู่ร่วมกันและร่วมกับประเทศอื่นๆ ในโลกด้วยความสงบสุขในสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยและมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยผ่านทางการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของประเทศสมาชิก (ADMM) ซึ่งสามารถกำหนดกรอบความร่วมมือที่สำคัญจำนวน ๕ ด้านและมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานในแต่ละด้านรวมถึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบ เช่น ในส่วนของประเทศไทย กองทัพบกได้จัดตั้งศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน(ASEAN Center of Military Medicine) ที่กรมแพทย์ทหารบก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการในด้านการแพทย์ทหารในภูมิภาคอาเซียน แสดงบทบาทเชิงรุกและความพร้อมของไทยในการยกระดับมาตรฐานการให้บริการทางการแพทย์ในสถานการณ์ต่างๆ และให้สามารถสนับสนุนความร่วมมือในภูมิภาคได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ อาทิ ความมั่นคงทางทะเล การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย

การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในด้านการแพทย์ทหารในอาเซียน สำหรับความร่วมมือด้านอื่นๆ ได้มีการกำหนดประเทศรับผิดชอบและจัดทำกรอบการปฏิบัติงานไว้แล้ว จึงนับว่าความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มที่จะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามความมุ่งหมายตามห้วงเวลาที่กำหนดได้เป็นส่วนใหญ่

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข ลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งบนพื้นฐานของควมมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศรวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงได้รับ โดยให้ความเร่งด่วนกับประเทศในกลุ่มอาเซียนตามกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ทั้งนี้กระทรวงกลาโหมได้จัดทำแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ (๒๕๕๘-๒๕๖๐) เพื่อให้ นขต.กท. และเหล่าทัพยึดถือเป็นกรอบแนวทางในการร่วมพัฒนาสัมพันธ์กับมิตรประเทศ ซึ่งกองทัพไทยและกองทัพกได้จัดทำแผนงาน โครงการรองรับการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงกลาโหม รวมถึงมอบหมายให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลต่อไป ทั้งนี้สำหรับหน่วยงานในระดับพื้นที่ในประเทศที่มีชายแดนติดกันยังมีกลไกความร่วมมือที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องอยู่เดิม เช่น คณะกรรมการร่วมมือตามแนวชายแดนในระดับต่างๆ คณะกรรมการเฉพาะด้าน หรือความร่วมมือในรูปแบบของการฝึกร่วม/ผสม การแลกเปลี่ยนการเยือน การให้ทุนศึกษาทางทหารในระดับต่างๆ เช่น วปอ., วทบ.เหล่าทัพ, รร.สธ.เหล่าทัพ หรือ รร.เหล่าสายวิทยาการ

สำหรับการต่อบัณฑิตอุปสรรคของการวิจัย สรุปได้ว่า หน่วยรบพิเศษของกองทัพบกเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการสนับสนุนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนทั้ง ๗ ประการ เนื่องจากเป็นหน่วยที่มีความพร้อมรบ มีการจัดหน่วยที่อ่อนตัว มีขีดความสามารถที่หลากหลายทั้งด้านยุทธการ การข่าว กิจการพลเรือน สามารถปฏิบัติการได้ทุกสภาพพื้นที่ปฏิบัติการและลมฟ้าอากาศ โดยปัจจุบัน หน่วยรบพิเศษของกองทัพบกไทยจะประกอบด้วยหน่วยรบพิเศษของกรมรบพิเศษซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการหลักคือ ชุดปฏิบัติการรบพิเศษ หน่วยปฏิบัติการพิเศษ คือ กองพันปฏิบัติการพิเศษมีภารกิจในการต่อต้านการก่อการร้าย หน่วยจู่โจม คือ กองพันจู่โจมมีภารกิจในการปฏิบัติโดยตรงต่อที่หมาย หน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา คือ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยามีภารกิจในการปฏิบัติการจิตวิทยา/ประชาสัมพันธ์ หน่วยสื่อสาร คือ กองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ มีภารกิจในการติดต่อสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษทำหน้าที่เป็นหน่วยสายวิทยาการด้านการสงครามพิเศษให้กับหน่วยรบพิเศษและหน่วยในกองทัพบก โดยมีหลักนิยมการปฏิบัติการที่กำหนดให้หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการทั้งระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธีสามารถเผชิญกับภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ซึ่งที่ผ่านมากองทัพบกได้มอบให้หน่วยรบพิเศษปฏิบัติการสนับสนุนหน่วยในพื้นที่ เช่น การต่อต้านและปราบปรามยาเสพติด การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เป็นต้น

สำหรับแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เมื่อพิจารณาจากกรอบความร่วมมือหลักทั้ง ๗ ด้าน และคุณลักษณะ/ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษ พบว่าหน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสมในการสนับสนุนด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติมากที่สุด โดยหน่วยกรมรบพิเศษมีขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้นหาและกู้ภัยทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ มีหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาที่สามารถช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์ การฟื้นฟูสภาพขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัย การแจ้งเตือนและสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ สำหรับด้านการต่อต้านการก่อการร้ายเป็นภารกิจที่เหมาะสมกับหน่วยรบพิเศษเป็นลำดับที่ ๒ เนื่องจากมีหน่วยที่กองทัพบกมอบให้รับผิดชอบการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายในบทบาทของหน่วยปฏิบัติการพิเศษของกองทัพบกสนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล(ศตก.)ของ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยร่วมปฏิบัติการกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของเหล่าทัพ และกรมตำรวจภายใต้การอำนวยการของกองบัญชาการกองทัพไทย นอกจากนี้ หน่วยกรมรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนในภารกิจลาดตระเวนพิเศษเพื่อรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล องค์กร ผู้สนับสนุน พื้นที่ปฏิบัติการ ความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้าย สำหรับหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสนับสนุนด้านการแจ้งเตือน การประชาสัมพันธ์ หรือ แจ้งข้อมูลข่าวสาร ลดผลกระทบต่อสภาพขวัญ กำลังใจของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้าย สำหรับการรักษาสันติภาพ หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการได้หลายรูปแบบตามสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการ เช่น การจัดหน่วยรบพิเศษปฏิบัติการกิจทางยุทธวิธีในลักษณะหน่วยทหารขนาดเล็ก ภารกิจด้านการระวังป้องกันการรักษาความปลอดภัยบุคคล สถานที่สำคัญ การลาดตระเวนหาข่าวหรือการลาดตระเวนระวังป้องกันการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองกำลังรักษาสันติภาพกับประชาชนในพื้นที่ โดยที่ผ่านมานหน่วยได้รับมอบให้จัดกำลังสนับสนุนสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก อิรัก อัฟกานิสถานและซูดาน และปัจจุบันได้จัดกำลัง ๑ กองร้อยรบพิเศษเป็นกำลังเตรียมพร้อมปฏิบัติการกิจเมื่อได้รับการร้องขอจากสหประชาชาติ สำหรับภารกิจอื่นๆ นั้น สามารถสนับสนุนโดยใช้ขีดความสามารถเป็นบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ เช่น การสนับสนุนด้านการแพทย์ทางทหาร โดยนายสิบพยาบาลของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ กำลังพลของหน่วยตรวจโรคของศูนย์สงครามพิเศษ สำหรับภารกิจการปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมนั้น ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทย โดยศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (ศทช.) ได้มอบให้ พัน.ปจว. สนับสนุนศูนย์ฝึกการแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าว ศทช. ด้านการฝึกอบรมการแจ้งเตือนและให้ความรู้เกี่ยวกับทุ่นระเบิด และในชุดปฏิบัติการรบพิเศษมีตำแหน่ง ส.การช่างและทำลาย ซึ่งสามารถปฏิบัติงานด้านการเก็บกู้วัตถุระเบิดได้ในระดับหนึ่ง สำหรับภารกิจด้านไซเบอร์ สามารถใช้ขีดความสามารถด้านการข่าวของหน่วยรบพิเศษร่วมกับกองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ ในการตรวจสอบ ติดตามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดทางไซเบอร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคโดยเป็นการปฏิบัติงานในกรอบของกองทัพบกหรือกองบัญชาการกองทัพไทย สำหรับด้านความมั่นคงทางทะเลสามารถสนับสนุนการต่อต้านการก่อการร้ายทางทะเล โจรสลัด การปฏิบัติการทางน้ำในพื้นที่ในแผ่นดินต่อเนื่องกับทะเล การค้นหาและกู้ภัยทางทะเล นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษซึ่งมีโรงเรียนสงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาซึ่งสามารถเป็นฐานการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งศูนย์การฝึกการ

ต่อต้านการก่อการร้ายของอาเซียน หรือให้การสนับสนุนการฝึกในเรื่องอื่นๆ เช่น การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ การปฏิบัติการจิตวิทยา การปฏิบัติงานด้านการข่าวได้อีกด้วย สำหรับการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงอื่นๆของประชาคมอาเซียน ตามหลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษกองทัพไทยปี ๒๕๕๑ หน่วยรบพิเศษมี ภารกิจที่กำหนดไว้ประกอบด้วยภารกิจหลัก ๗ ประการ และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ โดยภารกิจหลักประกอบด้วยสงครามนอกแบบ : สนบ. (Unconventional Warfare/UW) การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ : ปปส. (Counter Insurgency/CI) การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ : ปนม. (Foreign Internal Defense/FID) การปฏิบัติการโดยตรง : ปต. (Direct Action/DA) การลาดตระเวนพิเศษ : ลว.พ. (Special Reconnaissance/SR) การต่อสู้การก่อการร้าย : ตสร. (Combatting Terrorism/CBT) และการปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว. และกิจการพลเรือน : กร. (Psychological Operations/PSYOP and Civil Affairs/CA) สำหรับกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ที่หน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในการปฏิบัติเมื่อได้รับมอบประกอบด้วย ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย (Security Assistance/SA) การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance /HA) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Counter Narcotics) การค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue /SAR) การปฏิบัติการลวง (Deception Operations) และการสาธิตและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ (Demonstrations and Shows of Force) ซึ่งหน่วยรบพิเศษสามารถให้การสนับสนุนภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติด เนื่องจากหน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ รวมถึงเครือข่ายการค้ายาเสพติดภายในประเทศ การลาดตระเวนพิสูจน์ทราบที่ตั้ง การวางกำลัง แหล่งผลิต เส้นทางขนย้าย การใช้กำลังปฏิบัติการทางยุทธวิธีต่อกลุ่มกองกำลังของขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดน รวมถึงการปฏิบัติการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านตามแนวชายแดนโดยการสร้างเครือข่ายประชาชนต่อต้านยาเสพติด การปฏิบัติการจิตวิทยาประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติดและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ ยังสามารถให้การสนับสนุนด้านการค้นหาและกู้ภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกรอบของหน่วยเหนือ สำหรับการปฏิบัติการลวงและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบสามารถปฏิบัติได้ตามขีดความสามารถและคุณลักษณะของหน่วย

การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาหน่วยรบพิเศษเพื่อรองรับการสนับสนุนประชาคมอาเซียน

จากการพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือหลัก ๗ ประการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ซึ่งจากความเห็นของผู้รับสารสัมภาษณ์ส่วนใหญ่สรุปได้ว่าในภาพรวม หน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติการกิจตามกรอบความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้รูปแบบของการปฏิบัติการพิเศษในการสนับสนุนความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติในกรอบของความร่วมมือของหน่วยเหนือ เช่น กองบัญชาการกองทัพไทย หรือ เหล่าทัพ ลักษณะของการปฏิบัติจะเป็นการปฏิบัติการเป็นหน่วยตามอัตรการจัดและยุทธโศปกรณ์ (อจย.) หรือการจัดเฉพาะกิจ เช่น กองร้อยรบพิเศษ ชุดปฏิบัติการพิเศษ กองร้อยจู่โจม หน่วย ปจว. หน่วยสื่อสาร หน่วยแพทย์ ชุดรักษาความปลอดภัย มว.ระวังป้องกัน หรือ

การสนับสนุนกำลังพลเป็นรายบุคคล เช่น นายสิบพยาบาล นายสิบการช่างและการทำลาย นายสิบแกล่งข่าว รวมทั้ง การสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกพร้อม การสนับสนุนที่นั้งศึกษาในโรงเรียนสงครามพิเศษ หรือการเปิดหลักสูตรการศึกษา เพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ปรับมาตรฐานการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษของแต่ละประเทศ ในการปฏิบัติการร่วมกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้หน่วยมีความพร้อมในการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการรองรับภารกิจที่มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการร่วม/ผสมกับมิตรประเทศจึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาในหลายๆด้าน ซึ่งผู้รับการสัมภาษณ์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนากำลังพลเป็นความเร่งด่วนแรก โดยเป็นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของอาเซียน ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล นโยบาย แนวความคิดและแผนงานการดำเนินความร่วมมือ ด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทยและกองทัพบก เพื่อสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติเชิงบวกในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างองค์ความรู้ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ การทหารของประเทศสมาชิก การพัฒนาขีดความสามารถทางภาษา ทั้งภาษากลาง คือ ภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกให้สามารถสื่อสารกันได้ การพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่หรือภารกิจที่คาดว่าจะได้รับ สำหรับด้านการฝึกศึกษา จะต้องมีการพัฒนาการฝึกศึกษาในเรื่องการปฏิบัติการหลักและกิจกรรมพิเศษต่างๆ ตามหลักนิยมการปฏิบัติการ ภารกิจตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เพิ่มการฝึกผสมกับมิตรประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และพัฒนาสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยรบพิเศษของประเทศสมาชิก ในส่วนของการพัฒนาด้านอาวุธยุทโธปกรณ์นั้น ยุทโธปกรณ์ตาม อจย. ที่หน่วยรบพิเศษ มีใช้อยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของอำนาจการยิงนับว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติการ สนับสนุนประชาคมอาเซียน แต่อาจจำเป็นต้องพัฒนาในด้านความทันสมัยของเครื่องมือสื่อสาร เครื่องช่วยในการปฏิบัติการในเวลากลางคืนทั้งด้านการตรวจการณ์และเครื่องช่วยเล็ง การอยู่รอด ในสนามรบ รวมถึงยานพาหนะที่สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ของมิตรประเทศ ซึ่งบางส่วนเป็นพื้นที่ป่าเขา และเพื่อเพิ่มความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ สำหรับด้านแผนปฏิบัติการควรมีการวางแผนปฏิบัติการร่วมกับมิตรประเทศ การทดสอบแผนในลักษณะของการฝึกโดยไม่ใช้หน่วยทหาร (TEWT) การฝึกแบบ Tabletop หรือการฝึกปัญหาที่บังคับการ (CPX) ในสถานการณ์ต่างๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการฝึก และทดสอบแผนการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติในระดับรัฐบาลของประเทศสมาชิก โดยอาจแสวง ประโยชน์จากการฝึกผสมระหว่างประเทศสมาชิก ทั้งนี้เพื่อปรับมาตรฐาน หลักนิยม แนวความคิด ในการปฏิบัติทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วยตั้งแต่ในสภาวะปกติ

ข้อเสนอแนะ

๑. จากการพิจารณาการดำเนินการของประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลักนั้นพบว่า ทั้ง ๓ กลุ่ม ประชาคมมีความยึดโยงซึ่งกันและกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน โดยรัฐบาลควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินความร่วมมือในแต่ละด้านให้เหมาะสม สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ เนื่องจากประเทศสมาชิกของอาเซียนแต่ละประเทศ

มีความแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงความขัดแย้งเกี่ยวกับปัญหาเส้นเขตแดน การเมือง การปกครอง สำหรับความร่วมมือด้านความมั่นคงนั้นถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความสงบสุข มีบรรยากาศของความรัก สามัคคี และการร่วมมือเป็นกลุ่มประเทศที่เข้มแข็งซึ่งจะเอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจทั้งในภูมิภาคและสามารถต่อรองหรือแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือด้านสังคม วัฒนธรรมซึ่งสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนของประเทศสมาชิกมากขึ้น ช่วยลดความหวาดระแวง ลดการคลั่งชาติและทำให้คนรุ่นใหม่มีความเข้าใจกันมากขึ้นแต่จะต้องดำเนินการในลักษณะ การแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมโดยหลีกเลี่ยงการครอบงำหรือสร้างค่านิยมที่ผิดหรือมุ่งแสวงประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจถึง นโยบาย วัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง

๒. สำหรับภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนนั้น ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนและคู่เจรจาได้พิจารณากำหนดกรอบความร่วมมือหลักไว้ ๗ ประการ ซึ่งในภาพรวมถือว่ามีความเหมาะสมเนื่องจาก เป็นความร่วมมือในการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งมีลักษณะเป็นภัยคุกคามข้ามชาติหรือภัยคุกคามขนาดใหญ่ เช่น สาธารณภัยหรือภัยพิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของประเทศสมาชิกร่วมกัน ซึ่งบางส่วนสามารถดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตามกรอบเวลาหรือแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนโดยกรมแพทย์ทหารบกของไทย แต่ยังมีข้อตกลงอีกหลายประการที่ยังไม่บรรลุผลตามแผนงาน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศสมาชิกหลายประเทศประสบปัญหาด้านการเมืองในประเทศ ปัญหาด้านเศรษฐกิจจึงควรร่วมกันพิจารณาจัดลำดับความเร่งด่วนและสำคัญของภารกิจ เช่น การต่อต้านการก่อการร้ายข้ามชาติ หรือ อาชญากรรมทางไซเบอร์ และเร่งรัดการจัดทำแผนงาน โครงการที่มีความชัดเจนและมอบให้คณะทำงานในด้านต่างๆ ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการโดยให้มีการติดตามประเมินผลตามห้วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และควรพิจารณาทบทวนหรือเพิ่มเติมกรอบความร่วมมือให้สอดคล้องกับภัยคุกคามในปัจจุบันและอนาคต เช่น ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมถึงการขยายผลจากความร่วมมือแบบทวิภาคีในทุกระดับกับประเทศที่มีชายแดนติดกับไทย

๓. สำหรับการพิจารณาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียนนั้น เนื่องจากหน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยที่สามารถปฏิบัติงานได้ทั้งระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธีซึ่งบางภารกิจอาจเป็นการปฏิบัติในลักษณะปกปิดต่อเป้าหมายเพื่อการแจ้งเตือนทางยุทธศาสตร์จึงควรพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและเป้าหมายให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ โดยจะต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ยามปกติและหลีกเลี่ยงการสร้างควมไม่ไว้วางใจต่อกัน

๔. ถึงแม้ว่าด้วยคุณลักษณะ ขีดความสามารถ การจัดหน่วยและยุทธโศปกรณ์ของหน่วยรบพิเศษในปัจจุบัน ถือว่ามีความเหมาะสมในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน แต่เนื่องจากรูปแบบของภัยคุกคามสมัยใหม่นั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือ ภัยพิบัติจากอาวุธที่มีอำนาจ

ในการทำลายล้างสูง หน่วยจึงจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านขององค์ความรู้ แนวคิด หลักนियมการปฏิบัติการในแต่ละภารกิจ รวมทั้งต้องมีการติดตามสถานการณ์ในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ นสศ. ควรพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน โดยมอบให้ศูนย์สงครามพิเศษเป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยกองวิทยาการ ศูนย์สงครามพิเศษ เป็นหน่วยศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับหลักนิยมและวิทยาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการภารกิจ ส่วนโรงเรียนสงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านการฝึกศึกษา สำหรับหน่วยปฏิบัติการประกอบด้วยกองพลรบพิเศษที่ ๑ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา และกองพันสื่อสารที่ ๓๕ เน้นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการภารกิจ ทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วย โดยกองพันปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถใช้สื่อต่างๆของหน่วยในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงยุทธศาสตร์และนโยบายการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของรัฐบาล สำหรับการสนับสนุนในด้านการฝึกศึกษา ควรขยายผลจากการฝึกผสมกับมิตรประเทศที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วยการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษอินโดนีเซีย ไนรท์ส Tiger และการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษสิงคโปร์ไนรท์ส Flash Thunder ให้มุ่งไปสู่การปฏิบัติการร่วมในภารกิจตามกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เป็นต้น รวมถึงริเริ่มการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษของประเทศสมาชิกอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเริ่มจากการแลกเปลี่ยนการเยือน การสนับสนุนที่นึ่งศึกษา การสนับสนุน สิ่งอุปกรณ์ แล้วพัฒนาไปสู่ความร่วมมือในรูปแบบอื่นๆต่อไป สำหรับด้านยุทธโธปกรณ์ควรจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนายุทธโธปกรณ์เพื่อการปฏิบัติการร่วมหรือสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน

สำหรับการขยายผลจากเอกสารวิจัยเกี่ยวกับแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษ ในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของแต่ละหน่วย ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจาก ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนในทุกเสาหลักจะเป็น

พื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งของอาเซียนในการเผชิญกับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลกต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารที่มีชั้นความลับ

หนังสือ

- กลาโหม, กระทรวง. “แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศของกระทรวงกลาโหม(๒๕๕๘-๒๕๖๐)” .๒๕๕๗.(ลับ).
- กองบัญชาการกองทัพไทย. “แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงของไทยต่อประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศมหาอำนาจและมิตรประเทศ(พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒)” .๒๕๕๘.(ลับ).
- กองบัญชาการกองทัพไทย. “ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียนกองทัพไทย พ.ศ.๒๕๕๘.๒๕๕๘” .(ลับ).
- หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ. “แผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษปี ๒๕๕๕-๒๕๕๙.๒๕๕๕” .(ลับมาก).

เอกสารที่ไม่มีชั้นความลับ

เอกสารวิจัย

- พิบูลย์ มณีโชติ, พันเอก. “การเตรียมความพร้อมเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) : ศึกษากรณีหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,๒๕๕๔.
- ยงยุทธ มัยลาภ, ร้อยเอก. “การเตรียมความพร้อมด้านความมั่นคงของไทยต่อการเป็นประชาคมอาเซียน” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,๒๕๕๓.
- นเรศวร สังฆวรรณะ, พลอากาศตรี. “การเตรียมกองทัพไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,๒๕๕๕.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

- กองทัพบก. “หลักนิยมการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษกองทัพบกไทย” .คู่มือราชการสนาม ๓๑-๘๑ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐.
- กองทัพบก. “หลักนิยมการปฏิบัติการจิตวิทยาของกองทัพบกไทย” .คู่มือราชการสนาม ๓๓-๑ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐.
- กองบัญชาการกองทัพไทย. “หลักนิยมกองทัพไทยสำหรับการปฏิบัติการข่าวสารร่วม(ใช้เพื่อพลาถ)” . ๒๙ มกราคม ๒๕๕๑.
- กองบัญชาการกองทัพไทย. “หลักนิยมกองทัพไทยสายยุทธการด้านการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ(ใช้เพื่อพลาถ)” .๒๕๕๒.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พินเอก ภูวดล พลนาค
เดือน ปีเกิด	๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔
การศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ ๑๙) ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ ๓๐) หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (ชุดที่ ๖๙) หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (รุ่นที่ ๕๙)
ประวัติการทำงานโดยย่อ	ผู้บังคับกองร้อยลาดตระเวนระยะไกล ศูนย์สงครามพิเศษ ปี ๒๕๓๓ ผู้อำนวยการกองข่าว หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ปี ๒๕๕๑ ผู้อำนวยการกองยุทธการ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ปี ๒๕๕๓ รองผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ ๑ ปี ๒๕๕๗ รองเสนาธิการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ปี ๒๕๕๙ ปฏิบัติงานตามแผนป้องกันประเทศ(ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก) ปี ๒๕๓๑,๒๕๓๖,๒๕๔๑ ปฏิบัติงานศูนย์ปฏิบัติการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๖ ปฏิบัติงานกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า (หน่วยเฉพาะกิจสันติสุข) ปี ๒๕๔๙,๒๕๕๖,๒๕๕๘
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองเสนาธิการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง	แนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน		
ผู้วิจัย	พันเอก ภูวดล พลนาค	หลักสูตร วปอ.	รุ่นที่ ๕๙
ตำแหน่ง	รองเสนาธิการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ		

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้บรรลุข้อตกลงในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนขึ้นเมื่อวันที่ ๑๕ ธ.ค. ๒๕๕๐ โดยเป็นองค์การระดับพหุภาคีเพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมทั้งได้มีการจัดทำข้อตกลง กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนกระบวนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่างๆของกลุ่มประเทศสมาชิกรวมถึงการขยายความร่วมมือไปยังกลุ่มประเทศอื่นๆนอกอาเซียน และเข้าสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ โดยมีองค์กรหลักของประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ๓ เสาหลักคือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียนและประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนสำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงนั้น กลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนได้ร่วมกันกำหนดแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community/APSC) เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศสมาชิกในแนวทางสันติวิธี โดยมีหลักการสำคัญคือ ทำให้ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่อย่างสันติสุข การแก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคด้วยสันติวิธี ยึดมั่นในหลักความมั่นคงอย่างรอบด้านซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมา มีความคืบหน้ามาโดยลำดับ ซึ่งจากผลการประชุมระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกได้ร่วมกันกำหนดกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงที่สำคัญ ๗ ด้าน คือ

- การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief)
- ความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)
- การต่อต้านการก่อการร้าย (Counter Terrorism)
- การแพทย์ทางทหาร (Military Medicine)
- การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations)
- การปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Demining Operation)
- ความมั่นคงทางไซเบอร์ (Cyber Security)

จากกรอบความร่วมมือดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดยุทธศาสตร์และการดำเนินนโยบายด้านการป้องกันประเทศของไทยซึ่งกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนการดำเนินตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เช่น ความร่วมมือด้านการแพทย์ทหาร การรักษาสันติภาพ การต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

หน่วยรบพิเศษ กองทัพบกไทย เป็นหน่วยที่มีการจัดหน่วย การฝึก และยุทธโศปกรณ์แบบพิเศษ มีขีดความสามารถที่หลากหลายทั้งการปฏิบัติทางยุทธวิธี การปฏิบัติงานด้านการข่าว การปฏิบัติการจิตวิทยาและกิจการพลเรือน และที่ผ่านมากองทัพบกไทยได้มอบให้หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษจัดกำลังปฏิบัติการกิจสนับสนุนการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ การจัดกำลังสนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายของกองบัญชาการกองทัพบกไทย รวมถึงการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามอื่นๆ ประกอบกับสภาพแวดล้อมของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นภัยคุกคามร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนมีแนวโน้มว่าจะมีความรุนแรงและแพร่ขยายมากขึ้น เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์ เป็นต้น ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องเพิ่มความร่วมมือด้านความมั่นคงและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคงมากขึ้น ดังนั้น จึงควรได้มีการศึกษา วิจัย เพื่อพิจารณาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักนิยมคุณลักษณะ ขีดความสามารถและอัตราการจัดหน่วยและยุทธโศปกรณ์ในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การพิจารณากำหนดแนวทางการเตรียมกำลังหน่วยรบพิเศษให้เกิดความพร้อมสูงสุดซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษ กองทัพบกไทยในการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงของประชาคมอาเซียนตลอดจนการปฏิบัติการอื่น ๆ ที่รัฐบาลกำหนด

๒. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. มุ่งเน้นการวิจัยเฉพาะภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน

๒. การนำเสนอแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษจะเสนอเฉพาะภารกิจและบทบาทในโดยไม่พิจารณาถึงรายละเอียดของการปฏิบัติการกิจ เนื้อหาทางวิชาการ รายละเอียดการดำเนินการฝึกศึกษา หรือ คุณลักษณะเฉพาะของยุทธโศปกรณ์

๓. แนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษจะพิจารณาในห้วงระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และเป็นการปฏิบัติภารกิจภายใต้โครงสร้างการจัด อัตรากำลังพลและยุทธโปกรณ์ปัจจุบัน โดยการจัดกำลังบางภารกิจจะใช้โครงสร้างการจัดแบบอัตราเฉพาะกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และผู้บังคับบัญชา ฝ่ายอำนวยการของหน่วยรบพิเศษ ศึกษา วิเคราะห์ ภารกิจและบทบาทของหน่วยรบพิเศษกองทัพบก ไทย ในการสนับสนุนกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนเพื่อนำไปสู่ การพิจารณาแนวทางใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะและขีดความสามารถของหน่วย โดยมุ่งเน้น การศึกษา วิเคราะห์ และกำหนด แนวทางการใช้กำลังและการเตรียมกำลังให้เหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

๑. หน่วยรบพิเศษของกองทัพบกเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการ สนับสนุนการปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนทั้ง ๗ ประการ เนื่องจากเป็นหน่วยที่มีความพร้อมรบ มีการจัดหน่วยที่อ่อนตัว มีขีดความสามารถที่หลากหลาย ทั้งด้านยุทธการ การข่าว กิจการพลเรือน สามารถปฏิบัติภารกิจได้ทุกสภาพพื้นที่ปฏิบัติการและลมฟ้าอากาศ โดยปัจจุบัน หน่วยรบพิเศษของกองทัพบกไทยจะประกอบด้วยหน่วยรบพิเศษของกรมรบพิเศษ ซึ่งมีหน่วยปฏิบัติการหลักคือ ชุดปฏิบัติการรบพิเศษ หน่วยปฏิบัติการพิเศษคือ กองพันปฏิบัติการ พิเศษมีภารกิจในการต่อต้านการก่อการร้าย หน่วยปฏิบัติการโดยตรงในลักษณะของการจู่โจม ต่อที่หมายจำกัดคือ กองพันจู่โจม หน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา คือ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยามีภารกิจ ในการปฏิบัติการจิตวิทยา/ประชาสัมพันธ์ หน่วยสื่อสารคือ กองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ มีภารกิจ ในการติดต่อสื่อสารและอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษทำหน้าที่เป็นหน่วย สายวิทยาการด้านการสงครามพิเศษให้กับหน่วยรบพิเศษและหน่วยในกองทัพบก โดยมีหลักนิยมการ ปฏิบัติการที่กำหนดให้หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการทั้งระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี สามารถเผชิญกับภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ซึ่งที่ผ่านมากองทัพบกได้มอบให้หน่วยรบพิเศษ ปฏิบัติการสนับสนุนหน่วยในพื้นที่ เช่น การต่อต้านและปราบปรามยาเสพติด การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เป็นต้น

๒. สำหรับแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนกรอบความร่วมมือของ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เมื่อพิจารณาจากกรอบความร่วมมือหลักทั้ง ๗ ด้าน และคุณลักษณะ/ขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษ พบว่าหน่วยรบพิเศษมีความเหมาะสม ในการสนับสนุนด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติมากที่สุด โดยหน่วย กรมรบพิเศษมีขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้นหาและกู้ภัยทั้งทางบก ทางอากาศ

และทางน้ำ หน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถช่วยเหลือด้านการประชาสัมพันธ์ การฟื้นฟูสภาพขวัญกำลังใจของผู้ประสบภัย การแจ้งเตือนและสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ สำหรับด้านการต่อต้านการก่อการร้ายเป็นภารกิจที่เหมาะสมกับหน่วยรบพิเศษเป็นลำดับที่ ๒ เนื่องจากมีกองพันปฏิบัติการพิเศษซึ่งกองทัพกมอบให้รับผิดชอบการปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายในบทบาทของหน่วยปฏิบัติการพิเศษของกองทัพกสนับสนุนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้ายสากล(ศตก.)ของ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยร่วมปฏิบัติการกับหน่วยปฏิบัติการพิเศษของเหล่าทัพและกรมตำรวจภายใต้การอำนวยการของกองบัญชาการกองทัพไทย นอกจากนี้ หน่วยกรมรบพิเศษยังสามารถให้การสนับสนุนในภารกิจลาดตระเวนพิเศษเพื่อรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับบุคคล องค์กร ผู้สนับสนุน พื้นที่ปฏิบัติการ ความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้าย สำหรับหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสนับสนุนด้านการแจ้งเตือน การประชาสัมพันธ์ หรือ แจ้งข้อมูลข่าวสาร ลดผลกระทบต่อสภาพขวัญ กำลังใจของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้าย สำหรับการรักษาสันติภาพ หน่วยรบพิเศษสามารถปฏิบัติการได้หลายรูปแบบตามสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการ เช่น การจัดหน่วยรบพิเศษปฏิบัติการกิจทางยุทธวิธีในลักษณะหน่วยทหารขนาดเล็ก ภารกิจด้านการระวังป้องกัน การรักษาความปลอดภัยบุคคล สถานที่สำคัญ การลาดตระเวนหาข่าวหรือการลาดตระเวนระวังป้องกัน การเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกองกำลังรักษาสันติภาพกับประชาชนในพื้นที่ โดยที่ผ่านมามหาหน่วยได้รับมอบให้จัดกำลังสนับสนุนสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก อิรัก อัฟกานิสถานและซูดาน และปัจจุบันได้จัดกำลัง ๑ กองร้อยรบพิเศษเป็นกำลังเตรียมพร้อมปฏิบัติการกิจเมื่อได้รับการร้องขอจากสหประชาชาติสำหรับภารกิจอื่นๆ นั้น สามารถสนับสนุนโดยใช้ขีดความสามารถเป็นบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ เช่น การสนับสนุนด้านการแพทย์ทางทหาร โดยนายสิบพยาบาลของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ กำลังพลของหน่วยตรวจโรคของศูนย์สงครามพิเศษ สำหรับภารกิจการปฏิบัติการทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมนั้น ปัจจุบัน กองบัญชาการกองทัพไทยโดยศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ(ศทช.) ได้มอบให้พัน.ปจว.สนับสนุนศูนย์ฝึกการแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าวของศทช.ด้านการฝึกอบรมการแจ้งเตือนและให้ความรู้เกี่ยวกับทุ่นระเบิด และในชุดปฏิบัติการรบพิเศษมีตำแหน่งส.การช่างและทำลายซึ่งสามารถปฏิบัติงานด้านการเก็บกู้วัตถุระเบิดได้ในระดับหนึ่ง สำหรับภารกิจด้านไซเบอร์ สามารถใช้ขีดความสามารถด้านการข่าวของหน่วยรบพิเศษร่วมกับกองพันทหารสื่อสารที่ ๓๕ ในการตรวจสอบ ติดตามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดทางไซเบอร์ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคโดยเป็นการปฏิบัติงานในกรอบของกองทัพบกหรือกองบัญชาการกองทัพไทย สำหรับด้านความมั่นคงทางทะเล หน่วยรบพิเศษและกองพันปฏิบัติการพิเศษสามารถสนับสนุนการต่อต้านการก่อการร้ายทางทะเลโจรสลัด การปฏิบัติการทางน้ำในพื้นที่ในแผ่นดินต่อเนื่องกับทะเลรวมถึงการค้นหาและกู้ภัยทางทะเล นอกจากนี้ยังมีศูนย์สงครามพิเศษซึ่งมีโรงเรียนสงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาซึ่งสามารถเป็นฐานการพัฒนาไปสู่การจัดตั้งศูนย์การฝึกการต่อต้านการก่อการร้ายของอาเซียนหรือให้การสนับสนุนการฝึกในเรื่องอื่นๆ เช่น การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ การปฏิบัติการจิตวิทยา การปฏิบัติงานด้านการข่าวได้อีกด้วย

๓. สำหรับการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงอื่นๆของประชาคมอาเซียน ตามหลักนิยม การปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษกองทัพไทยปี ๒๕๕๑ หน่วยรบพิเศษมีภารกิจที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยภารกิจหลัก ๗ ประการและกิจกรรมพิเศษอื่นๆ โดยภารกิจหลักประกอบด้วย สงครามนอกแบบ : สนบ. (Unconventional Warfare/UW) การป้องกันและปราบปรามการ ก่อความไม่สงบ : ปปส. (Counter Insurgency/CI) การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ : ปนม. (Foreign Internal Defense/FID) การปฏิบัติการโดยตรง : ปต.(Direct Action/DA) การลาดตระเวนพิเศษ : ลว.พ.(Special Reconnaissance/SR) การต่อสู้การก่อการร้าย : ตสร. (Combatting Terrorism/CBT) และการปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว. และกิจการพลเรือน : กร. (Psychological Operations/PSYOP and Civil Affairs/CA) สำหรับกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ที่หน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในการปฏิบัติ เมื่อได้รับมอบประกอบด้วย ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย (Security Assistance/SA) การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance /HA) การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (Counter Narcotics) การค้นหาและกู้ภัย (Search and Rescue /SAR) การปฏิบัติการลวง (Deception Operations) และการสาธิตและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ (Demonstrations and Shows of Force) ซึ่งหน่วยรบพิเศษสามารถให้การสนับสนุนภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติด เนื่องจากหน่วยรบพิเศษมีขีดความสามารถในการรวบรวมข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหว ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติและเครือข่ายการค้ายาเสพติดภายในประเทศ การลาดตระเวน พิสูจน์ทราบที่ตั้ง การวางกำลัง แหล่งผลิต เส้นทางขนย้าย การใช้กำลังปฏิบัติการทางยุทธวิธี ต่อกลุ่มกองกำลัง ของขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ตามแนวชายแดน รวมถึงการปฏิบัติการ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านตามแนวชายแดนโดยการสร้างเครือข่ายประชาชนต่อต้านยาเสพติด การปฏิบัติการจิตวิทยาประชาสัมพันธ์ต่อกลุ่มเป้าหมายเครือข่ายการค้ายาเสพติดและประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ ยังสามารถให้การสนับสนุนด้านการค้นหาและกู้ภัยในกรณีเกิดภัยพิบัติ การช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรมในกรอบของหน่วยเหนือ สำหรับการปฏิบัติการลวงและการแสดงพลังอำนาจกำลังรบ สามารถปฏิบัติได้ตามขีดความสามารถและคุณลักษณะของหน่วย

๔. การเตรียมความพร้อมและการปรับปรุงพัฒนาหน่วยรบพิเศษเพื่อรองรับการ สนับสนุนประชาคมอาเซียน

จากการพิจารณากำหนดแนวความคิดในการใช้หน่วยรบพิเศษสนับสนุนภารกิจ ด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาการสนับสนุนตามกรอบความร่วมมือหลัก ๗ ประการของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนซึ่งจากความเห็นของผู้รับการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ สรุปได้ว่าในภาพรวม หน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติการกิจตามกรอบ ความร่วมมือดังกล่าว ทั้งนี้รูปแบบของการปฏิบัติการพิเศษในการสนับสนุนความร่วมมือด้านความ มั่นคงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติในกรอบของความร่วมมือ ของหน่วยเหนือ เช่น กองบัญชาการกองทัพไทย หรือเหล่าทัพ ลักษณะของการปฏิบัติจะเป็นการ ปฏิบัติการเป็นหน่วยตามอัตรการจัดและยุทธโศปกรณ์ (อจย.) หรือการจัดเฉพาะกิจ เช่น กองร้อยรบพิเศษ ชุดปฏิบัติการพิเศษ กองร้อยจู่โจม หน่วยปจว. หน่วยสื่อสาร หน่วยแพทย์ ชุดรักษาความปลอดภัย มว.ระวังป้องกัน หรือ การสนับสนุนกำลังพลเป็นรายบุคคล เช่น นายสิบพยาบาล นายสิบการช่าง และการทำลายของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ นายสิบแกล่งข่าวของกองพันปฏิบัติการจิตวิทยา

รวมทั้ง การสนับสนุนด้านการฝึกศึกษาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนการเยือน การฝึกกรรมการสนับสนุนที่นึ่งศึกษาสำหรับหน่วยรบพิเศษมิตรประเทศในโรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ หรือการเปิดหลักสูตรการฝึกศึกษาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ปรับมาตรฐานการปฏิบัติการของหน่วยรบพิเศษของแต่ละประเทศในการปฏิบัติการร่วมกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้หน่วยมีความพร้อมในการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการรองรับภารกิจที่มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติการร่วม/ผสมกับมิตรประเทศจึงจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาในหลายๆด้าน โดยการพัฒนากำลังพลถือเป็นความเร่งด่วนแรก โดยเป็นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของอาเซียน ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของรัฐบาล นโยบาย แนวความคิดและแผนงานการดำเนินความร่วมมือ ด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทยและกองทัพบก เพื่อสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติเชิงบวกในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างองค์ความรู้ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ การทหารของประเทศสมาชิก การพัฒนาขีดความสามารถทางภาษา ทั้งภาษากลางคือภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกให้สามารถสื่อสารกันได้ การพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจตามตำแหน่งหน้าที่หรือภารกิจที่คาดว่าจะได้รับ สำหรับด้านการฝึกศึกษา จะต้องมีการพัฒนาการฝึกศึกษาในเรื่องการปฏิบัติการหลักและกิจกรรมพิเศษต่างๆ ตามหลักนิยมการปฏิบัติการ ภารกิจตามกรอบความร่วมมือของประชาคมการเมืองและความมั่นคง เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เพิ่มการฝึกผสมกับมิตรประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และพัฒนาสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยรบพิเศษของประเทศสมาชิก ในส่วนของการพัฒนาด้านอาวุธยุทโธปกรณ์นั้น ยุทโธปกรณ์ตามอภัยที่หน่วยรบพิเศษมีใช้อยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของอำนาจการยิงนับว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจสนับสนุนประชาคมอาเซียน แต่อาจจำเป็นต้องพัฒนาในด้านความทันสมัยของเครื่องมือสื่อสาร เครื่องช่วยในการปฏิบัติการในเวลากลางคืนทั้งด้านการตรวจการณ์และเครื่องช่วยเล็ง การอยู่รอดในสนามรบ รวมถึงยานพาหนะที่สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ของมิตรประเทศ ซึ่งบางส่วนเป็นพื้นที่ป่าเขา และเพื่อเพิ่มความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ สำหรับด้านแผนปฏิบัติการควรมีการวางแผนปฏิบัติการร่วมกับมิตรประเทศ การทดสอบแผนในลักษณะของการฝึกโดยไม่ใช้หน่วยทหาร (TEWT) การฝึกแบบ Tabletop หรือการฝึกปัญหาที่บังคับการ (CPX) ในสถานการณ์ต่างๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการฝึกและทดสอบแผนการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติในระดับรัฐบาลของประเทศสมาชิก โดยอาจแสวงประโยชน์จากการฝึกผสมระหว่างประเทศสมาชิก ทั้งนี้เพื่อปรับมาตรฐาน หลักนิยม แนวความคิดในการปฏิบัติทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วยตั้งแต่ในสภาวะปกติ

ข้อเสนอแนะ

๑. จากการพิจารณาการดำเนินการของประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลักนั้นพบว่า ทั้ง ๓ กลุ่มประชาคมมีความยึดโยงซึ่งกันและกันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กัน โดยรัฐบาลควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินความร่วมมือในแต่ละด้านให้เหมาะสม สอดคล้องต่อสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ เนื่องจากประเทศสมาชิกของอาเซียนแต่ละประเทศ มีความแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงความขัดแย้งเกี่ยวกับปัญหาเส้นเขตแดน

การเมือง การปกครอง สำหรับความร่วมมือด้านความมั่นคงนั้นถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความสงบสุข มีบรรยากาศของความรัก สามัคคี และการร่วมมือเป็นกลุ่มประเทศที่เข้มแข็งซึ่งจะเอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจทั้งในภูมิภาคและสามารถต่อรองหรือแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือด้านสังคม วัฒนธรรม ซึ่งสามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนของประเทศสมาชิกมากขึ้น ช่วยลดความหวาดระแวงลดการคลั่งชาติและทำให้คนรุ่นใหม่มีความเข้าใจกันมากขึ้นแต่จะต้องดำเนินการในลักษณะการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมโดยหลีกเลี่ยงการครอบงำหรือสร้างค่านิยมที่ผิดหรือมุ่งแสวงประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ ควรสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจถึง นโยบาย วัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง

๒. สำหรับภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียนนั้น ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนและคู่เจรจาได้พิจารณากำหนดกรอบความร่วมมือหลักไว้ ๗ ประการซึ่งในภาพรวมถือว่ามีความเหมาะสมเนื่องจาก เป็นความร่วมมือในการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ซึ่งมีลักษณะเป็นภัยคุกคามข้ามชาติหรือภัยคุกคามขนาดใหญ่ เช่น สาธารณภัยหรือภัยพิบัติซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของประเทศสมาชิกร่วมกัน ซึ่งบางส่วนสามารถดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมตามกรอบเวลาหรือแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียนโดยกรมแพทย์ทหารบกของไทย แต่ยังมีข้อตกลงอีกหลายประการที่ยังไม่บรรลุผลตามแผนงาน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศสมาชิกหลายประเทศประสบปัญหาด้านการเมืองในประเทศ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ จึงควรร่วมกันพิจารณาจัดลำดับความเร่งด่วนและสำคัญของภารกิจ เช่น การต่อต้านการก่อการร้ายข้ามชาติ หรือ อาชญากรรมทางไซเบอร์ และเร่งรัดการจัดทำแผนงาน โครงการที่มีความชัดเจนและมอบให้คณะทำงานในด้านต่างๆ ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการโดยให้มีการติดตามประเมินผลตามห้วงเวลาอย่างต่อเนื่อง และควรพิจารณาทบทวนหรือเพิ่มเติมกรอบความร่วมมือให้สอดคล้องกับภัยคุกคามในปัจจุบันและอนาคต เช่น ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมถึงการขยายผลจากความร่วมมือแบบทวิภาคีในทุกระดับกับประเทศที่มีชายแดนติดกับไทย

๒. สำหรับการพิจารณาแนวทางการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียนนั้น เนื่องจากหน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยที่สามารถปฏิบัติงานได้ทั้งระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธีซึ่งบางภารกิจอาจเป็นการปฏิบัติในลักษณะปกปิดต่อเป้าหมายเพื่อการแจ้งเตือนทางยุทธศาสตร์จึงควรพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและเป้าหมายให้ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการ โดยจะต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตั้งแต่ยามปกติและหลีกเลี่ยงการสร้างคามไม่ไว้วางใจต่อกัน

๓. ถึงแม้ว่าด้วยคุณลักษณะ ขีดความสามารถ การจัดหน่วยและยุทธโศปกรณ์ของหน่วยรบพิเศษในปัจจุบัน ถือว่ามีความเหมาะสมในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของอาเซียน แต่เนื่องจากรูปแบบของภัยคุกคามสมัยใหม่นั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ภัยคุกคามจากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือ ภัยพิบัติจากอาวุธที่มีอำนาจในการทำลายล้างสูง หน่วยจึงจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านของ

องค์ความรู้ แนวคิด หลักนียมการปฏิบัติการในแต่ละภารกิจ รวมทั้งต้องมีการติดตามสถานการณ์ในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ นสศ.ควรพิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนประชาคมอาเซียน โดยมอบให้ศูนย์สงครามพิเศษเป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดการความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยกองวิทยาการ ศูนย์สงครามพิเศษ เป็นหน่วยศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักนียมและวิทยาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจ ส่วนโรงเรียนสงครามพิเศษเป็นหน่วยสนับสนุนด้านการฝึกศึกษา สำหรับหน่วยปฏิบัติการประกอบด้วย กองพลรบพิเศษที่ ๑ กองพันปฏิบัติการจิตวิทยา และกองพันสื่อสารที่ ๓๕ เน้นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติการกิจทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วย โดยกองพันปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถใช้สื่อต่างๆของหน่วยในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงยุทธศาสตร์และนโยบายการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของรัฐบาล สำหรับการสนับสนุนในด้านการฝึกศึกษา ควรขยายผลจากการฝึกผสมกับมิตรประเทศที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วยการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษอินโดนีเซียในรหัสTiger และการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษสิงคโปร์ในรหัส Flash Thunder ให้มุ่งไปสู่การปฏิบัติการร่วมในภารกิจตามกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย การค้นหาและกู้ภัยทางทหาร เป็นต้น รวมถึงริเริ่มการฝึกผสมกับหน่วยรบพิเศษของประเทศสมาชิกอื่นๆ ทั้งนี้ อาจเริ่มจากการแลกเปลี่ยนการเยือน การสนับสนุนที่นั้งศึกษา การสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ แล้วพัฒนาไปสู่ความร่วมมือในรูปแบบอื่นๆต่อไป สำหรับด้านยุทธโธปกรณ์ ควรจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนายุทธโธปกรณ์เพื่อการปฏิบัติการร่วมหรือสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการขยายผลจากเอกสารวิจัยเกี่ยวกับแนวความคิดในการใช้กำลังหน่วยรบพิเศษในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงของประชาคมอาเซียน หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อเตรียมความพร้อมของแต่ละหน่วยตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากความร่วมมือของประชาคมอาเซียนในทุกเสาหลักจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และจะส่งเกิดความร่วมมือที่เข้มแข็งของอาเซียนในการเผชิญกับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลกต่อไป